

COI Focus

SOEDAN

Veiligheidssituatie in Darfoer

11 februari 2022 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vermeld worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben. Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden. Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	5
1. Korte geschiedenis.....	7
1.1. Geschiedenis van het conflict	7
1.2. Vredesonderhandelingen	10
2. Huidige toestand van het conflict.....	12
2.1. Algemene politieke situatie in Soedan	12
2.2. Conflictsituatie in Darfoer	13
2.3. Vredesonderhandelingen	15
3. Strijdende partijen	17
3.1. Het Soedaneese leger en de geallieerde strijdkrachten	17
3.2. Rebellen groepen en militaries in Darfoer	19
4. Typologie van het geweld.....	22
4.1. Aantal incidenten	22
4.2. Aard van de incidenten	22
5. Doelwitten van het geweld.....	24
5.1. Data	24
5.2. Analyse	25
6. Geografische verdeling.....	25
7. Verplaatsingen van de bevolking.....	28
7.1. Intern ontheemden	28
7.2. Vluchtelingen	31
8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven.....	32
8.1. Toegang tot humanitaire hulp.....	32
8.2. Voedselvoorziening en koopkracht	33
8.3. Gezondheidszorg	34
8.4. Onderwijs	35
8.5. Bewegingsvrijheid.....	36
Samenvatting	38
Bijlagen	39
Bijlage 1: Map of Darfur	39
Bijlage 2: Jebel Marra Overview, November 2016	40
Bibliografie.....	41

Lijst van afkortingen

ACJPS	African Centre for Justice and Peace Studies
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AI	Amnesty International
AUHIP	African Union High Implementation Panel
CPA	Comprehensive Peace Agreement
CRP	Central Reserve Police
DBA	Darfur Bar Association
DDPD	Doha Document for Peace in Darfur
DFAT	(Australian) Department of Foreign Affairs and Trade
DIS	Danish Immigration Service
DTM	Displacement Tracking Matrix
DWAG	Darfur Women Action Group
EASO	European Asylum Support office
FEWS	Famine Early Warning Systems Network
FFC	Forces for Freedom and Change
GIS	General Intelligence Service
HART	Humanitarian Aid Relief Trust
HRW	Human Rights Watch
HSBA	Human Security Baseline Assessment (Small Arms Survey)
ICG	International Crisis Group
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre
IDP	Internally Displaced Person
IPC	Integrated Food Security Phase Classification
IPI	International Peace Institute
IRRI	International Refugee Rights Initiative
ISS	Institute of Security Studies
JEM	Justice and Equality Movement
JIPS	Joint IDP Profiling Service
LJM	Liberation and Justice Movement
NCP	National Congress (Party)
NIF	National Islamic Front
NISS	National Intelligence and Security Service
OHCHR	United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights
PDF	Popular Defense Forces
RCF	Refugee Consultation Forum
RFI	Radio France internationale
RSF	Rapid Support Forces

SAF	Sudan Armed Forces
SLA/M-AW	Sudan Liberation Army/Movement-Abdul Wahid
SLA/M-MM	Sudan Liberation Army/Movement-Minni Minawi
SLA/M-TC	Sudan Liberation Army/Movement-Transitional Council
SPA	Sudanese Professional Association
SPLA/M	Sudan People's Liberation Army/Movement
SRF	Sudan Revolutionary Front
SUNA	Sudan News Agency
TMC	Transitional Military Council
UNAMID	United Nations – African Union Hybrid Operation in Darfur
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNITAMS	United Nations Integrated Transition Assistance Mission In Sudan
UNOCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
UNSC	United Nations Security Council
USDOS	United States Department of State
WHO	World Health Organization

Inleiding

Dit onderzoek maakt een stand van zaken op van de veiligheidssituatie in Darfoer. Het is een update van de gelijknamige COI Focus van 28 januari 2021. De Focus richt zich in het bijzonder op de periode van 1 januari tot 31 december 2021. Het onderzoek werd afgesloten op 28 januari 2022.

De analyse bestaat uit acht delen en begint met een korte geschiedenis van het conflict, gevolgd door een beschrijving van de huidige politieke situatie in Soedan en de huidige toestand van het conflict in Darfoer. De hoofdrolspelers in het gewapende treffen in Darfoer worden in het derde hoofdstuk voorgesteld. Enerzijds gaat het om de Soedaneese strijdkrachten (Sudanese Armed Forces, SAF) en de daaraan gelieerde milities, anderzijds om het Sudan Liberation Army/Movement van Abdul Wahid Mohamed al-Nur (SLA-AW)¹ en diverse etnische en gemeenschapsmilites. Het vierde en vijfde hoofdstuk bekijken achtereenvolgens de aard van het geweld en de doelwitten van het geweld. De geografische verdeling van het geweld wordt in een zesde hoofdstuk toegelicht. Het zevende hoofdstuk handelt over de vluchtelingen in de regio en over de intern ontheemden (*internally displaced persons, IDP's*) in de vijf deelstaten van Darfoer, alsook over de vluchtelingen uit Darfoer in de buurlanden. De impact van het geweld op het dagelijks leven komt tot slot aan bod in het achtste hoofdstuk.

Cedoca raadpleegde Soedaneese lokale media zoals Sudan News Agency (SUNA) en media uit de diaspora zoals Sudan Tribune of Radio Dabanga. Het conflict in Darfoer wordt ook belicht door, enerzijds, Soedaneese ngo's zoals African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS) en, anderzijds, internationale organisaties zoals Human Rights Watch (HRW), Amnesty International (AI) of International Crisis Group (ICG). Verder bevatten rapporten van gouvernementele en intergouvernementele bronnen, zoals het United States Department of State (USDOS), de United Nations – African Union Hybrid Operation in Darfur (UNAMID) en verschillende agentschappen van de VN waardevolle informatie. Daarnaast consulteerde Cedoca ook de rapportering van andere Europese lidstaten, zoals Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Verder zocht Cedoca informatie in de online beschikbare mediakanalen.

Deze COI Focus maakt gebruik van cijfergegevens over veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Ervaren onderzoekers verzamelen de data bij een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties. Voor Soedan zijn dat onder meer UNAMID, de VN-Veiligheidsraad, United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), Radio Dabanga, Al Rakoba, Sudan Tribune en het Darfur Relief and Documentation Centre. De databank is publiek beschikbaar op de website van ACLED en wordt voortdurend aangevuld en bijgewerkt wanneer nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident) aan het licht komt.² De cijfers van ACLED die Cedoca in deze COI Focus gebruikt zijn opgevraagd op 17 januari 2022. De inventaris van ACLED geeft het type van geweld, de actoren van geweld, een beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.³ ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.⁴

---

¹ Dit document maakt geen onderscheid tussen de politieke en de militaire tak van het Sudan Liberation Army/Movement en gebruikt doorlopend de afkorting SLA.

² ACLED, 10/04/2019, [url](#)

³ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

⁴ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

In zijn *Codebook* licht ACLED de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁵ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode.

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Soedan voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

---

⁵ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

1. Korte geschiedenis

1.1. Geschiedenis van het conflict

In 1989 grijpt generaal Omar al-Bashir de macht in Soedan door middel van een militaire coup met als regerende partij het Nationaal Islamitisch Front (NIF). Het NIF, dat eind jaren '90 wordt omgedoopt tot het Nationaal Congres (NCP), voedt de reeds bestaande interne spanningen in Darfoer. De conflicten tussen de Afrikaanse landbouwers en de Arabische bevolkingsgroepen nemen toe.⁶

In 2003 revolteren twee rebellengroepen, de Justice and Equality Movement (JEM) en het Sudan Liberation Army/Movement (SLA/M), tegen de centrale regering in Khartoem.⁷ De meeste rebellen worden gerekruteerd bij de lokale niet-Arabische gemeenschappen met name de Fur, Zaghawa en Masalit.⁸ Ze komen in opstand tegen de marginalisering van de regio en het falen van de centrale regering om de sedentaire bevolking te beschermen tegen de aanvallen van de nomaden. De Soedanese regering beantwoordt de revolte met het inzetten van Arabische milities gekend onder de naam Janjaweed. Soedanese troepen en Janjaweed vallen honderden dorpen aan in de regio. Meer dan 400 dorpen worden vernield en miljoenen burgers zien zich genoodzaakt te vluchten voor het geweld. Het conflict in Darfoer heeft al meer dan 400.000 levens gekost en meer dan 2.500.000 mensen zijn ontheemd.⁹

In 2006 ondertekenen Khartoem en een SLA-fractie onder leiding van Minni Arkou Minnawi (SLA-MM) het Darfoer-Vredesakkoord. De JEM en de SLA-fractie van Abdelwahid Muhammed al-Nur (SLA-AW) weigeren deze overeenkomst te ondertekenen. Onvrede over het akkoord creëert een nieuwe gewelddadige dynamiek in het conflict. Wat voorheen voornamelijk een gewapende strijd was tussen de regeringstroepen en de rebellen, breidt zich nu uit naar een strijd tussen de verschillende rebellengroepen onderling.¹⁰ Ook de misnoegde Arabische milities bevechten elkaar en keren zich soms tegen de regeringstroepen.¹¹ Het interetnisch geweld in de regio Darfoer zorgt voor een verdere achteruitgang van de veiligheidssituatie.¹²

De koepelorganisatie Liberation and Justice Movement (LJM), die een aantal kleinere rebellengroepen groepeert, tekent in 2011 samen met de Soedanese regering het Doha Document for Peace in Darfur (DDPD) dat later in de grondwet wordt opgenomen.¹³ De overeenkomst wordt nauwelijks geïmplementeerd.¹⁴ De LJM valt snel na de ondertekening van het DDPD uiteen in verscheidene fracties.¹⁵ De andere, grote rebellengroepen verwerpen het DDPD en creëren in

---

⁶ Het conflict in Darfoer kan teruggevoerd worden tot de jaren 1950 en 1960, toen Darfoeri's de marginalisatie van de regio door de regering in Khartoem begonnen aan te klagen. Spanningen in Darfoer namen toe door droogte en de daaropvolgende honger in de jaren '80. Mede door de droogte vonden steeds meer conflicten over landrechten en toegang tot water tussen lokale boerengemeenschappen en nomaden plaats. Bovendien trok het opkomende Arabische suprematiedenken bij nomadische groepen een scherpe etnische grens tussen Arabische en Afrikaanse groepen. Heidelberg Institute for International Conflict Research, 01/2019, p. 94, [url](#); UHRC, s.d., [url](#)

⁷ UHRC, s.d., [url](#)

⁸ ICG, 22/04/2015, [url](#)

⁹ UHRC, s.d., [url](#)

¹⁰ UHRC, s.d., [url](#)

¹¹ Small Arms Survey (Flint J.), 10/2010, [url](#); ICG, 22/04/2015, [url](#)

¹² Small Arms Survey, 09/2014, [url](#)

¹³ UNAMID, s.d., [url](#)

¹⁴ ICG, 22/04/2015, [url](#)

¹⁵ Nederland - Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, p. 16, [url](#); Sudan Tribune, s.d., [url](#)

november 2011 het Sudan Revolutionary Front (SRF), een losse coalitie die op dat moment bestaat uit het SLA-MM, het SLA-AW en de JEM-Jibril¹⁶ uit Darfoer, samen met de Sudan People's Liberation Army/Movement-North (SPLA/M-N) uit Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl en een deel van de politieke oppositie.¹⁷

Vanaf 2014 neemt het geweld in Darfoer, Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl toe door het Decisive Summer-offensief. De Rapid Support Forces (RSF), die sinds 2014 het gros van de militaire operaties aan regeringszijde in Darfoer uitvoeren, leiden deze offensieven.¹⁸ Hoewel deze gericht zijn tegen de rebellen, bericht HRW dat de RSF herhaaldelijk dorpen aanvallen, huizen platbranden, plunderen en dorpelingen slaan, verkrachten en executeren. De RSF kunnen hierbij rekenen op steun van het Soedaneese leger en andere regeringsgezinde milities.¹⁹ Eind 2014 controleren de Soedanezen strijdkrachten, gesteund door de RSF en milities, grote delen van het grondgebied in Darfoer.²⁰

Vanaf midden 2016 nemen de gewapende confrontaties tussen de regeringstroepen en de rebellen af. Het conflict beperkt zich geografisch tot het gebied rond Jebel Marra, een bergketen die zich uitstrek over de drie staten Centraal-, Noord- en Zuid-Darfoer in het centrum van de regio, waar het SLA-AW aanwezig is.²¹ De veiligheidssituatie in Darfoer blijft evenwel onstabiel omdat er naast het leger, de paramilitaire groepen en de rebellengroepen ook gewapende milities, criminelen en bendes aanwezig zijn.²² In een klimaat van algemene straffeloosheid houden ze zich bezig met het uitbaten van illegale controleposten, ontvoeringen, aanranding, plunderingen, mensensmokkel, carjacking en gevechten om controle over de goudmijnen in het Jebel Marra-gebergte.²³ Daarnaast raken Arabische stammen onderling slaags in conflicten over grondbezit, toegang tot grondstoffen en vee.²⁴

In 2018 hervatten de schermutselingen tussen het SLA-AW en de veiligheidstroepen in verschillende gebieden van Jebel Marra. Diverse bronnen melden dat dorpen in de Jebel Marra-bergketen in Darfoer het doelwit zijn van aanvallen tijdens deze gevechten, met verschillende burgerdoden en duizenden nieuw ontheemde burgers als gevolg.²⁵ AI komt in juni 2019 met nieuw bewijsmateriaal dat aantoont dat regeringstroepen en regeringsgezinde milities oorlogsmisdaden en mensenrechtenschendingen begaan in Darfoer. AI stelt dat ten minste 45 dorpen vernield worden in Jebel Marra tussen juli 2018 en februari 2019.²⁶

Doorheen 2019 neemt het aantal gewapende confrontaties tussen de Soedanezen strijdkrachten en het SLA-AW verder toe. De aanvallen van het omsingelde SLA-AW blijven kleinschalig en vinden vooral

---

¹⁶ Nadat Khalil Ibrahim, leider van de JEM, omkomt bij een luchtaanval in december 2011, wordt zijn broer Jibril Ibrahim tot opvolger verkozen in januari 2012. Dit wakkert de spanningen binnen het JEM aan. Commandant Bakheit Abdallah Abdel Karim Dabajo richt een splintergroepering op in september 2012 onder de leiding van Mohamed Bashar. In september 2012, verklaart Dabajo dat hij wil meewerken aan de vredesgesprekken. Het JEM-Bashar ondertekent het DDPD in april 2013. De rest van het JEM is vanaf dan gekend als JEM-Jibril. HSBA, 08/2013, [url](#)

¹⁷ HSBA, 08/10/2012, [url](#); HSBA, 04/06/2014, [url](#); Nederland - Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, p. 25, [url](#); ICG, 22/04/2015, [url](#)

¹⁸ ICG, 22/04/2015, [url](#)

¹⁹ HRW, 09/09/2015, [url](#)

²⁰ UNSC, 09/01/2017, [url](#); UNSC, 06/03/2017, [url](#)

²¹ UNSC, 09/01/2017, [url](#); UNSC, 22/02/2018, [url](#); UNSC, 14/01/2019, [url](#)

²² Nederland - Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, [url](#)

²³ Nederland - Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, [url](#)

²⁴ Nederland - Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, [url](#); ISS, 24/04/2017, [url](#); UK Home Office, 08/2017, [url](#)

²⁵ ACJPS, 18/04/2018, [url](#); HRW (Henry J.), 10/05/2018, [url](#)

²⁶ AI, 11/06/2019, [url](#)

plaats in Centraal-Darfoer.²⁷ Ondertussen woedt in Centraal-Darfoer een strijd tussen de twee SLA-AW-facties van commandanten Salih Borsa en Mubarak Aldouk.²⁸

Op 11 april 2019 maakt het leger met een staatsgreep een einde aan het bijna dertig jaar durende regime van president al-Bashir. Een Transitional Military Council (TMC) onder leiding van generaal Abdul Fattah al-Burhan neemt het bestuur van het land op zich.²⁹ Op 17 augustus 2019 ondertekenen de TMC en de Forces for Freedom and Change (FFC)³⁰, de drijvende kracht achter de maandenlange protesten die startten in december 2018, een grondwettelijke verklaring³¹ die de weg uitstippelt naar een burgerlijk bestuur.³² De nieuw opgerichte soevereine overgangsraad onder leiding van Burhan vervult de rol van staatshoofd in de drie jaar durende overgangsperiode.³³ Abdalla Hamdok wordt tot premier benoemd.³⁴

De VN-Veiligheidsraad geeft in mei 2019 aan dat de impact van de nationale politieke ontwikkelingen op de situatie in Darfoer beperkt is. Het verwijderen van overheidspersoneel en het versluizen van veiligheidstroepen van Darfoer naar Khartoem creëert een hiaat in de administratie en in de veiligheidsvoorzieningen in de regio.³⁵ Deels omwille van de verschuiving van de aandacht van de autoriteiten naar Khartoem en deels door het gebrek aan goed functionerende lokale instellingen neemt de criminaliteit in Darfoer toe, in het bijzonder in de IDP-kampen.³⁶

IPI stelt dat intercommunale conflicten talrijker en intenser zijn sinds de val van al-Bashir.³⁷ Tijdens het landbouwseizoen van 2019 is sprake van een toename van het aantal conflicten over landgebruik tussen landbouwers en herders.³⁸ Waar spanningen tussen nomaden en boerengemeenschappen gewoonlijk toenemen tijdens het landbouwseizoen van mei tot november, lijkt de escalatie van geweld tussen gemeenschappen in 2020 verband te houden met het lopende nationale transitieproces, schrijft de speciale VN-rapporteur in november 2020. Boerengemeenschappen en IDP's in Darfoer eisen basisdiensten, de ontwapening van milities en bescherming alsook de verwijdering van herders van hun land. Onder meer in Nertiti, Fata Borno, Kutum en Kabkabiyah organiseren burgers vreedzame protesten om hun eisen kenbaar te maken. Een deel van de protesten worden het doelwit van gewapende milities.³⁹

Volgens UNOCHA zijn de incidenten van geweld tussen gemeenschappen in Darfoer verdubbeld in de tweede helft van 2020 in vergelijking met dezelfde periode in 2019.⁴⁰ Leden van veiligheidsdiensten

---

²⁷ UNSC, 10/04/2019, [url](#)

²⁸ UNSC, 15/10/2019, p. 3, [url](#)

²⁹ Radio Dabanga, 13/04/2019, [url](#); Sudan Tribune, 30/05/2019, [url](#)

³⁰ Op 1 januari 2019 ondertekenen 22 burgergroepen en oppositiepartijen, onder leiding van de Sudanese Professionals Association, de Declaration for Freedom and Change. In de verklaring vragen de partijen al-Bashir om af te treden. De partijen willen een vierjarige overgangsregering waarna verkiezingen zouden volgen. In de maanden die volgen ondertekenen ook andere (gewapende) oppositiegroepen en vakbonden de verklaring.

³¹ Sudan Reeves, 06/08/2019, [url](#)

³² NYT (Rashwan N.), 04/08/2019, [url](#); NYT (Walsh D.), 17/08/2019, [url](#)

³³ Al Jazeera, 21/08/2019, [url](#)

³⁴ Reuters, 15/08/2019, [url](#); Sudan Tribune, 16/08/2019, [url](#); Al Jazeera, 21/08/2019, [url](#)

³⁵ IPI, 12/2019, p. 20, [url](#)

³⁶ USDOS, 03/2019, [url](#); UNSC, 30/05/2019, p. 2, [url](#); IPI, 12/2019, p. 20, [url](#)

³⁷ De conflicten vinden veelal plaats tussen (gewapende) rondtrekkende herders en landbouwers en komen traditioneel vaker voor tijdens het landbouwseizoen van juli tot oktober. Herders laten hun vee grazen op de landbouwgronden alvorens de gewassen geoogst zijn, wat meestal gebeurt in november tot januari, met vernielingen van de oogst tot gevolg. UNSC, 12/10/2018, [url](#); IPI, 12/2019, p. 20, [url](#); UNSC, 13/11/2020, p. 4, [url](#)

³⁸ UNSC, 15/10/2019, p. 4, [url](#)

³⁹ Al Jazeera, 09/08/2020, [url](#); UNSC, 13/11/2020, p. 5, [url](#)

⁴⁰ UNOCHA, 17/01/2021, [url](#)

of van milities gelinkt aan het regime van voormalig president al-Bashir zijn soms betrokken bij conflicten tussen gemeenschappen. De etnische verankering van milities en paramilitaire groepen kunnen interpersoonlijke conflicten doen uitgroeien tot gewelddadige confrontaties tussen verschillende etnische groepen verbonden aan die milities en gewapende groepen.⁴¹

Volgens de VN-Veiligheidsraad daalt het aantal confrontaties tussen regeringsgroepen en het SLA-AW in de laatste maanden van 2019 na de start van de vredesgesprekken tussen de autoriteiten en de rebellenbewegingen. Het merendeel van de gewapende confrontaties in 2019 en 2020 betreft gevechten tussen verschillende facties van het SLA-AW.⁴² Vanaf mei 2020 escaleert de strijd tussen facties van het SLA-AW en veiligheidstroepen opnieuw.⁴³

ACLED schrijft eind augustus 2020 dat het geweld in Soedan en Darfoer zich in toenemende mate concentreert in stedelijke gebieden en IDP-kampen nabij stedelijke centra. Gevechten tussen veiligheidsdiensten en rebellengroepen hebben plaats gemaakt voor etnische confrontaties nabij steden en aanvallen op IDP's en landbouwers door milities. Het geweld betreft voornamelijk confrontaties tussen niet-Arabische milities enerzijds en irreguliere milities en paramilitaire troepen anderzijds, met een dalende rol voor rebellengroepen. ACLED wijst op de etnische dimensie. Een stijgend aantal incidenten wordt geïnitieerd door leden van perifere groepen zoals de Masalit. Die acties leiden tot buitenproportionele vergeldingsacties van dominante groepen, die bijzonder ernstig worden als veiligheidstroepen zoals het leger of de RSF betrokken raken, zoals het geval was in El Geinena in juli 2020.⁴⁴

1.2. Vredesonderhandelingen

De verschillende initiatieven voor vredesonderhandelingen die tijdens het regime van voormalig president Omar al-Bashir tot stand kwamen tussen de rebellengroepen in Darfoer en de regering in Khartoem leveren weinig tot niets op. Aanvankelijk weigeren de rebellen in Darfoer in de weken na de coup van 11 april 2019 te onderhandelen met de militairen.⁴⁵ Na het tekenen van het grondwettelijk akkoord op 17 augustus 2019 door de FFC en de TMC en de vorming van een interim-regering, maken vier gewapende groepen uit Darfoer en de Two Areas eind augustus 2019 werk van een gezamenlijke onderhandelingspositie om in de nabije toekomst gesprekken aan te gaan met de overgangsregering.⁴⁶ Het SLA-AW ligt dwars en weigert vredesgesprekken zolang de situatie op het terrein niet verbetert.⁴⁷

De gesprekken tussen de interim-regering en de gewapende groepen starten in september 2019 onder bemiddeling van de Zuid-Soedanese president Salva Kiir. De Juba-verklaring van 11 september 2019 die hieruit voortkomt, vormt het kader voor verdere gesprekken en wordt getekend door de Soevereine Raad, het SRF, de SPLA/M-N El Hilu, het Beja Congress⁴⁸ en de Sudan Liberation Forces

---

⁴¹ Baldo S., Senior Policy Advisor bij Enough Project, webinar, 17/06/2020

⁴² UNSC, 12/03/2020, p. 3, [url](#); UNSC, 17/09/2020, p. 11, [url](#); UNSC, 13/11/2020, pp. 3-4, [url](#); Sudan Tribune, 07/12/2020, [url](#); Sudan Tribune, 12/12/2020, [url](#)

⁴³ UNSC, 13/11/2020, p. 5, [url](#); Sudan Tribune, 12/12/2020, [url](#)

⁴⁴ ACLED, 27/08/2020, [url](#)

⁴⁵ RFI, 18/04/2019, [url](#); RFI, 16/04/2019, [url](#)

⁴⁶ Sudan Tribune, *Darfur armed groups agree to unify peace negotiating position*, 31/08/2019, [url](#); Sudan Tribune, 16/12/2019, [url](#)

⁴⁷ Sudan Tribune, *SLM's al-Nur calls for referendum on Sudan's transitional authority before peace talks*, 31/08/2019, [url](#)

⁴⁸ Het Beja Congress is een gewapende groepering uit het oosten van Soedan, die de Beja vertegenwoordigt. HSBA, 07/2013, [url](#)

Alliance van Tahir Hajar⁴⁹.⁵⁰ Op 16 oktober 2019 vaardigt het hoofd van de Soevereine Raad, Abdel Fattah al-Burhan, een staakt-het-vuren uit in het hele land.⁵¹ De onderhandelingen binnen het Juba-proces vinden voor de verschillende regio's afzonderlijk plaats.⁵² De deadline voor deze gesprekken wordt meermaals uitgesteld.

Het uiteindelijke akkoord, ondertekend op 3 oktober 2020 in Juba, omvat acht protocollen voor de vijf *tracks* (Darfoer, Two Areas, centraal Soedan, oostelijk Soedan⁵³ en noordelijk Soedan) en behandelt kwesties die verband houden met machtsverdeling, overgangsjustitie, de integratie van rebellen in het leger, de terugkeer van ontheemden en grondbezit.⁵⁴ De overgangsperiode wordt vastgelegd op 39 maanden vanaf de ondertekening van het vredesakkoord. De rebellengroepen krijgen drie zetels toegewezen in de Soevereine Raad en 25 % van de zetels in het overgangsparlement en in de Raad van Ministers.⁵⁵

Het SLA-AW weigert deel te nemen aan de vredesbesprekingen. In 2020 stelt Abdul Wahid een eigen vredesinitiatief voor aan de Darfur Displaced and Refugees General Coordination in de vorm van een interne dialoog.⁵⁶ Abdul Wahid mobiliseert ook verzet tegen het vredesakkoord van Juba in sommige IDP-kampen. Begin september 2020 vinden verschillende demonstraties plaats in IDP-kampen in Centraal- en Zuid-Darfoer tegen de Juba-overeenkomst.⁵⁷

De veiligheidsprotocollen voor Darfoer omvatten een permanent staakt-het-vuren en de creatie van een 12.000 man sterke veiligheidsmacht⁵⁸ bestaande uit troepen van de regering en de ondertekenende gewapende groepen. De veiligheidsmacht wordt belast met wetshandhaving in Darfoer na het vertrek van UNAMID.⁵⁹ Andere belangrijke voorzieningen zijn onder meer het herstel van de regionale status van Darfoer, de evenredige toewijzing van posten op de verschillende beleidsniveaus, opname van vrouwen op alle niveaus van de besluitvorming, de lancering van een ontwikkelingsfonds voor de regio, de oprichting van een landcommissie in Darfoer, de oprichting van een speciale rechtbank voor misdaden begaan in Darfoer en de benoeming van een onafhankelijke

---

⁴⁹ De SLFA bestaat uit drie rebellengroepen uit Darfoer, meer bepaald de Sudan Liberation Movement for Justice, de Sudan Liberation Movement-Unity en de Justice and Equality Movement geleid door Abdallah Jali. Radio Dabanga, 09/07/2017, [url](#)

⁵⁰ Radio Dabanga, 18/10/2019, [url](#); ISS, 19/11/2019, [url](#); UNSC, 15/10/2019, p. 2, [url](#)

⁵¹ Sudan Tribune, 28/09/2020, [url](#)

⁵² UNHRC, 30/07/2020, [url](#)

⁵³ De Oost-Soedaneese High Council of Beja Nazirs and Independent Chieftains is tegen het akkoord binnen het *eastern track* gekant. Ze eisen een annulatie en heronderhandeling. Het protocol werd onderhandeld door leden van het Beja Congress in Opposition en het Popular Front for Justice. De Raad van Beja Nazirs was niet betrokken. De Raad roept op tot een inclusieve conferentie in Oost-Soedan om te beslissen over de toekomst van de regio. De raad organiseert in 2020 twee grote protestevenementen, en dreigt het zelfbeschikkingsrecht voor Oost-Soedan op te eisen als de regering niet aan hun eisen zou voldoen. In september 2021 escalert het protest. De Raad sluit een aantal havens en wegen in de deelstaat Rode Zee, waaronder de snelweg tussen de havenstad Port Sudan en de hoofdstad Khartoem, om druk te zetten op de overgangsautoriteiten. Vijf dagen na de militaire coup op 25 oktober 2021 schorten de Beja Nazirs hun protestacties voor een maand op. Op 16 december 2021 schort Hemeti het *eastern track*-akkoord tijdelijk op, totdat een nieuw akkoord is bereikt met de Oost-Soedaneese belanghebbenden. Radio Dabanga, 16/12/2021, [url](#); Radio Dabanga, 17/12/2021, [url](#)

⁵⁴ Radio Dabanga, 30/08/2020, [url](#)

⁵⁵ UNSC, 13/11/2020, p. 2, [url](#)

⁵⁶ Radio Dabanga, 17/09/2020, [url](#); UNSC, 13/11/2020, [url](#)

⁵⁷ UNSC, 13/11/2020, p. 3, [url](#)

⁵⁸ Een later plan reduceert de troepenmacht tot 6.000 man. UNSC, 31/07/2021, p. 6, [url](#)

⁵⁹ UNSC, 13/11/2020, p. 10, [url](#); Sudan Tribune, 26/10/2020, [url](#)

aanklager, de vrijwillige terugkeer van intern ontheemden en vluchtelingen met garanties voor veiligheid, teruggave van land, compensatie en basisdiensten.⁶⁰

Gezien de beperkte rol van de ondertekenende rebellengroepen bij gewelddadige incidenten in Darfoer in de laatste jaren, en het feit dat het SLA-AW en het SPLA/M-N El Hilu – twee rebellengroepen die in tegenstelling tot de ondertekenende groepen wel effectieve controle hebben over stukken van het grondgebied - niet getekend hebben, voorspelt ACLED reeds eind augustus 2020 dat het vredesakkoord niet zal leiden tot een daling van geweld in Darfoer.⁶¹

2. Huidige toestand van het conflict

2.1. Algemene politieke situatie in Soedan

Op 25 oktober 2021 vindt een militaire machtsovername plaats onder leiding van generaal Abdul Fattah al-Burhan in Soedan. Hamdok en andere vooraanstaande politici worden gearresteerd. De volgende dagen en weken vinden demonstraties plaats en worden acties van burgerlijke ongehoorzaamheid opgezet in het gehele land. De veiligheidsdiensten reageren met geweld en traangas en schieten in sommige gevallen met echte kogels op de betogers.⁶² Arrestaties van politieke en mensenrechtenactivisten, journalisten, advocaten, leden van lokale *resistance committees* (verzetscomités) en demonstranten vinden plaats in Khartoem en andere steden over het hele land, ook in de perifere gebieden Darfoer en de Two Areas (Blauwe Nijl en Zuid Kordofan).⁶³

Een maand later, op 21 november 2021, bereiken premier Hamdok en Burhan een akkoord, na weken van binnenlandse en internationale inspanningen. Het akkoord herstelt Hamdok in zijn functie van premier en bevestigt het grondwettelijk document van 2019 als basis voor de overgangsperiode. De vrijlating van politieke gevangenen, een onderzoek naar recente incidenten tijdens protesten waarbij doden en gewonden gevallen zijn en de vorming van een technocratische regering zijn in de overeenkomst vastgelegd.⁶⁴ De overeenkomst stuit op tegenstand van politieke partijen en verenigingen binnen de FFC, verzetscomités, maatschappelijke organisaties en vrouwengroepen die de deal afdoen als verraad.⁶⁵

Op 2 januari 2022 treedt Hamdok af als premier te midden van een politieke impasse. Hij verklaart er niet in geslaagd te zijn een compromis te vinden tussen de heersende generals en de prodemocratische groepen. De protestbeweging dringt aan op een volledige burgerregering om de overgang te leiden, een eis die wordt afgewezen door de generals die zeggen dat de macht alleen aan een gekozen regering zal worden overgedragen.⁶⁶

---

⁶⁰ UNSC, 13/11/2020, p. 2, [url](#)

⁶¹ Sinds 2014 hebben andere rebellengroepen zoals de JEM en het SLA-MM steeds meer terrein verloren in Darfoer op het Soedaneese leger. Het SLA-MM is sindsdien vooral aanwezig in Libië, terwijl de JEM militair aanwezig is in Zuid-Soedan. UNSC, 30/05/2019, p. 3, [url](#); UNSC, 10/01/2019, pp. 21-22 en p. 28, [url](#); ACLED, 27/08/2020, [url](#)

⁶² Radio Dabanga, 02/11/2021, [url](#)

⁶³ Radio Dabanga, 07/11/2021, [url](#); RSF, 05/11/2021, [url](#); MENA Solidarity Network, 05/11/2021, [url](#); Radio Dabanga, 03/11/2021, [url](#); Radio Dabanga, 01/11/2021, [url](#)

⁶⁴ UNITAMS, 11/12/2021, [url](#); UNSC, 03/12/2021, p. 3, [url](#)

⁶⁵ Al Jazeera, 06/12/2021, [url](#); Radio Dabanga, *Tens of thousands of Sudanese again demonstrate against military rule*, 14/12/2021, [url](#)

⁶⁶ Al Jazeera, 03/01/2022, [url](#)

Op 24 januari 2022 staat het totale aantal demonstranten dat is gedood sinds de staatsgreep van 25 oktober 2021 op 76. Volgens een onafhankelijke groep van dokters zijn meer dan 2.000 mensen gewond geraakt tijdens protesten tegen de staatsgreep van 25 oktober 2021.⁶⁷

Bij het afsluiten van deze Focus houdt de United Nations Integrated Transition Assistance Mission In Sudan (UNITAMS) consultaties met een zo breed mogelijk scala aan belanghebbenden in een poging de politieke dialoog tussen alle betrokkenen op gang te trekken.⁶⁸

2.2. Conflictsituatie in Darfoer

Het mandaat van UNAMID loopt af op 31 december 2020. De volledige terugtrekking van alle UNAMID-troepen is eind juni 2021 een feit.⁶⁹ UNAMID was 13 jaar aanwezig in Darfoer en fungeerde volgens BBC als een afschrikmiddel. De terugtrekking eind 2020 leidt dan ook tot een golf van geweld in de regio.⁷⁰ In een brief van 21 mei 2020 aan de VN-Veiligheidsraad licht de Soedanese overgangsregering nochtans een nationaal plan toe om burgers in Darfoer te beschermen na het vertrek van de VN-missie.⁷¹ In overeenstemming met de constitutionele verklaring en het vredesakkoord van Juba van oktober 2020 zou een troepenmacht, bestaande uit soldaten van het SAF en de ondertekende rebellengroepen uit Darfoer, worden ingezet in Darfoer.⁷² De Soedanese troepen die UNAMID moeten vervangen zijn bij het vertrek van de missie nog niet gevormd.⁷³

De VN blijft aanwezig in Soedan, onder de vorm van de nieuwe politieke missie UNITAMS.⁷⁴ UNITAMS heeft tot doel de overgangsautoriteiten bij te staan in de uitvoering van de constitutionele verklaring en het vredesakkoord, maar heeft geen mandaat om fysieke bescherming te bieden aan burgers.⁷⁵

The New Humanitarian (TNH) stelt dat de overgangsregering zich niet aan de belofte gehouden heeft om de burgers in Darfoer te beschermen. TNH wijst op de escalatie van geweld in Darfoer doorheen 2021, de late en soms afwezige reactie van de veiligheidsdiensten en de gebrekkige opstart van de beloofde troepenmacht. Wanneer in januari 2021 dodelijke gevechten ontstaan in de stad El Geneina in West-Darfoer komen Soedanese soldaten, in hun eerste test sinds het vertrek van UNAMID, niet tussenbeide. IDP's van het kamp Kereneik vertellen daarentegen dat de RSF actief deelnam aan de aanvallen op het IDP-kamp. Bij het geweld komen meer dan 150 mensen om.⁷⁶ Ongeveer gelijktijdig kosten gevechten in Zuid-Darfoer 50 mensen het leven. Een uitbarsting van gewelddadig protest en

---

⁶⁷ Al Jazeera, 24/01/2022, [url](#)

⁶⁸ Sudan Tribune, 13/01/2022, [url](#)

⁶⁹ UNAMID, 07/2020, [url](#)

⁷⁰ De aanhoudende onveiligheid in Darfoer, volgens Radio Dabanga verergerd door het vacuüm ontstaan na het vertrek van UNAMID, heeft ertoe geleid dat de praktische overdracht van UNAMID-faciliteiten niet altijd is verlopen zoals gepland. Zo zijn in ongeveer vier maanden tijd veertien sites overgedragen aan lokale autoriteiten om te worden gebruikt als scholen of medische centra. Daarvan werden vijf sites geplunderd en drie anderen gevandaliseerd. Daarbij vielen gewonden en enkele doden. Radio Dabanga, 26/12/2021, [url](#); BBC, 21/07/2021, [url](#)

⁷¹ UNSC, 01/06/2020, [url](#)

⁷² Sudan Tribune, 26/10/2020, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 6, [url](#)

⁷³ BBC, 21/07/2021, [url](#)

⁷⁴ Meer informatie over UNITAMS is te vinden in de rapporten van de VN-Veiligheidsraad. UNSC, 17/09/2020, pp. 6-7, 16, [url](#); UNSC, 13/11/2020, pp. 10-11, [url](#)

⁷⁵ ISS, 22/07/2020, [url](#); UNSC, 17/09/2020, pp. 6-7 en p. 16, [url](#); UNSC, 13/11/2020, pp. 10-11, [url](#)

⁷⁶ TNH, 08/04/2021, [url](#)

brandstichtingen begin februari 2021 leidt tot de instelling van een avondklok in verschillende staten van Darfoer, waaronder Noord- en Centraal-Darfoer.⁷⁷

In de loop van 2021 vinden verschillende grootschalige geweldsincidenten plaats tussen gemeenschappen in Kereneik, El-Geneina en Jebel Moon (West-Darfoer), Gereida (Zuid-Darfoer), Azum (Centraal-Darfoer) en El Fasher (Noord-Darfoer).⁷⁸ Tegengestelde opvattingen over de transitie die nodig is in Soedan spelen daarbij een rol, betoogt TNH. Gesterkt door de transitie intensiveren leiders van niet-Arabische gemeenschappen hun eisen om compensatie, gerechtigheid en de teruggeven van land dat tijdens het conflict door milities van hen is afgенomen. Arabische gemeenschappen, waarvan sommigen effectief land bezetten, voelen zich daardoor bedreigd. De verwijdering uit machtsposities van lokale elites die deel uitmaakten van de voormalige regerende partij van al-Bashir verhit de gemoederen. Sommige lokale Arabische gemeenschappen voelen dat het machtsevenwicht verschuift in hun nadeel. Ze voelen zich buitenspel gezet door de prodemocratische instellingen en de verzetscomités. Personen gelinkt aan het oude veiligheidsapparaat en de voormalige regerende partij exploiteren deze spanningen tussen gemeenschappen.⁷⁹

Het geweld is in sommige delen van Darfoer toegenomen in aanloop van en vooral na de coup van 25 oktober 2021.⁸⁰ De gouverneur van Noord-Darfoer roept op 19 oktober 2021 de noodtoestand uit omwille van het geweld tussen gemeenschappen in Tawila en Dar El Salam.⁸¹ In november en december 2021 vallen militante Arabische stamleden dorpen en kampen aan in Jebel Moon, Kereinik en Sirba in West-Darfoer. Minstens 200 mensen komen om, tientallen dorpen worden in de as gelegd en duizenden vluchten naar andere delen van Darfoer of naar het naburige Tsjaad.⁸²

Ondanks een staakt-het-vuren met de regering, gaat het geweld in de bergen van Jebel Marra in 2021 door. Gevechten tussen het SLA-AW en veiligheidstroepen en milities in januari, februari en september 2021 eisen burgerdoden en veroorzaken ontheemding.⁸³ Daarnaast vinden gevechten plaats tussen rivaliserende facties van het SLA-AW onderling, eveneens met dodelijke slachtoffers en vluchtelingen tot gevolg. TNH schrijft dat er dagelijks aanvallen op burgers zijn. Het wantrouwen in de overgangsregering heeft geleid tot een bunkermentaliteit bij de rebellen. Zo zouden aanvallen in de buurt van Jebel Marra volgens SLA-AW-commandanten het werk zijn van milities van de overgangsregering.⁸⁴ Bij de meeste incidenten zijn aan regeringszijde voormalige commandanten van het SLA-AW betrokken die veiligheidsovereenkomsten met de regering ondertekenden en zich vervolgens bij de veiligheidstroepen voegden, schrijft het panel van VN-experten.⁸⁵

De VN-Veiligheidsraad wijst ook op het hoge criminaliteitsniveau in regio.⁸⁶ Wapens zijn wijdverspreid onder milities en burgers en poreuze grenzen faciliteren de illegale wapenstroom in de regio.⁸⁷

---

⁷⁷ Radio Dabanga, 10/02/2021, [url](#); Darfur24, 10/02/2021, [url](#); Radio Dabanga, 11/02/2021, [url](#)

⁷⁸ UNOCHA, 09/12/2021, [url](#)

⁷⁹ TNH, 08/04/2021, [url](#); TNH, 15/06/2021, [url](#)

⁸⁰ RVI, 12/2021, [url](#)

⁸¹ UNSC, 03/12/2021, p. 4, [url](#)

⁸² Radio Dabanga, *West Darfur governor to work from Kereinik camp*, 14/12/2021, [url](#); HRW, 14/12/2021, [url](#); Radio Dabanga, 12/11/2021, [url](#); Radio Dabanga, 11/11/2021, [url](#); Radio Dabanga, 13/01/2022, [url](#); UNOCHA, 23/12/2021, [url](#)

⁸³ Radio Dabanga, 05/02/2021, [url](#); Darfur24, 08/09/2021, [url](#); UNSC, 03/12/2021, p. 4, [url](#)

⁸⁴ TNH, 21/04/2021, [url](#); TNH, 15/06/2021, [url](#)

⁸⁵ UNSC, 13/01/2021, p. 15, [url](#)

⁸⁶ UNSC, 17/09/2020, p. 11, [url](#)

⁸⁷ UNSC, 15/09/2020, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 5, [url](#); Radio Dabanga, 10/02/2021, [url](#)

Eind 2021 omschrijft Volker Perthes, de chef van UNITAMS, de veiligheidssituatie buiten Khartoem als fragiel. Hij geeft midden december 2021 aan zich grote zorgen over de heropflakking van conflicten tussen gemeenschappen en gewapend banditisme in de regio's Darfoer, Blauwe Nijl en Zuid-Kordofan. De VN ontvangen berichten over een significante toename van het aantal incidenten waarbij burgers omkomen, eigendommen vernield worden en mensen ontheemd raken, alsook van seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes, aldus Perthes. In Darfoer zijn in 2021 ongeveer acht keer zoveel mensen ontheemd als in 2020.⁸⁸ De VN-Veiligheidsraad stelt in haar rapport van december 2021 dat, mede door de zwakke overheidsinstellingen en wetshandhavingsinstanties, burgers in Darfoer blootgesteld blijven aan veiligheidsrisico's.⁸⁹

2.3. Vredesonderhandelingen

UNITAMS en de VN-Veiligheidsraad schrijven in hun rapporten van september 2021 en december 2021 dat de uitvoering van de vredesovereenkomst van Juba traag verloopt. Vooral de veiligheidsregelingen van het vredesakkoord, waaronder ontwapening en re-integratie van troepen, zijn vertraagd.⁹⁰ Enerzijds belemmert het gebrek aan publieke middelen tijdens een economische crisis de implementatie, anderzijds heeft het leger er belang bij dat de veiligheidsregelingen niet worden geïmplementeerd.⁹¹

De erbarmelijke economische situatie in het land is het belangrijkste aandachtspunt van de overgangsregering onder premier Hamdok. Land-, water-, klimaat- en milieukwesties worden weliswaar in de vredesovereenkomst behandeld, maar moeten in de praktijk nog worden aangepakt. Deze kwesties beïnvloeden de betrekkingen tussen gemeenschappen van nomaden, herders en boeren langs trekoutes tot IDP's en vluchtelingen die naar hun land willen terugkeren.⁹²

De ineenstorting van de openbare orde en bestuursstructuren, de wreedheden en mensenrechtenschendingen sinds 2003 en de herhaalde mislukkingen van eerdere vredesakkoorden, hebben geleid tot een aanzienlijk wantrouwen van de bevolking van Darfoer tegenover de autoriteiten.⁹³ Het gebrek aan gerechtigheid, zoals de vrijlating van voormalige Janjaweed-commandant Musa Hilal, zendt volgens HRW een verkeerd signaal.⁹⁴ Het rechtsbeginsel van bevelverantwoordelijkheid, waarop de strafrechtelijke aansprakelijkheid van leiders vaak berust, is nog steeds niet opgenomen in de Soedanese wetgeving. Immunititeit voor degenen in officiële posities en statuten hindert de rechtsgang in Soedan. Het land ontbeert de voorwaarden voor het houden van eerlijke en geloofwaardige processen in de wet en in de praktijk. Hoewel nieuwsberichten suggereren dat er vooruitgang is geboekt in een paar binnenlandse strafrechtelijke onderzoeken naar misdaden uit het verleden overheerst volgens HRW de straffeloosheid.⁹⁵

Het vredesakkoord richt zich tot de rebellengroepen, maar slaagt er vooralsnog niet in de actiefste rebellengroep te integreren, en is volgens ACLED en IPS daardoor niet in staat de patronen van geweld aan te pakken. Het is immer net het geweld tussen gemeenschappen dat aan intensiteit heeft

---

⁸⁸ UNITAMS, 11/12/2021, [url](#)

⁸⁹ UNSC, 03/12/2021, pp. 6-7, [url](#)

⁹⁰ UNSC, 01/09/2021, [url](#); HRW, 14/12/2021, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 3, [url](#); TNH, 06/04/2021, [url](#)

⁹¹ Ayin Network, 11/11/2021, [url](#); The Economist, 04/01/2022, [url](#)

⁹² UNSC, 01/09/2021, [url](#); HRW, 14/12/2021, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 3, [url](#); TNH, 06/04/2021, [url](#)

⁹³ UNSC, 01/09/2021, [url](#); HRW, 14/12/2021, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 3, [url](#); TNH, 06/04/2021, [url](#)

⁹⁴ Hilal speelde een goed gedocumenteerde rol als leider van een Janjaweed-militie en als regeringsadviseur in de periode 2002-2005 waarin ernstige misdaden zijn gepleegd in het conflict in Darfoer. HRW, 15/03/2021, [url](#); REDRESS, 19/03/2021, [url](#)

⁹⁵ IPS News (Keppler E.), 12/03/2021, [url](#)

gewonnen in de perifere regio's van het land. Intercommunaal geweld is al lang belangrijker dan botsingen tussen het leger en rebellen, aldus zowel ACLED als IPS.⁹⁶ De transitie van Soedan heeft daardoor nog geen positieve impact op de inwoners van Darfoer. Er is verzet tegen het vredesakkoord van het SLA-AW die deelname blijft weigeren, evenals van door conflicten getroffen gemeenschappen waarvan de leden klagen dat hun stem niet is gehoord. Een leider in het IDP-kamp Kalma, waar het SLA-AW grote steun geniet onder de ontheemden, wijt de resolute weigering aan het gebrek aan betrokkenheid van de burgers en het wantrouwen van de burgers ten aanzien van de nieuwe overgangsregering, die wordt gedomineerd door militaire leiders die betrokken waren bij de ernstige misdaden sinds 2003.⁹⁷

De bezorgdheid over de veiligheid in Darfoer neemt toe bij analisten. Als onderdeel van de vredesovereenkomst keren rebellengroepen vanuit buurlanden terug naar Darfoer, een regio die al wemelt van milities, paramilitaire groepen en regeringstroepen. Analisten vrezen dat de terugkeer van ontheemden naar hun huizen, ook voorzien in het akkoord, eveneens voor conflicten zal zorgen met de huidige bewoners van het land. De uitvoering van het vredesakkoord van Juba is deels gestart, waarbij leden van ondertekende rebellengroepen een baan bij de overheid hebben aangenomen. Het opnemen van individuen uit Darfoer en andere afgelegen delen van het land zou een politiek en economisch systeem dat lange tijd werd gedomineerd door elites uit Khartoem en andere centrale delen van het land, opnieuw in evenwicht kunnen brengen. Tegelijkertijd beschuldigen velen de rebellenleiders ervan hun posities in de regering voorrang te geven op de behoeften van de mensen ter plaatse.⁹⁸ Het panel van VN-experten voor Soedan merkt voorts op dat sommige gewapende groepen die het vredesakkoord van Juba wel hebben ondertekend, zoals de JEM en de SLM-MM, vooruitlopend op de integratie van de strijdkrachten, strijders blijven rekruteren, in strijd met het vredesakkoord. En ondanks dat de ondertekenaars beloven om te transformeren in civiele politieke partijen als onderdeel van de overeenkomst, vermoeden veel analisten dat ze resterende troepen in Libië zullen achterlaten om hun geldverslindende huurlingenoperaties voort te zetten.⁹⁹

Het vredesakkoord van Juba bepaalt regionaal bestuur voor Darfoer. Om terug te keren naar een dergelijk bestuurssysteem zijn nieuwe structuren en autoriteiten nodig. De afwezigheid van deze elementen staat de voortzetting van de voorbereidingen niet in de weg. Hamdok benoemt Minni Minnawi, de leider van de SLM-MM, op 29 april 2021 tot gouverneur van Darfoer. Er is op dat moment evenwel geen wet goedgekeurd die de bevoegdheden van de gouverneur van Darfoer bepaalt.¹⁰⁰ Minnawi wordt ingehuldigd op 10 augustus 2021.¹⁰¹

Bij het afsluiten van deze Focus is nog onduidelijk welke impact de militaire coup van 25 oktober 2021 zal hebben op de uitvoering van het vredesakkoord van Juba. Het Rift Valley Institute (RVI) schrijft in december 2021 dat de toekomst van het vredesakkoord onzeker is. Hoewel het leger in zekere mate een bondgenoot gevonden heeft bij de voormalige rebellengroepen, willen ze vooral hun eigen belangen en privileges veilig stellen.¹⁰²

---

⁹⁶ ACLED, 27/08/2020, [url](#); IPS News (Keppler E.), 12/03/2021, [url](#)

⁹⁷ TNH, 06/04/2021, [url](#); TNH, 06/04/2021, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 3, [url](#)

⁹⁸ TNH, 06/04/2021, [url](#)

⁹⁹ TNH, 06/04/2021, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 5, [url](#)

¹⁰⁰ Sudan Tribune, 03/05/2021, [url](#)

¹⁰¹ Radio Dabanga, 10/08/2021, [url](#)

¹⁰² RVI, 15/12/2021, [url](#); Ayin Network, 11/11/2021, [url](#)

3. Strijdende partijen

3.1. Het Soedanese leger en de geallieerde strijdkrachten

Het Soedanese leger of de SAF bestaat uit de landmacht, de marine en de luchtmacht. Het Soedanese leger omvat ook twee paramilitaire groepen: de RSF¹⁰³ en het Reserve Department (voorheen de Popular Defense Forces).¹⁰⁴

De RSF worden opgericht in 2013 om het hoofd te bieden aan verhoogde rebellenactiviteit in de staten Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl. De manschappen van de RSF arriveren in februari 2014 in Darfoer¹⁰⁵ om er de controle over de Arabische milities terug te winnen.¹⁰⁶ De SAF dragen hun militaire operaties geleidelijk over aan deze paramilitaire groep onder leiding van de voormalige Janjaweed-commandant Mohammed Hamdan Dagalo alias Hemedti.¹⁰⁷ De RSF spelen een leidende rol in de Decisive Summer-offensieven tussen 2014 en 2016 in Darfoer en de Two Areas en tijdens de ontwapeningscampagnes vanaf 2017. Volgens verschillende bronnen zijn ze verantwoordelijk voor een aantal wrede *counterinsurgency*-campagnes in Darfoer, waarbij burgers werden mishandeld en gedood, en dorpen geplunderd en vervolgens platgebrand.¹⁰⁸ Volgens Radio Dabanga was de RSF tussen 2016 en 2020 bij minstens 93 incidenten betrokken waarbij burgers, boerderijen en dorpen werden aangevallen.¹⁰⁹

Voor de val van voormalig president al-Bashir was de gebruikelijke modus operandi bij militaire operaties tegen rebellenbewegingen in Darfoer dat SAF-troepen occasioneel deelnamen aan artilleriebeschietingen, terwijl de RSF-troepen dorpen binnen vielen met hun voertuigen en de hulpmilities te paard of op kamelen door de buitenwijken zwierven terwijl ze burgers aanvielen en het dorp plunderden.¹¹⁰ De VN-Veiligheidsraad geeft aan dat de RSF daarbij niet enkel de rebellen aanvielen, maar ook doelbewust burgers en dorpen viseerden, plunderden en platbrandden om de steun aan de rebellen de kop in te drukken.¹¹¹ Verschillende hulpmilities streden aan de zijde van de regering in Darfoer. De leden van lokale Arabische stammen werden op ad-hocbasis gemobiliseerd door de Soedanese veiligheidstroepen.¹¹² Daarnaast steunde de regering in de operaties tegen het SLA-AW tevens op groepen die vroeger tot deze gewapende groepering behoorden. Deze groepen hebben immers een uitstekende kennis van de modus operandi van de beweging.¹¹³

USDOS vermeldt in maart 2020 dat onder de overgangsregering de controle over veiligheidstroepen sterk verbeterd is. Daarnaast behouden lokale milities wel een aanzienlijke invloed in de regio in een context van volledige straffeloosheid.¹¹⁴ Bronnen geven aan dat regeringstroepen zoals de RSF en aan

---

¹⁰³ De grondwettelijke verklaring van augustus 2019 plaatst de SAF en de RSF onder het directe bevel van de soevereine raad die optreedt als staatshoofd en waarvan al-Burhan, zelf een militair, het hoofd is. De formulering herhaalt het bestaan van de SAF en de RSF als twee afzonderlijke instellingen, maar plaatst ze onder de leiding van één enkele autoriteit. Constitution Net, 08/2019, pp. 12-13, [url](#)

¹⁰⁴ CIA, 04/08/2020, [url](#); EASO, 13/10/2020, [url](#)

¹⁰⁵ HRW, 09/09/2015, [url](#)

¹⁰⁶ Enough Project (Baldo S.), 11/2017, [url](#)

¹⁰⁷ Small Arms Survey, 05/2018, [url](#)

¹⁰⁸ ACJPS, 18/04/2018, [url](#); Radio Dabanga, 29/01/2018, [url](#); AI, 11/06/2019, [url](#); FIDH, ACJPS, 12/2019, pp. 27-28, [url](#)

¹⁰⁹ Radio Dabanga, 09/12/2020, [url](#)

¹¹⁰ UNSC, 10/01/2019, pp. 16-17, [url](#)

¹¹¹ UNSC, 12/10/2018, [url](#); UNSC, 14/01/2019, [url](#)

¹¹² UNSC, 10/01/2019, pp. 16-17, [url](#)

¹¹³ UNSC, 10/01/2019, p. 17, [url](#)

¹¹⁴ USDOS, 11/03/2020, p. 2, [url](#); EASO, 13/10/2020, p. 3, [url](#)

de overheid gelieerde milities in 2019 en 2020 oorlogsmisdaden plegen en mensenrechtenschendingen begaan.¹¹⁵ Leden van de RSF worden anno 2021 nog steeds beschuldigd van deelname aan geweldincidenten in Darfoer, zoals bijvoorbeeld in West-Darfoer in januari en april 2021 en in Noord-Darfoer begin april 2021.¹¹⁶ Een van de veiligheidsmaatregelen van het vredesakkoord van Juba is een volledige integratie van de RSF in het leger, maar Hemeti heeft reeds publiekelijk geweigerd zich te verenigen met de SAF.¹¹⁷

In juli 2020 al kondigt premier Hamdok aan dat een gezamenlijke troepenmacht van legersoldaten, leden van de RSF en de SAF in Darfoer zal worden ingezet na de piek van geweld in de regio, om de bevolking te beschermen tegen aanvallen van milities en om het landbouwseizoen veilig te stellen.¹¹⁸ De oprichting van een Joint Force ligt vervat in het nationaal plan ter bescherming van burgers en wordt opgenomen in het vredesakkoord van Juba.¹¹⁹ In het vredesakkoord staat dat de Joint Force 12.000 man groot zal zijn en voor de helft zal bestaan uit leden van de voormalige rebellengroepen, en daarnaast uit leden van de SAF en de RSF.¹²⁰ Maar deadlines voor het oprichten van de troepenmacht worden overschreden. En wanneer het mandaat van UNAMID afloopt op 31 december 2020, is van een Joint Force in Darfoer nog geen sprake.¹²¹

Na uitbarstingen van geweld in Darfoer, waarbij veiligheidstroepen niet of laattijdig in actie schieten en in sommige gevallen zelf beschuldigd worden van medeplichtigheid, worden in 2021 stevast extra veiligheidstroepen beloofd en naar de regio gestuurd door de overgangsautoriteiten in Khartoem. Het is niet steeds duidelijk of de ingezette troepen aparte troepenmachten vormen of behoren tot de Joint Force, zoals bedoeld in het nationaal plan en het vredesakkoord.¹²² Voorts bestaan twijfels of de ingezette troepen de nodige training en kwalificaties hebben inzake veiligheidshandhaving, mensenrechten, misdaadbestrijding en wapenverzameling.¹²³

In de nasleep van de uitbarstingen van geweld in januari 2021, begint de Joint Security Force op 22 januari 2021 in West-Darfoer met het uitvoeren van haar taken. De gezamenlijke strijd macht bestaat uit leden van de Central Reserve Police (CRP), de RSF en de SAF. De troepenmacht zal instructies en richtlijnen aannemen van het leger in West-Darfoer.¹²⁴ Eind januari 2021 gaat ook het *disarmament, demobilization and reintegration* (DDR) programma van start. Voormalige rebellen van de SLM-TC begeven zich naar kantonplaatsen in Noord-Darfoer om op termijn te worden opgenomen in de Joint Force.¹²⁵ In april 2021 bericht Sudan Tribune dat de regering 6.000 soldaten heeft ingezet in Darfoer. Het artikel geeft aan dat de vorming van de Joint Force vertraging kent door het gebrek aan financiële middelen.¹²⁶

Radio Dabanga en Sudan Tribune berichten in januari en februari 2021 over de inzet van Peace Shield Forces van de RSF in Noord- en Zuid-Darfoer om het gebrek aan veiligheid het hoofd te bieden.¹²⁷ De

---

¹¹⁵ Open Democracy, 15/08/2019, [url](#); FIDH, ACJPS, 12/2019, [url](#); AI, 08/04/2020, [url](#); Radio Dabanga, 21/12/2020, [url](#)

¹¹⁶ Darfur24, 03/04/2021, [url](#); Radio Dabanga, 09/04/2021, [url](#)

¹¹⁷ BBC, 21/07/2021, [url](#)

¹¹⁸ Radio Dabanga, 27/07/2020, [url](#)

¹¹⁹ HRW, 14/12/2021, [url](#)

¹²⁰ Radio Dabanga, 20/01/2021, [url](#); TNH, 06/04/2021, [url](#)

¹²¹ TNH, 06/04/2021, [url](#)

¹²² Bronnen gebruiken termen als Joint Force en Joint Security Force dooreen. Cedoca heeft ervoor gekozen de termen in het Engels over te nemen zoals ze vermeld worden in de brontekst.

¹²³ Darfur24, 29/12/2021, [url](#)

¹²⁴ Radio Dabanga, 23/01/2021, [url](#)

¹²⁵ Sudan Tribune, 25/01/2021, [url](#)

¹²⁶ Sudan Tribune, 11/04/2021, [url](#)

¹²⁷ Sudan Tribune, 30/01/2021, [url](#); Radio Dabanga, 14/02/2021, [url](#)

Peace Shield Forces zijn belast met de bescherming van burgers. Deze militaire contingenten van de RSF staan onder toezicht van juridische adviseurs van het kantoor van de procureur-generaal.¹²⁸

Op 10 april 2021 besluit de Security and Defense Council (SDC), de nationale veiligheidsraad voorgezeten door Burhan, om de Joint Force in Darfoer uit te breiden van 12.000 tot 20.000 troepen. De voormalige rebellengroepen zullen 8.000 soldaten leveren en de regering 12.000. Daarnaast wil de SDC versneld werk maken van een Rapid Reaction Force. Die zal gestationeerd zijn in El Fasher en Nyala en bestaat uit zo'n 3.000 tot 4.000 soldaten.¹²⁹

De VN-Veiligheidsraad wijst op de aanwezigheid van leden van rebellengroepen in Darfoer, die het Juba vredesakkoord ondertekend hebben, maar geen deel uitmaken van de Joint Force.¹³⁰

De eerste daadwerkelijke Joint Force, die naast de reguliere troepen van de SAF ook contingenten van de voormalige rebellengroepen omvat, wordt midden september 2021 officieel gelanceerd in El Fasher, Noord-Darfoer. Deze initiële troepenmacht zal de kern vormen van een grotere strijd macht die is ontworpen om de burgers in Darfoer te beschermen, zoals bepaald in de vredesovereenkomst. De gouverneur van Darfoer benadrukt dat de missie van de Joint Force er niet in bestaat de confrontatie aan te gaan met rebellengroepen die het vredesakkoord niet ondertekend hebben, behalve in het kader van verdediging. De Joint Force in Noord-Darfoer zal niet alleen reageren op meldingen van slachtoffers, maar zal zich ook inspannen om proactief pogingen om wegen te blokkeren, vee te stelen, dorpen en boerderijen in brand te steken of eigendommen te beschadigen, af te weren.¹³¹

De coup van 25 oktober 2021 brengt de moeizame en gebrekige veiligheidshervormingen tot stilstand. Na de opflakkering van geweld in West- en Noord-Darfoer in november 2021 beslist de Joint High Council for Security Arrangements in Khartoem begin december 2021 om een "joint deterrent force with special tasks" op te richten die zich moet concentreren op het terugdringen van verder geweld in Darfoer. De troepenmacht zal bestaan uit soldaten van de SAF en de RSF, voormalige rebellenstrijders en veiligheids-, inlichtingen- en politiediensten. Het gezamenlijke commando zal gevestigd zijn in El Fasher, Noord-Darfoer.¹³² Op 10 januari 2022 lanceert de soevereine raad op het voormalige UNAMID-hoofdkwartier in El Fasher, Noord-Darfoer, de procedures voor de uitvoering van de veiligheidsregelingen voor 3.300 leden van voormalige rebellenbewegingen met als doel hen op te nemen in een Joint Security Force met speciale taken in Darfoer. De gouverneur van Noord-Darfoer meldt dat vier voormalige rebellenbewegingen hun strijders met hun uitrusting naar het nieuwe militaire trainingskamp gestuurd hebben.¹³³ Een paar dagen later plundert een groep, die het veiligheidsbureau van Noord-Darfoer niet nader wil benoemen, de overblijfselen van de UNAMID-site in El Fasher. Het is de tweede keer in een maand tijd dat de site, gebruikt voor de training van voormalige rebellen, wordt aangevallen.¹³⁴

3.2. Rebellengroepen en milities in Darfoer

Volgens ACLED is het laatste decennium, maar vooral sinds de val van Bashir, een verandering in het karakter van geweld duidelijk in Darfoer. Een grotere rol is weggelegd voor irreguliere, etnische milities

---

¹²⁸ Sudan Tribune, 30/01/2021, [url](#)

¹²⁹ Sudan Tribune, 18/04/2021, [url](#)

¹³⁰ UNSC, 31/07/2021, p. 6, [url](#)

¹³¹ Radio Dabanga, 15/09/2021, [url](#); Radio Dabanga, 08/12/2021, [url](#)

¹³² Radio Dabanga, 08/12/2021, [url](#); Radio Dabanga, *West Darfur governor to work from Kereinik camp, 14/12/2021*, [url](#); HRW, 14/12/2021, [url](#)

¹³³ Radio Dabanga, 09/01/2022, [url](#); Radio Dabanga, 11/01/2022, [url](#)

¹³⁴ Radio Dabanga, 26/01/2021, [url](#); Radio Dabanga, 19/01/2022, [url](#)

en paramilitaire groepen en het geweld verschuift naar een stedelijke context, met een verminderde rol voor rebellengroepen in Darfoer.¹³⁵

Het SLA-AW¹³⁶ is sinds 2016, en in 2022 nog steeds, de enige nog actieve gewapende groep met een significante militaire aanwezigheid in Darfoer.¹³⁷ Het SLA-AW geniet een aanzienlijke steun van de meer dan 1,5 miljoen IDP's in Darfoer, heeft de grootste strijdmacht in de regio en beheert een groot deel van het grondgebied in het afgelegen Jebel Marra-gebergte, tevens de thuisbasis van honderdduizenden mensen.¹³⁸ De VN-Veiligheidsraad haalt aan dat het SLA-AW begin 2019 een gebied controleert dat reikt van Sortoni in Noord-Darfoer, over Golo in Centraal-Darfoer tot het gebied van Sharq Jebel Marra in Zuid-Darfoer.¹³⁹ Het Kalma IDP-kamp is het grootste kamp voor IDP's in Darfoer en staat bekend om zijn steun aan het SLA-AW. De bewoners raakten reeds meerdere malen slaags met de veiligheidsdiensten. De rebellengroep wordt ervan beschuldigd wapens in het kamp te hebben verstopt.¹⁴⁰

De structuur van de rebellengroep is in de loop der jaren geërodeerd. De strijdkracht bestaat uit diverse los gecoördineerde, lokale groepen, angevoerd door verschillende militaire commandanten. Het gebrek aan eensgezindheid over deelname aan het vredesproces en concurrentie over schaarse middelen verdeelt het SLA-AW intern.¹⁴¹ De greep van Abdul Wahid op het SLA-AW en de steun voor de beweging onder intern ontheemden zijn aanzienlijk uitgehouden.¹⁴² Abdul Wahid tracht zijn positie te bevestigen met de hulp van IDP's in de kampen in Kalma en Hamadiya. Die aanpak leidt tot gewelddadige spanningen tussen verschillende groepen IDP's in 2019.¹⁴³

Het aantal operaties van het SLA-AW ligt laag en de aanvallen beperken zich tot *hit-and-run*-operaties tegen regeringstroepen.¹⁴⁴ Sinds oktober 2019 vinden gevechten vooral intern plaats, binnen de groep en haar talrijke sub-facties, om de controle over grondgebied en goudmijnen.¹⁴⁵ Ondanks de interne strijd weet het SLA-AW de militaire capaciteiten te versterken in 2020. Dankzij nieuwe financieringsbronnen, zoals inkomsten uit goudwinning, kan de groep strijdsters rekruteren en nieuw materiaal aankopen.¹⁴⁶

Begin maart 2021 wijdt Radio France internationale (RFI) een artikel aan de laatste rebellengroep in Darfoer. Abdelgadir Abdelrahman Ibrahim, beter bekend onder zijn bijnaam Gaddura, is de militaire commandant van het centrale SLA-AW.¹⁴⁷ De thuisbasis Jebel Marra is een onherbergzaam gebied, onbegaanbaar voor auto's. Het hoofdkwartier van de rebellen bevindt zich in het dorp Toran Tonga.

---

¹³⁵ Geweld verloopt langs etnische lijnen. Dit is volgens ACLED te wijten aan de historische voorkeur van de voormalige Soedanese regering om geweld in de perifere gebieden uit te besteden aan paramilitaire groepen en milities verbonden aan specifieke etnische groepen. ACLED, 27/08/2020, [url](#)

¹³⁶ Het Sudan Liberation Army (SLA) werd opgericht in 2001, maar viel al snel uiteen in een Zagawa-groep onder leiding van Minni Minawi (SLA-MM) en een Fur-groep onder leiding van Abdul Wahid (SLA-AW). Later ontstaan nog meer, kleinere splintergroepen zoals bijvoorbeeld het Sudan Liberation Army–Transitional Council (SLA-TC). HSBA, 06/09/2011, [url](#); HSBA, 02/2011, [url](#); HSBA, 08/10/2012, [url](#)

¹³⁷ UNSC, 31/07/2021, p. 3, [url](#)

¹³⁸ TNH, 21/04/2021, [url](#); TNH, 06/04/2021, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 3, [url](#); RFI, 09/03/2021, [url](#)

¹³⁹ UNSC, 10/01/2019, p. 13, [url](#); UNSC, 30/05/2019, p. 4, [url](#)

¹⁴⁰ Sudan Tribune, 20/03/2021, [url](#)

¹⁴¹ Een uitgebreid overzicht van de verschillende commandanten en de structuur van het SLA-AW is te vinden in UNSC, 10/01/2019, [url](#); UNSC, 10/04/2019, [url](#)

¹⁴² UNSC, 30/05/2019, p. 4, [url](#); UNSC, 14/01/2020, pp. 14-15, [url](#)

¹⁴³ UNSC, 14/01/2020, pp. 14-15, [url](#)

¹⁴⁴ UNSC, 30/05/2019, p. 4, [url](#)

¹⁴⁵ UNSC, 14/01/2020, [url](#); Reuters, 31/08/2020, [url](#); Sudan Tribune, 07/07/2020, [url](#); ACLED, 27/08/2020, [url](#); UNSC, 13/01/2021, pp. 14-15, [url](#)

¹⁴⁶ UNSC, 15/09/2020, [url](#); UNSC, 13/01/2021, p. 3, [url](#)

¹⁴⁷ TNH, 21/04/2021, [url](#)

De rebellen circuleren in de omgeving en hebben een kamp in het aanpalende dennenbos. De groep claimt 60 tot 70.000 strijders te hebben. RFI geeft aan dit aantal onmogelijk te kunnen verifiëren.¹⁴⁸ De VN-Veiligheidsraad schat het aantal strijders van de rebellengroep in 2019 op zo'n 2.000 man.¹⁴⁹ RFI schrijft voorts dat de strijders slechts lichte wapens hebben zoals Kalasjnikovs, machinegeweren en raketwerpers. Het SLA-AW zegt zichzelf te financieren. De mensen van Jebel Marra helpen hen, schijnbaar spontaan, schrijft RFI. Er zijn ook goudmijnen in Jebel Marra en het SLA-AW neemt de helft van de opbrengst in beslag.¹⁵⁰

Recente gevechten in Jebel Marra, grotendeels veroorzaakt door dissidente SLA-AW-commandanten die zich verzetten tegen het controversiële leiderschap van Abdul Wahid en Gaddura, concentreren zich in het oosten van Jebel Marra.¹⁵¹ Het wantrouwen in de overgangsregering heeft geleid tot een bunkermentaliteit bij de rebellen. Zo zouden aanvallen in de buurt van Jebel Marra volgens SLA-AW-commandanten het werk zijn van milities van de overgangsregering.¹⁵²

Naast het SLA-AW zijn verschillende gewapende milities - vooral van Arabische etniciteit, georganiseerd volgens stamlijnen en moeilijk controleerbaar - actief in Darfoer. Ze zijn betrokken bij criminale activiteiten zoals ontvoeringen voor losgeld, mensenhandel, wapen- en drugsmokkel en veediefstal. De VN-Veiligheidsraad haalt aan dat mensen in het algemeen met de term janjaweed naar deze milities verwijzen.¹⁵³ In haar rapport van 12 maart 2020 benadrukt de VN-Veiligheidsraad dat de belangrijkste plegers van geweld in Darfoer deze etnische milities zijn, waarvan de omvang en vuurkracht vaak groter zijn dan die van de Soedanese politie.¹⁵⁴ In januari 2021 teisteren schutters op voertuigen, motorfietsen, paarden en kamelen de regio Tawila in Noord-Darfoer met geweld waarbij doden en gewonden vallen, geplunderd wordt en meer dan tien dorpen in brand gestoken worden.¹⁵⁵ Dr. El Hadi Idris, lid van de Soevereiniteitsraad en hoofd van het SRF, waarschuwt in maart 2021 voor de proliferatie van militieleden in een aantal steden in Darfoer, vooral in Nyala (Zuid-Darfoer), Zalingei (Centraal-Darfoer) en Kabkabiya (Noord-Darfoer).¹⁵⁶ Ook de gouverneur van West-Darfoer maakt gewag van de aanwezigheid van gewelddadige milities.¹⁵⁷ Al Jazeera schrijft dat deze gewapende groepen en milities – die moorden, verkrachten, plunderen en brandstichten – sterk de Janjaweed en hun acties aan het begin van het conflict in 2003 weerspiegelen.¹⁵⁸ Volgens HRW hebben de Soedanese autoriteiten een vacuüm gelaten in Darfoer na het vertrek van UNAMID dat door gewapende groepen is opgevuld.¹⁵⁹

---

¹⁴⁸ RFI, 09/03/2021, [url](#)

¹⁴⁹ UNSC, 10/01/2019, p. 13, [url](#); The Economist, 30/11/2019, [url](#)

¹⁵⁰ RFI, 09/03/2021, [url](#)

¹⁵¹ TNH, 21/04/2021, [url](#)

¹⁵² Sudan Tribune, 31/01/2021, [url](#); Sudan Tribune, 04/02/2021, [url](#); TNH, 21/04/2021, [url](#); TNH, 15/06/2021, [url](#)

¹⁵³ UNSC, 28/12/2017, p. 9, [url](#)

¹⁵⁴ UNSC, 12/03/2020, p. 11, [url](#)

¹⁵⁵ Radio Dabanga, 04/02/2021, [url](#)

¹⁵⁶ Radio Dabanga, 10/03/2021, [url](#)

¹⁵⁷ Radio Dabanga, 09/04/2021, [url](#)

¹⁵⁸ Al Jazeera, 06/07/2021, [url](#)

¹⁵⁹ HRW, 14/12/2021, [url](#)

4. Typologie van het geweld

4.1. Aantal incidenten

Voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 registreert ACLED 318 incidenten en 1.036 dodelijke slachtoffers in de vijf deelstaten van Darfoer. Daarvan beschouwt ACLED 89 incidenten als *battles* (715 dodelijke slachtoffers), 4 als *explosions/remote violence* (7 dodelijke slachtoffers) en 225 als *violence against civilians* (325 dodelijke slachtoffers).¹⁶⁰ Uit de gegevens blijkt een stijging van het aantal incidenten ten opzichte van vorig jaar. Voor 2020 registreert ACLED (van 1 januari tot 12 december) 196 incidenten met 525 dodelijke slachtoffers. Daarvan beschouwt ACLED 58 incidenten als *battles*, 1 als *explosions/remote violence* en 137 als *violence against civilians*.¹⁶¹ ACLED neemt ook andere incidenten op, meer bepaald onder de categorieën *riots*, *protests* en *strategic developments*. Deze worden niet in dit hoofdstuk opgenomen. Een volledig overzicht van de verschillende categorieën en subcategorieën van incidenten is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie van ACLED.¹⁶²

In de vorige Focussen vergeleek Cedoca de ACLED-gegevens met de monitoring van UNAMID. Vanwege het einde van deze VN-missie op 31 december 2021 is dit niet langer mogelijk. De nieuwe politieke VN-missie rapporteert, net zoals UNAMID dat deed, elke 90 dagen over de politieke, veiligheids-, sociaaleconomische, mensenrechten-, rechtsstaat- en humanitaire ontwikkelingen maar doet dit voor Soedan in het geheel.¹⁶³ Een vergelijking voor Darfoer is daarom niet langer mogelijk.

4.2. Aard van de incidenten

De 318 incidenten die ACLED registreert in de vijf deelstaten van Darfoer in de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 kunnen als volgt worden ingedeeld.

	East-Darfur		Central-Darfur		West-Darfur		South-Darfur		North-Darfur	
	Incident	Dead	Incident	Dead	Incident	Dead	Incident	Dead	Incident	Dead
Battles	0	0	9	36	46	390	19	170	15	119
Remote Violence	0	0	0	0	1	1	1	0	2	6
Violence a/civilians	3	2	41	19	43	155	43	69	95	69
Total	3	2	50	55	90	546	63	239	122	194

Tabel 1: Aantal incidenten en doden per categorie van geweld in de vijf deelstaten van Darfoer. Tabel opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021¹⁶⁴

¹⁶⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, [url](#)

¹⁶¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 12/12/2020, [url](#)

¹⁶² CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

¹⁶³ UNSC, 03/12/2021, [url](#)

¹⁶⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, [url](#)

De gegevens van ACLED voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 tonen dat vooral bij *battles* in West-, Zuid- en Noord-Darfoer de meeste dodelijke slachtoffers geregistreerd worden. De voornaamste actoren betrokken bij *battles* in Darfoer zijn etnische en gemeenschapsmilities, ongeïdentificeerde gewapende groepen, de verschillende facties van het SLA-AW (Centraal-, Zuid- en Noord-Darfoer) en in mindere mate de veiligheids- en ordediensten zoals de SAF (Centraal-Darfoer) de politie (Zuid-Darfoer). In 56 van de 89 *battles* waren etnische en gemeenschapsmilities de voornaamste actor, meestal in gevecht met andere etnische en gemeenschapsmilities, maar soms ook met facties van het SLA-AW en een enkele keer de veiligheids- en ordediensten. Meer dan de helft van de door ACLED genoteerde *battles* betreft dus gevechten tussen gemeenschappen.¹⁶⁵

Darfoer kent een lange geschiedenis van strijd tussen Arabische herdersstammen en niet-Arabische landbouwers. Arabische groepen die de vruchtbare gronden bezetten, voelen zich gesteekt door de opkomst van Hemeti als plaatsvervangend voorzitter van de Soevereine Raad, maar tegelijkertijd bedreigd door het vredesakkoord van Juba, stelt Jerome Tubiana in een rapport van november 2021.¹⁶⁶ Ook niet-Arabische gemeenschappen voelen zich aangemoedigd door politieke veranderingen in Khartoem, en worden assertiever in hun pogingen om de traditionele gronden die ze tijdens het conflict hebben verloren, terug te winnen. Deze verslechterende relaties hebben geleid tot meerdere grootschalige botsingen en aanvallen op burgers, met een frequentie, omvang en aantal slachtoffers die de afgelopen jaren niet zijn gezien, aldus het VN-expertenpanel.¹⁶⁷ Veel van deze uitbraken van geweld beginnen als kleinschalige incidenten tussen individuen, gevuld door een gewelddadige en uitgebreide reactie van een van de betrokken gemeenschappen.¹⁶⁸ Veiligheidsdiensten kijken toe en nemen in sommige gevallen deel aan de aanvallen.¹⁶⁹ Deze aanvallen worden bijzonder ernstig wanneer veiligheidstroepen erbij betrokken raken.¹⁷⁰ Onderzoek van HRW naar het geweld in El Geneina, de hoofdstad van West-Darfoer, in januari en april 2021 heeft uitgewezen dat regeringstroepen, met name de SAF, inactief bleven en de aanvallen ongemoeid lieten. Getuigen stellen dat leden van de RSF hebben deelgenomen aan de aanvallen in april 2021.¹⁷¹

De geweldsincidenten komen voort uit geschillen over grondbezit, toegang tot grondstoffen en criminaliteit.¹⁷² Conflicten over land blijven de belangrijkste oorzaak van geweld tussen gemeenschappen. De talrijke aanvallen in Darfoer die gericht zijn op IDP's en vrijwillige terugkeerders in het seizoenslandbouw illustreren dit. In veel gevallen worden boeren aangevallen vanwege hun weigering om herders toe te staan hun dieren los te laten om op hun gewassen te grazen. Deze incidenten resulteren in doden en gewonden, (secundaire) ontheemding en verlies van levensonderhoud, huizen en andere eigendommen.¹⁷³

Daarnaast eisen geweldsincidenten gericht tegen burgers (*violence against civilians*) eveneens het grootste aantal burgerslachtoffers in West-, Zuid- en Noord-Darfoer. Ook hier zijn etnische en gemeenschapsmilities de voornaamste actoren van geweld (138 van de 255 geweldsincidenten tegen burgers), naast ongeïdentificeerde gewapende groepen (75 van de 225 incidenten) en in mindere mate orde- en veiligheidsdiensten (8 incidenten). Een incident van geweld tegen burgers wordt door

---

¹⁶⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, [url](#)

¹⁶⁶ FIDH, 11/2021, [url](#); Sudan Tribune, 04/12/2021, [url](#)

¹⁶⁷ UNSC, 13/01/2021, pp. 32-33, [url](#)

¹⁶⁸ Al Jazeera, 06/07/2021, [url](#)

¹⁶⁹ UNSC, 15/09/2020, [url](#); BBC, 16/12/2020, [url](#); ICG, 22/09/2020, [url](#)

¹⁷⁰ ACLED, 27/08/2020, [url](#)

¹⁷¹ HRW, 14/12/2021, [url](#)

¹⁷² ACLED, 27/08/2020, [url](#); UNSC, 03/12/2021, p. 4, [url](#)

¹⁷³ UNSC, 13/01/2021, pp. 32-33, [url](#)

ACLED toegeschreven aan het SLA-AW. Veel voorkomende gewelddaden tegen burgers zijn gewapende overvallen, vernietiging van eigendommen, plundering, ontvoering, hinderlagen, diefstal van vee, mishandeling en intimidatie, moord en brandstichting. IDP's en landbouwgemeenschappen zijn de voornaamste slachtoffers.¹⁷⁴

Voor de periode van 1 januari 2021 tot 31 december 2021 registreert ACLED 10 incidenten van *sexual violence*¹⁷⁵ in de vijf deelstaten van Darfoer.¹⁷⁶ Ondanks dit relatief lage aantal door ACLED geregistreerde incidenten schrijft het VN-expertenpanel begin 2021 dat seksueel en gendergerelateerd geweld endemisch blijft in Darfoer. Seksueel geweld wordt door slachtoffers toegeschreven aan verschillende daders, waaronder leden van de veiligheidstroepen, leden van etnische en gemeenschapsmilities en leden van het SLA-AW.¹⁷⁷ Volgens Radio Dabanga leven ontheemde vrouwen en meisjes in Darfoer onder een constante dreiging van gendergerelateerd geweld. Het Chr. Michelsen Institute (CMI) geeft aan dat vrouwelijke boeren in Darfoer het belangrijkste doelwit van seksueel geweld zijn. Door armoede, ontheemding en een slechte infrastructuur moeten vrouwen lange afstanden lopen naar de te bewerken gronden. De afstand dwingt hen om daar weken achtereen te blijven. Verkrachting komt zo vaak voor dat oudere vrouwen vaak op de boerderij werken om jongere vrouwen en hun zonen te beschermen, aldus CMI. In september 2021 melden activisten zeventien gevallen van verkrachting in twee maand tijd in de nabijheid van het IDP-kamp Zamzam, ten zuiden van El Fasher, Noord-Darfoer.¹⁷⁸

5. Doelwitten van het geweld

5.1. Data

Voor de periode van 1 januari 2021 tot 31 december 2021 noteert ACLED 1.036 dodelijke slachtoffers in de vijf deelstaten van Darfoer bij incidenten van het type *battles, explosions/remote violence* en *violence against civilians*.¹⁷⁹

Het aantal dodelijke slachtoffers dat ACLED registreert in de kolom *fatalities* omvat zowel burgerdoden als veiligheidspersoneel of militieleden. Gewonden worden niet geregistreerd. ACLED maant aan tot grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of enige andere databank.¹⁸⁰ Zelf kan ACLED informatie over het aantal dodelijke slachtoffers niet verifiëren. De organisatie wijst erop dat van alle conflictdata, cijfers over dodelijke slachtoffers het meest vooringenomen en het minst accuraat zijn. Dergelijke informatie is gevoelig voor manipulatie door gewapende groepen en soms ook door de media, wat kan leiden tot overdrijvingen of onderrapportage. ACLED benadrukt dat de cijfers als "gerapporteerde" aantallen beschouwd moeten worden. Verder licht de organisatie toe dat de in de databank ingevoerde aantallen schattingen zijn.¹⁸¹ Meer informatie

---

¹⁷⁴ USDOS, 11/03/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, [url](#)

¹⁷⁵ Seksueel geweld is een subcategorie van de categorie *violence against civilians*.

¹⁷⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, [url](#)

¹⁷⁷ UNSC, 13/01/2021, p. 3, [url](#)

¹⁷⁸ Radio Dabanga, 13/09/2021, [url](#); CMI, s.d., [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 4, [url](#)

¹⁷⁹ Grafiek 1 op pagina 18 van deze Focus geeft de verdeling van het aantal dodelijke slachtoffers over de verschillende deelstaten van Darfoer en per categorie van geweld weer. ACLED, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, [url](#)

¹⁸⁰ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

¹⁸¹ ACLED, 10/04/2019, p. 31, [url](#)

over de werkwijze van ACLED bij het invoeren van cijfers over het aantal dodelijke slachtoffers is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie van ACLED.¹⁸²

5.2. Analyse

Afgezien van de strijd die de regeringstroepen en het SLA-AW voeren, alsook de interne strijd tussen splintergroepen van het SLA-AW, en ondanks het nationale plan voor de bescherming van burgers dat de overgangsautoriteiten in 2020 voorstelden als anticipatie op het einde van UNAMID, blijven burgers het grootste doelwit en slachtoffer van geweld in Darfoer. De VN-Veiligheidsraad wijst in deze naar de toenemende frequentie en omvang van conflict tussen gemeenschappen van nomaden, herders en boeren; botsingen tussen het SLA-AW en veiligheidstroepen en tussen facties binnen het SLA-AW in Jebel Marra; de acties van gewapende individuen en milities, waarvan sommige verband houden met het vorige regime; criminaliteit; en de wijdverbreide beschikbaarheid van handvuurwapens en lichte wapens.¹⁸³ Onder meer door zwakke overheidsinstellingen en rechtshandhavingsinstanties blijven burgers blootgesteld aan veiligheidsrisico's. De heropflakkering van gevechten tussen gemeenschappen resulteert in burgerdoden, de vernietiging van eigendommen en ontheemden, vooral in West- en Noord-Darfoer. Een deel van het geweld tegen burgers gaat gepaard met de gedwongen verdrijving van boeren van hun land door Arabische nomaden.¹⁸⁴ Verschillende bronnen wijzen ook op het toenemende aantal aanvallen op IDP's die willen terugkeren naar hun land.¹⁸⁵ Geweldplegers blijven onbestraft, aldus de VN-Veiligheidsraad.¹⁸⁶ De straffeloosheid die er heerst, leidde in het verleden en ook nu nog tot verdere misdaden, stelt HRW.¹⁸⁷

6. Geografische verdeling

Volgens de gegevens van ACLED vinden in de periode van 1 januari 2021 tot 31 december 2021 de meeste incidenten plaats en vallen de grootste aantal dodelijke slachtoffers in de deelstaten West-Darfoer (546 dodelijke slachtoffers bij 90 incidenten), Zuid-Darfoer (239 doden bij 63 incidenten) en Noord-Darfoer (194 doden bij 122 incidenten). In Centraal-Darfoer registreert ACLED in diezelfde periode 55 dodelijke slachtoffers bij 50 incidenten. In Oost-Darfoer zijn dat 2 doden bij 3 incidenten (zie Tabel 1 op pagina 22).¹⁸⁸

Het bergachtige Jebel Marra¹⁸⁹ in Centraal- en Zuid-Darfoer is de enige plaats in Darfoer waar de gewapende oppositie, het SLA-AW, een stabiele controle heeft over het grondgebied.¹⁹⁰ Gevechten tussen verschillende facties van het SLA-AW concentreren zich in de eerste helft van 2021 voornamelijk in het oosten van Jebel Marra. Moorden, seksueel geweld en het platbranden van dorpen door rivaliserende facties van het SLA-AW, al dan niet bijgestaan door Arabische milities, veroorzaken er ontheemding van de bevolking.¹⁹¹

---

¹⁸² CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

¹⁸³ UNSC, 31/07/2021, p. 4, [url](#)

¹⁸⁴ UNSC, 03/12/2021, pp. 6-7, [url](#)

¹⁸⁵ ACLED, 27/08/2020, [url](#); UNSC, 15/09/2020, [url](#); BBC, 16/12/2020, [url](#); ICG, 22/09/2020, [url](#)

¹⁸⁶ UNSC, 03/12/2021, pp. 6-7, [url](#)

¹⁸⁷ HRW, 14/12/2021, [url](#)

¹⁸⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, [url](#)

¹⁸⁹ Zie bijlage 1 voor een geografische weergave van het gebied.

¹⁹⁰ Radio Dabanga, 27/11/2020, [url](#)

¹⁹¹ TNH, 21/04/2021, [url](#)

ACLED merkt op dat geweld steeds meer plaatsvindt nabij stedelijke centra. De belangrijkste reden daarvoor is de systematische ontheemding als gevolg van aanvallen van regeringstroepen en milities gedurende jaren van conflict waardoor grote aantallen niet-Arabische groepen zich in IDP-kampen nabij stedelijke centra hebben gevestigd.¹⁹² De gebieden die het meest zijn getroffen door geweld tussen gemeenschappen dat voortkomt uit geschillen over grondbezit en schaarste van hulpbronnen zijn Kutum, Sortony en Saraf Umrah in Noord-Darfoer, El Geneina, Masteri en Jebel Moon in West-Darfoer, Golo en Nertiti in Centraal-Darfoer en Kass en Graida in Zuid-Darfoer.¹⁹³

In Oost-, Centraal- en Zuid-Darfoer ligt het aantal incidenten in lijn met 2020. In West- en Noord-Darfoer is evenwel sprake van een stijging van het aantal geweldsincidenten en dodelijke slachtoffers. Zo vinden dubbel zoveel incidenten plaats in West-Darfoer in 2021 als in 2020 en vallen daarbij drie keer zoveel dodelijke slachtoffers. In Noord-Darfoer vinden drie keer zoveel incidenten plaats als in 2020 waarbij vijf keer zoveel dodelijke slachtoffers vallen.¹⁹⁴ Hier volgt een beknopt overzicht van het geweld doorheen 2021 in West-, Noord- en Zuid-Darfoer.

West-Darfoer kent herhaaldelijke opflakkeringen van geweld doorheen 2021. In januari 2021 breken gevechten uit in de omgeving van het IDP-kamp Kereneik nabij El Geneina. Na de dood van een Arabische man in een ruzie met een Masalit-man omsingelen Arabische milities de IDP-kampen van Kereneik en vallen willekeurig bewoners aan. Bij deze aanvallen komen 159 mensen om, raken bijna 200 anderen gewond en duizenden mensen ontheemd.¹⁹⁵ Twee weken na het bloedbad in El Geneina eind januari 2021 geven burgers in West-Darfoer aan dat sommige wegen in El Geneina nog steeds gesloten zijn en dat sommige buurten nog steeds worden belegerd.¹⁹⁶ In april 2021 breiden de gevechten tussen Masalit- en Arabische gemeenschappen in West-Darfoer zich uit naar het centrum van El Geneina.¹⁹⁷ De militaire versterking die gestuurd was in de nasleep van het geweld in januari 2021 in de stad is in april 2021 reeds grotendeels teruggetrokken. In drie dagen tijd vallen volgens Sudan Tribune 137 doden en 221 gewonden.¹⁹⁸ HRW stelt dat regeringstroepen, met name de SAF, bij het geweld in januari en april 2021 lieten begaan.¹⁹⁹ De bemiddeling onder leiding van Burhan leveren niets op.²⁰⁰ In mei 2021 beschrijft Radio Dabanga de buurten van El Geneina als een spookstad. In een rapport van 27 mei 2021 schrijft UNOCHA dat de situatie in de stad een maand na het dodelijke geweld gespannen en onvoorspelbaar blijft. Zo vallen midden mei 2021 vijf doden en raken 1.850 mensen ontheemd na een conflict tussen herders en een boerenfamilie in de regio. Markten in El Geneina blijven gesloten in mei 2021 vanwege de voortdurende wetteloosheid en veiligheidsincidenten. Zo'n 40 boerderijen worden die maand geplunderd en platgebrand.²⁰¹ In juli 2021 bericht BBC dat de Soedanese overgangsregering na het geweld van januari en april 2021 controleposten installeert om de veiligheid te waarborgen en mensen aan te moedigen terug te keren naar hun nederzettingen. De meeste ontheemden zijn evenwel bang en vrezen degenen die het land bezetten.²⁰² Na de militaire staatsgreep van 25 oktober 2021, met alle aandacht op de gebeurtenissen

---

¹⁹² ACLED, 27/08/2020, [url](#)

¹⁹³ UNSC, 13/11/2020, p. 4, [url](#)

¹⁹⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 12/12/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, [url](#)

¹⁹⁵ Radio Dabanga, 17/01/2021, [url](#); Reuters, 18/01/2021, [url](#); Radio Dabanga, 19/01/2021, [url](#); Radio Dabanga, 20/01/2021, [url](#)

¹⁹⁶ Radio Dabanga, 16/02/2021, [url](#)

¹⁹⁷ BBC, 21/07/2021, [url](#)

¹⁹⁸ Reuters, 06/04/2021, [url](#); Al Jazeera, 07/04/2021, [url](#); TNH, 08/04/2021, [url](#); Sudan Tribune, 11/04/2021, [url](#)

¹⁹⁹ HRW, 14/12/2021, [url](#)

²⁰⁰ Radio Dabanga, 16/04/2021, [url](#)

²⁰¹ Radio Dabanga, 28/05/2021, [url](#); UNOCHA, 27/05/2021, [url](#)

²⁰² BBC, 21/07/2021, [url](#)

in Khartoem, escaleert het geweld opnieuw in Jebel Moon en Kereneik. Vier dagen van gevechten tussen Arabische milities en leden van de Missirya Jebel-stam tussen 17 en 21 november 2021 in de plaats Jebel Moon hebben aan minstens 50 mensen het leven gekost. De VN meldt voorts dat 594 huizen geplunderd en in de as gelegd zijn en 6.655 mensen heeft ontheemd, terwijl 2.261 mensen naar Tsjaad zijn gevlogen. Radio Dabanga bericht dat tien dorpen volledig verwoest zijn.²⁰³ Tussen 5 en 7 december 2021 vallen gewapende leden van Arabische stammen Kereneik aan. Delen van het IDP-kamp worden in brand gestoken. Zo'n 18.000 mensen zijn op de vlucht volgens UNOCHA. Een vereniging van artsen in West-Darfoer verklaart dat bij één aanval op 5 december 2021 88 doden en 84 gewonden zijn gevallen, terwijl op 6 en 7 december 2021 aanvallen plaatsvonden in de buitenwijken van Kereneik.²⁰⁴

Ook Noord-Darfoer kent een sterke stijging van geweldsincidenten in 2021. Tijdens het landbouwseizoen keren ontheemden tijdelijk terug naar hun gronden. Dat zorgt steeds voor spanningen met Arabische gemeenschappen die gronden in de regio bezetten, en tussen boeren en herders over het begrazen van landbouwgronden. Eind juli 2021 vallen groepen militante Arabische stamleden een aantal dorpen aan ten zuiden van El Fasher, Noord-Darfoer, waarbij zeker zeven mensen omkomen. Een contingent van de Joint Force, naar de regio gestuurd om de situatie in bedwang te houden, wordt op 6 augustus 2021 in een hinderlaag gelokt. Zeven van hen worden gedood, zeventien anderen raken gewond. De regeringstroepen trekken zich vervolgens terug uit het gebied.²⁰⁵ In augustus en september 2021 vernietigen gewapende groepen 63 dorpen. Deze groepen zetten wegversperringen op, vallen overdag landbouwgrond en 's avonds dorpen aan. In september 2021 slaan 50.000 mensen op de vlucht in drie dagen tijd.²⁰⁶ In december 2021 breekt geweld uit nabij het IDP-kamp Zamzam ten zuiden van El Fasher. Arabische nomaden branden zeven dorpen plat in Tawila als wraakactie voor een aanval op een Arabische stam door een onbekende gewapende groep waarbij vier doden en drie gewonden vallen. Op 8 december 2021 blokkeren nomaden de ingang van het IDP-kamp alsook de weg naar El Fasher. De Joint Security Force wordt ingezet om burgers te beschermen.²⁰⁷ In december 2021 blijven gewapende mannen dorpen platbranden en faciliteiten vernietigen in Tawila in de nasleep van het geweld.²⁰⁸ Het Centraal Comité van Soedaneese Artsen telt 49 dodelijke slachtoffers van de gevechten in Noord-Darfoer tussen begin oktober en medio december 2021. De cijfers omvatten enkel de slachtoffers die naar de gezondheidsfaciliteiten van de regio zijn gebracht. Mogelijk ligt het werkelijke aantal slachtoffers aanzienlijk hoger, aldus het Comité.²⁰⁹

Conflict breekt op 18 januari 2021 uit tussen Falata- en Arabische gemeenschappen in het dorp El Tawil nabij Gereida, Zuid-Darfoer, en kost aan meer dan 50 mensen het leven. Volgens een Falata-leider nemen RSF-soldaten deel aan de aanval. Op 1 maart 2021 breken er spanningen uit tussen de Falata- en Masalit-stammen in de stad Gereida, als gevolg van toenemende geschillen over een lokale waterbron.²¹⁰ In juli 2021 is wederom sprake van conflict tussen Falata en Masalit.²¹¹ In de twee maanden volgend op de staatsgreep van 25 oktober 2021 komen vogelens het Centraal Comité van Soedaneese Artsen 45 mensen om in Zuid-Darfoer als gevolg van confrontaties tussen

---

²⁰³ Radio Dabanga, 24/11/2021, [url](#)

²⁰⁴ Al Jazeera, 10/12/2021, [url](#); HRW, 14/12/2021, [url](#); NRC, 08/12/2021, [url](#); AI, 01/03/2021, [url](#); Darfur24, 07/12/2021, [url](#); Radio Dabanga, 09/12/2021, [url](#)

²⁰⁵ Radio Dabanga, 11/08/2021, [url](#)

²⁰⁶ Radio Dabanga, 13/09/2021, [url](#)

²⁰⁷ UNOCHA, 09/12/2021, [url](#)

²⁰⁸ Radio Dabanga, 18/12/2021, [url](#)

²⁰⁹ Radio Dabanga, 22/12/2021, [url](#)

²¹⁰ IOM, 25/03/2021, [url](#); Radio Dabanga, 20/01/2021, [url](#)

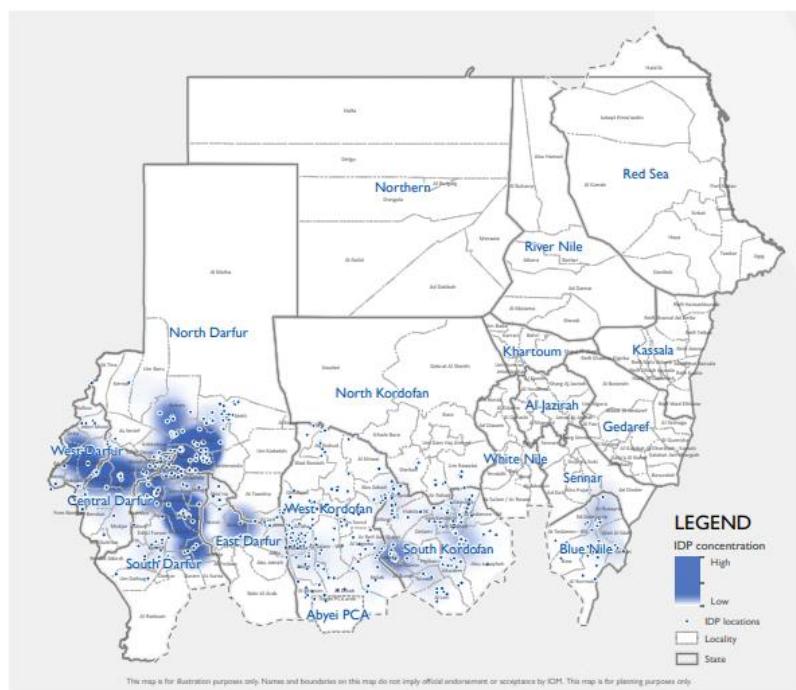
²¹¹ IOM, 28/07/2021, [url](#)

gemeenschappen.²¹² Wijdverbreide protesten en wegafsluitingen in november en december 2021 klagen de onveiligheid in de regio aan.²¹³

7. Verplaatsingen van de bevolking

7.1. Intern ontheemden

Volgens een schatting van de Wereldbank telt Soedan in 2020 zo'n 43,85 miljoen inwoners. Het inwonersaantal van Darfoer wordt in 2013 geschat op 7,5 miljoen. Het Central Bureau of Statistics schat dat 9,2 miljoen inwoners in Darfoer wonen in 2017.²¹⁴ Langdurige ontheemding is wijdverbreid in Soedan. De VN noteert 3 miljoen IDP's in Soedan in augustus 2021. Volgens UNHCR zijn er in juli 2021 2,6 miljoen IDP's in Darfoer.²¹⁵ Aanhoudend geweld, vooral in Darfoer, en rampen zoals overstromingen, leiden elk jaar tot nieuwe ontheemden. De meerderheid van de mensen die door conflict ontheemd zijn, woont in de staten Zuid-, Noord- en Centraal-Darfoer.²¹⁶

Map 1: IDP Population Density

IDP Population Density²¹⁷

²¹² Sudan Tribune, 04/12/2021, [url](#)

²¹³ Radio Dabanga, 03/12/2021, [url](#)

²¹⁴ International Donor Conference for Reconstruction and Development in Darfur, 2013, [url](#); World Bank, s.d., [url](#); Central Bureau of Statistics, 2017, [url](#)

²¹⁵ USAID, 10/12/2021, [url](#)

²¹⁶ UNSC, 14/01/2020, p. 33, [url](#); HRW, 16/03/2020, [url](#); IDMC, s.d., [url](#); IOM DTM, 01/2022, p. 3, [url](#)

²¹⁷ IOM DTM, 01/2022, p. 6, [url](#)

Volgens de VN zijn er in de eerste vier maanden van 2021 zo'n 237.000 mensen nieuw ontheemd geraakt, bijna vier keer zoveel als in heel 2020.²¹⁸ UNOCHA stelt in een rapport van 8 augustus 2021 dat er 225.685 mensen ontheemd geraakt zijn door conflict sinds januari 2021, waarvan 201.490 in Darfoer²¹⁹, het hoogste aantal ontheemden in zes jaar.²²⁰ De International Organization for Migration (IOM) geeft aan dat in 2021 tot november meer dan 365.000 mensen ontheemd zijn geraakt in Soedan, waarvan ongeveer 349.000 als gevolg van conflicten.²²¹ Volgens de Norwegian Refugee Council (NRC) zijn van januari tot begin december 2021 meer dan 430.000 mensen ontheemd geraakt door gewapende conflicten in Soedan.²²² Het Internal Displacement Monitoring Center (IDMC) spreekt over een niveau van ontheemding dat in geen jaren meer gezien is in Soedan. Vooral de staten van Darfoer kennen veel nieuwe IDP's.²²³

Gevechten tussen gewapende milities van de Massalit en de Arabische gemeenschappen in de deelstaten West-, Zuid- en Noord-Darfoer van 15 tot 18 januari 2021 veroorzaken de ontheemding van 183.000 mensen. In januari 2021 ontvluchten zo meer mensen hun huizen in drie dagen tijd dan in heel 2020 in Soedan.²²⁴ In april 2021 barst het geweld opnieuw in alle hevigheid los in de stad El Geneina, West-Darfoer. Volgens de VN zijn 65.000 mensen ontheemd geraakt door de gevechten, en ongeveer 2.000 mensen op de vlucht naar het naburige Tsjaad.²²⁵ Een maand na dat geweld in El Geneina bericht UNOCHA dat nog steeds 151.300 ontheemden zich niet veilig voelen om terug naar huis te keren.²²⁶ Ook in Jebel Marra, Centraal-Darfoer, veroorzaken aanvallen in april 2021 ontheemding van burgers.²²⁷ Aanhoudend geweld in oktober tot december 2021 in West-, Centraal- en Noord-Darfoer leidt tot de primaire ontheemding van duizenden mensen en secundaire ontheemding van IDP's in Darfoer en over de grens naar Tsjaad, meer dan 83.000 mensen in totaal volgens IOM.²²⁸

Verschillende bronnen geven aan dat IDP's bijzonder kwetsbaar zijn voor tekorten aan voedsel, drinkbaar water en sanitaire voorzieningen.²²⁹ De IDP's, die voorheen van landbouw en veeteelt leefden, kunnen in veel gevallen niet meer in eigen levensonderhoud voorzien.²³⁰ Ze overleven op kleinschalige landbouw voor eigen gebruik en trachten een inkomen te genereren door het verzamelen van hout, het maken van houtskool en kleine handel.²³¹ Het Institute for Security Studies (ISS) schetst de precaire situatie waarin IDP's zich in Darfoer bevinden in 2020. Bijna twee miljoen intern ontheemden leven in plastic tenten en hebben geen toegang tot onderwijs of gezondheidsvoorzieningen. De humanitaire hulp voor IDP's is sterk teruggelopen sinds het vertrek van UNAMID.²³² Gewapende groepen en milities vallen regelmatig IDP's aan, waarbij ze in sommige

---

²¹⁸ Al Jazeera, 29/05/2021, [url](#)

²¹⁹ UNOCHA, 09/08/2021, [url](#)

²²⁰ Al Jazeera, 06/07/2021, [url](#)

²²¹ UNSC, 03/12/2021, p. 8, [url](#)

²²² Radio Dabanga, 09/12/2021, [url](#)

²²³ TNH, 08/04/2021, [url](#); IDMC, 01/2022, [url](#)

²²⁴ IDMC geeft op haar website aan dat 79.000 mensen ontheemd raakten door conflict en geweld in de periode januari-december 2020. IDMC, s.d., [url](#); IDMC, 18/02/2021, [url](#); Radio Dabanga, 04/02/2021, [url](#)

²²⁵ UNOCHA, 27/04/2021, [url](#)

²²⁶ UNOCHA, 27/05/2021, [url](#)

²²⁷ Darfur24, 11/04/2021, [url](#)

²²⁸ Radio Dabanga, 24/12/2021, [url](#); UNOCHA, 09/12/2021, [url](#); UNOCHA, 23/12/2021, [url](#); Radio Dabanga, 29/11/2021, [url](#)

²²⁹ ACAPS, 12/2017, p. 42, [url](#); UNHRC, 08/2018, [url](#); FEWS NET, 11/2019, [url](#); IOM, 30/11/2019, [url](#)

²³⁰ ACAPS, 12/2017, p. 42, [url](#)

²³¹ FEWS NET, 12/2018, [url](#); ISS, 22/07/2020, [url](#)

²³² ISS, 22/07/2020, [url](#)

gevallen hun onderkomens platbranden en hun vee stelen, en hen zo dwingen opnieuw te vluchten. Gendergerelateerd geweld is wijdverbreid.²³³

De levensomstandigheden van nieuw ontheemden in 2021 in Darfoer zijn erbarmelijk. Voedseltekorten vormen de grootste uitdaging voor de ontheemden in de kampen. Er is ook een grote behoefte aan dekens, dekzeilen voor onderdak en drinkwater.²³⁴ Mensen krijgen amper of geen steun, vanwege aanhoudende onveiligheid of vanwege beperkte humanitaire aanwezigheid en middelen in sommige delen van de regio.²³⁵ Ze hebben ook amper of geen toegang tot gezondheidsdiensten vanwege de algemene onveiligheid en omdat aanvallen op gezondheidspersoneel en -faciliteiten de hulpverlening hinderen.²³⁶ In april 2021 worden verschillende IDP-kampen nabij El Geneina, West-Darfoer, in brand gestoken.²³⁷ De ontheemden creëren geïmproviseerde onderkomens in de stad waar ze scholen, moskeeën, universiteitsgebouwen en lege achtertuinen bezetten.²³⁸ In november 2021 worden dorpen in de regio jebel Moon, West-Darfoer, in de as gelegd. Dorpelingen zoeken hun toevlucht in de bergen en in het grensgebied met Tsjaad. De meeste ontheemden leven in open lucht. Ze graven gaten in de grond om hun kinderen tegen de kou te beschermen.²³⁹

Ontheeming creëert op zichzelf een risico op meer geweld, tussen ontheemden en gastbevolking – eveneens bestaande uit Arabische en niet-Arabische gemeenschappen en niet ongevoelig voor de historische spanningen.²⁴⁰

Uit de gegevens van IOM blijkt, naast een stijging van het aantal nieuw ontheemden in 2021, een afname van het aantal terugkeerders in 2021, een evolutie zichtbaar over de jaren heen. Tussen 2003 en 2010 keerden zo'n 94.417 ontheemden (10 %) terug naar hun dorpen. Het hoogste percentage (280.510) keerde terug tussen 2011 en 2015 (30 % van het totale aantal). Dit wordt gevolgd door 118.476 terugkeerders (13 %) in 2016, 131.372 terugkeerders (14 %) in 2017, 124.200 terugkeerders (13 %) in 2018 en 111.521 terugkeerders (12 %) in 2019. 2020 en de eerste zes maanden van 2021 zien het laagste percentage terugkeerders (50.528), respectievelijk 5 % en 3 %. De afname suggereert een correlatie tussen de duur van verplaatsing en de afnemende kans op terugkeer.²⁴¹ Gezinnen zijn genoodzaakt een nieuw leven op te bouwen in wat oorspronkelijk tijdelijke opvangplaatsen waren. Dit vertaalt zich in historisch lage terugkeercijfers.²⁴²

Veel IDP's achten het onmogelijk terug te keren naar hun gronden omwille van de onveiligheid en het feit dat veel van hun eigendommen zijn ingenomen door Arabische groepen en milities, in sommige gevallen RSF-soldaten.²⁴³ Ontheemden die hun land claimen, worden lastiggevallen, bedreigd, geïntimideerd, weggejaagd en aangevallen, en soms vermoord. Vrouwen en meisjes worden seksueel misbruikt en verkracht.²⁴⁴

---

²³³ IDMC, s.d., [url](#)

²³⁴ Radio Dabanga, 27/02/2021, [url](#); Radio Dabanga, 16/12/2021, [url](#)

²³⁵ UNOCHA, 23/12/2021, [url](#)

²³⁶ UNOCHA, 09/04/2021, [url](#)

²³⁷ UNOCHA, 09/04/2021, [url](#)

²³⁸ Radio Dabanga, 16/02/2021, [url](#); TNH, 26/02/2021, [url](#); Al Jazeera, 29/05/2021, [url](#)

²³⁹ Radio Dabanga, 24/12/2021, [url](#)

²⁴⁰ Al Jazeera, 06/07/2021, [url](#)

²⁴¹ IOM DTM, 01/2022, p. 3, [url](#)

²⁴² IOM DTM, 07/07/2020, p. 5, [url](#)

²⁴³ REDRESS, ACJPS, 19/12/2019, [url](#); BBC, 12/02/2020, [url](#); Radio Dabanga, 26/06/2020, [url](#); TNH, 06/04/2021, [url](#); TNH, 15/06/2021, [url](#)

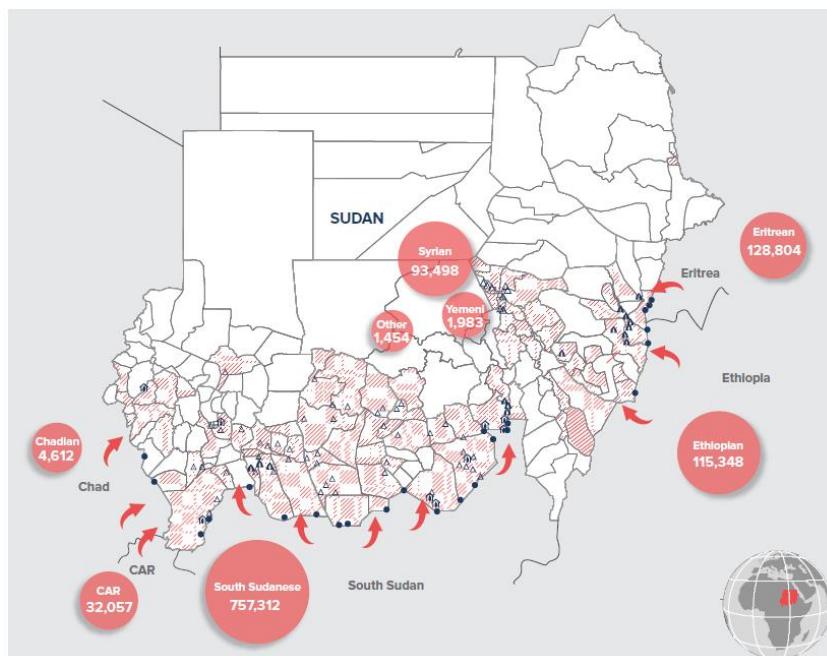
²⁴⁴ REDRESS, ACJPS, 19/12/2019, [url](#); BBC, 12/02/2020, [url](#); Radio Dabanga, 26/06/2020, [url](#); BBC, 16/12/2020, [url](#); UNSC, 31/07/2021, p. 4, [url](#)

IDMC geeft aan dat veel terugkeerbewegingen niet duurzaam en succesvol zijn.²⁴⁵ Zo zijn terugkeerders in sommige gevallen gedwongen terug te gaan naar de IDP-kampen of worden ze een tweede maal ontheemd.²⁴⁶ Een gebrek aan middelen om terugkeerders bij te staan plaatst bovendien extra druk op de gastgemeenschappen.²⁴⁷

7.2. Vluchtelingen

Mensen uit Darfoer die het land ontvluchtten vanaf de start van het conflict in 2003, vestigen zich voornamelijk in de buurlanden en de wijdere omgeving zoals Tsjaad, Egypte, Zuid-Soedan, Ethiopië, de Centraal-Afrikaanse Republiek en Kenia, maar ook in Niger en Libië.²⁴⁸ Volgens UNHCR bevinden de grootste aantallen Soedanezen vluchtelingen zich in Tsjaad (374.216²⁴⁹), Zuid-Soedan (308.174²⁵⁰) en Ethiopië (46.181²⁵¹).

Soedan is ook een gastland voor vluchtelingen. Soedan heeft een lange geschiedenis van opvang van vluchtelingen en biedt nog steeds onderdak aan een miljoen mensen uit Eritrea, Tsjaad, Syrië, Ethiopië en andere landen. Onderstaande kaart uit een rapport van het Refugee Consultation Forum (RCF), gezamenlijk voorgezeten door UNHCR en de Sudanese Refugee Commission, toont het geschatte aantal vluchtelingen per nationaliteit op het einde van 2021 in Soedan.

Figuur 3: Estimated total refugees in Sudan by the end of 2021²⁵²

²⁴⁵ IDMC, s.d., [url](#)

²⁴⁶ UNSC, 14/01/2020, p. 33, [url](#); HRW, 16/03/2020, [url](#); Radio Dabanga, 26/06/2020, [url](#)

²⁴⁷ UNSC, 31/07/2021, p. 7, [url](#)

²⁴⁸ Sudan Tribune, 17/12/2019, [url](#)

²⁴⁹ Situatie op 31 december 2021 volgens Operational Portal UNHCR, s.d., [url](#)

²⁵⁰ Situatie op 31 december 2021 volgens Operational Portal UNHCR, s.d., [url](#)

²⁵¹ Situatie op 30 november 2021 volgens Operational Portal UNHCR, s.d., [url](#)

²⁵² RCF, 30/03/2021, p. 4, [url](#)

Volgens UNHCR telt Soedan 1.130.547 vluchtelingen en asielzoekers op 31 december 2021.²⁵³

8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven

8.1. Toegang tot humanitaire hulp

Conflict, de economische crisis - inclusief brandstoftekorten en schommelingen van de Soedaneese pond - en slechte infrastructuur belemmeren effectieve humanitaire operaties.²⁵⁴ Hulpfunctionarissen zeggen dat individuen binnen de Humanitarian Aid Commission (HAC), de overheidsinstantie die humanitaire werkzaamheden reguleert in Soedan, hen nog steeds belemmeren bij het onderhandelen over reisvergunningen en stempels om toegang te krijgen tot gemeenschappen in nood in heel Soedan, schrijft TNH in juni 2021.²⁵⁵

Het Assessment Capacities Project (ACAPS), een onafhankelijk informatieplatform over humanitaire crises, haalt aan dat er nog altijd gebieden zijn in Darfoer die worden gecontroleerd door niet-stataleijke gewapende groepen waar de toegang voor humanitaire hulp beperkt blijft.²⁵⁶ In de dorpen onder controle van het SLA-AW in Jebel Marra is sprake van logistieke uitdagingen. Beperkingen op de verplaatsing van hulpverleners in het verleden hebben ertoe geleid dat talloze dorpen bijna geen toegang hebben tot gezondheidsdiensten, functionerende scholen en andere diensten. In de afgelopen maanden hebben hulporganisaties, waaronder UNICEF, de evaluaties en het hulpverleningswerk in de bergen opgevoerd en sommige dorpen voor het eerst in meer dan tien jaar bereikt, schrijft TNH in april 2021.²⁵⁷

Humanitaire hulporganisaties hebben te lijden onder de slechte veilheidssituatie in het gebied, en worden gehinderd in hun activiteiten. Bij de aanvallen op het IDP-kamp Kereneik in West-Darfoer in januari 2021 worden drie hulpverleners gedood.²⁵⁸ UNOCHA haalt aan dat wegversperringen en opschorting van vluchten de levering van humanitaire hulp aan bijna 700.000 ontheemden in het gebied belemmeren.²⁵⁹ Na de escalatie van geweld in april en mei 2021 schort de VN alle humanitaire activiteiten in El Geneina, een hub voor hulpverlening, tijdelijk op. Dit besluit treft 700.000 mensen.²⁶⁰

Na een korte onderbreking van de activiteiten na de staatsgreep op 25 oktober 2021, hervatten de humanitaire operaties met enige impact op sectoren die nauw samenwerken met het overheidsapparaat, zoals de gezondheidszorg en het onderwijs. Veldoperaties worden ondanks de beperkte beschikbaarheid van brandstof voortgezet. Na de aankondiging door de Hoge Raad van Beja om een einde te maken aan de sluiting van de havens en wegen in de deelstaat Rode Zee, worden 950 containers die sinds half september 2021 vastzaten, uit de haven vervoerd. Humanitaire organisaties hebben vervolgens geen problemen gemeld met het vervoer van goederen uit de haven.²⁶¹

---

²⁵³ Operational Portal UNHCR, s.d., [url](#)

²⁵⁴ ACAPS, 24/11/2020, [url](#); UNSC, 03/12/2021, pp. 5-6, [url](#); UNITAMS, 11/12/2021, [url](#)

²⁵⁵ TNH, 15/06/2021, [url](#)

²⁵⁶ ACAPS, 24/11/2020, [url](#)

²⁵⁷ TNH, 21/04/2021, [url](#)

²⁵⁸ Radio Dabanga, 20/01/2021, [url](#)

²⁵⁹ Darfur24, 31/01/2021, [url](#)

²⁶⁰ UNOCHA, 09/04/2021, [url](#); Al Jazeera, 29/05/2021, [url](#)

²⁶¹ UNSC, 03/12/2021, p. 8, [url](#)

Sinds november 2021 is de onveiligeit in Darfoer aanzienlijk toegenomen, wat een bedreiging vormt voor de hulpoperaties en het risico veroorzaakt dat de al kwetsbare gemeenschappen niet de steun krijgen die ze nodig hebben, aldus de VN. In de afwezigheid van een rechtsstaat, regeringscontrole en geloofwaardige veiligheidstroepen, is het moeilijk voor humanitaire operaties om voedsel, gezondheidszorg, onderwijs en andere humanitaire hulp te verstrekken. In 2022 zijn er naar schatting 14,3 miljoen mensen die humanitaire hulp nodig hebben in heel Soedan, terwijl bijna een op de vier mensen in het land kampt met voedselonzekerheid.²⁶² Volgens UNOCHA zullen in 2022 6,2 miljoen mensen, meer dan de helft van de bevolking van Darfoer, humanitaire hulp nodig hebben.²⁶³

Het kantoor van de internationale medische NGO Médecins Sans Frontières (MSF) in Ed Daein, Oost-Darfoer, is op 19 november 2021 bij zonsopgang geplunderd door gewapende mannen.²⁶⁴ Een gewapende groep heeft bijna 5.000 ton hulp van het WFP geplunderd in drie opslagplaatsen in El Fasher, Noord-Darfoer, op 29 december 2021. WFP zet vervolgens de operaties in Noord-Darfoer tijdelijk stop. Deze beslissing treft mogelijks zo'n twee miljoen mensen in 2022.²⁶⁵

8.2. Voedselvoorziening en koopkracht

Het aanslepende conflict en de langdurige ontheemding zorgen in Darfoer voor een verlies aan dagelijkse arbeidskansen en levensonderhoud. De precaire levenssituatie van de mensen in Darfoer staat voorts onder druk door klimaatverandering, stijgende voedselprijzen, inflatie en devaluatie van de lokale munt²⁶⁶, een dalende koopkracht en infrastructurele beperkingen.²⁶⁷ COVID-19-gerelateerde beperkingen hebben negatieve effecten op de landbouwgewassen- en veemarkt. Dit heeft geleid tot arbeidstekorten, hoge kosten van arbeid en zaaiagoed, gebrek aan transportdiensten en de sluiting van markten in onder meer Centraal- en Noord-Darfoer.²⁶⁸ Ook het geweld in El Geneina in West-Darfoer in januari, april en mei 2021 zorgt ervoor dat de markten enkele dagen gesloten blijven in de stad.²⁶⁹

Conflicten hebben het landbouwseizoen voor veel boeren verstoord. Een gebrek aan veiligheid verhindert het bewerken van land tussen juni tot september en het oogsten van gewassen tussen november en februari.²⁷⁰ Volgens de projectie van de Integrated Food Security Phase Classification (IPC), een multi-partnerinitiatief voor het verbeteren van voedselzekerheid en voedingsanalyse, daalt het aantal acuut voedselonzekere mensen in Soedan van 9,8 miljoen in de periode juni-september 2021 tot ongeveer 6 miljoen bij aanvang van het oogstseizoen in oktober 2021. Volgens de IPC-projectie zullen 1,5 miljoen mensen in Darfoer te maken krijgen met een voedselcrisis in de periode oktober 2021-februari 2022.²⁷¹ De VN-Veiligheidsraad stelt evenwel dat de voedselonzekerheid, die traditioneel daalt tijdens het oogstseizoen, dit jaar zou kunnen aanhouden aangezien de productiekosten volgens het WFP drie tot vier keer hoger zijn in vergelijking met het voorgaande oogstseizoen.²⁷²

---

²⁶² UNOCHA, UNHCR, UNICEF & WFP, 18/01/2022, [url](#)

²⁶³ UN News, 07/12/2021, [url](#); ACAPS, 09/12/2021, [url](#)

²⁶⁴ Radio Dabanga, 29/11/2021, [url](#)

²⁶⁵ WFP, 30/12/2021, [url](#); Radio Dabanga, 31/12/2021, [url](#); AP News, / 31/12/2021, [url](#)

²⁶⁶ De economische situatie in Soedan blijft zorgwekkend. De inflatie in Soedan is in oktober 2020 gestegen tot 230 % op jaarrbasis, een van de hoogste niveaus ter wereld. Reuters, 29/11/2020, [url](#)

²⁶⁷ WFP, s.d., [url](#); IDMC, s.d., [url](#); IPC, 05/2021, [url](#)

²⁶⁸ IPC, 05/2021, [url](#)

²⁶⁹ Sudan Tribune, 30/01/2021, [url](#); Darfur24, 18/05/2021, [url](#)

²⁷⁰ UNSC, 31/07/2021, p. 4, [url](#)

²⁷¹ IPC, 05/2021, [url](#); UNOCHA, 09/12/2021, [url](#)

²⁷² UNSC, 03/12/2021, p. 8, [url](#)

De militaire staatsgreep van 25 oktober 2021 brengt het prille economische herstel in Soedan in gevaar. Aanhoudende politieke instabiliteit, de gevolgen van de coronapandemie en de hoge inflatie, belemmeren investeringen en economische activiteit. De koopkracht van huishoudens blijft daardoor laag. Daarnaast kampt Soedan met een hoge werkloosheid. De Soedaneese economie wordt in 2021 voorts negatief beïnvloed door de sluiting van havens en wegen in de deelstaat Rode Zee²⁷³ en de daaruit voortvloeiende noodzaak om geïmporteerde goederen om te leiden. De opschorting van internetdiensten van 25 oktober 2021 tot gedeeltelijk herstel op 18 november 2021 heeft eveneens een negatief effect gehad op de economie.²⁷⁴

In de onmiddellijke nasleep van de staatsgreep kondigt de Wereldbank aan dat ze de uitbetalingen voor al haar operaties in Soedan stopzet, ook de betalingen binnen het Family Support Programme, dat aan ongeveer elf miljoen kwetsbare Soedanezen maandelijks geld overmaakt. Ook de VS en Duitsland schorten hun hulp op. Frankrijk kondigt aan dat het de toegezegde kwijtschelding zal heroverwegen. Het besluit van donoren om de internationale ontwikkelingshulp stop te zetten heeft een aanzienlijke impact op het levensonderhoud van het Soedanese volk en dreigt de zwaarbevochten prestaties van de afgelopen twee jaar terug te draaien, schrijft UNITAMS. Humanitaire activiteiten gaan door maar sommige diensten die via overheidsmechanismen worden verleend, zoals gezondheidsdiensten en onderwijs, zijn verstoord. Ook activiteiten van de VN zijn getroffen waardoor de kwetsbaarheid en humanitaire behoeften toenemen.²⁷⁵

8.3. Gezondheidszorg

Door onvoldoende investeringen in gezondheidszorg is het gezondheidssysteem niet opgewassen tegen de hoge nood aan zorg, vooral in de conflictgebieden Darfoer en de Two Areas. Tientallen VN-agentschappen en internationale en nationale ngo's vullen de hiaten in de gezondheidszorg op. Ze coördineren hun acties binnen de Health Cluster die 67 VN-agentschappen, ngo's en overheidsinstanties verenigt.²⁷⁶ Volgens de WHO is in 2019 ongeveer een kwart van de eerstelijnsgezondheidszorg in Darfoer niet functioneel. Minder dan de helft van de gezondheidsinstellingen bieden het minimale basispakket. Geestelijke gezondheidszorg wordt amper aangeboden. Een derde van de gezondheidsinstellingen biedt elementaire verloskundige zorg. In de hele regio kampen gezondheidscentra met tekorten aan personeel en aan medicijnen.²⁷⁷

Van 20 juli tot 11 december 2020 voert de Danish Refugee Council (DRC) een multi-sectorale behoeftanalyse uit in Centraal-Darfoer. In totaal worden 1.530 huishoudens bevraagd. Uit de analyse komt naar voor dat slechts 28 % van de respondenten toegang heeft tot gezondheidsfaciliteiten in hun gemeenschap, voornamelijk verloskundigen, vaccinatiediensten en eerstelijnsziekenhuizen. De kwaliteit van de zorg wordt door de respondenten als slecht ervaren. 48 % van alle respondenten moet een uur of langer reizen om toegang te krijgen tot gezondheidsdiensten.²⁷⁸

---

²⁷³ In september 2021 sluiten Beja Nazirs een aantal havens en wegen in de deelstaat Rode Zee in protest tegen het *eastern track* van het Juba vredesakkoord. Vijf dagen na de militaire coup op 25 oktober 2021 schorten de Beja Nazirs hun protestacties voor een maand op om de vorming van een nieuwe regering mogelijk te maken.

²⁷⁴ UNITAMS, 11/12/2021, [url](#)

²⁷⁴ UNITAMS, 11/12/2021, [url](#)

²⁷⁵ UNITAMS, 11/12/2021, [url](#)

²⁷⁶ IPI, 26/04/2019, p. 1, [url](#); Relief International, 01/08/2019, [url](#); UNOCHA, 15/06/2020, [url](#); Health Cluster Sudan, 01/2020, [url](#)

²⁷⁷ IPI, 26/04/2019, p. 7, [url](#); WHO, Ministry of Health, 09/04/2020, [url](#)

²⁷⁸ DRC, 04/2021, [url](#)

Binnen Darfoer is de toegang tot gezondheidszorg het slechtst in de regio Jebel Marra. Evaluatiemissies in 2017 leggen een bijna volledig ingestort gezondheidszorgsysteem bloot.²⁷⁹ De gouverneur van Centraal-Darfoer verklaart in november 2020 dat er delen van de staat reeds 20 jaar lang verstoken zijn van gezondheidszorg.²⁸⁰ Sinds maart 2021 runt MSF een kliniek in Dilli, een dorp in het zuiden van Jebel Marra, waar gratis gezondheidszorg wordt verleend. De patiënten komen uit meer dan 60 verschillende dorpen, sommigen reizen wel 10 uur per ezel om de kliniek te bereiken. Het MSF-team moet drie uur rijden vanaf hun basis in Nyala, gevolgd door een tocht van twee uur over smalle, rotsachtige paden op de rug van een ezel om de kliniek te bereiken. Alle benodigheden worden eveneens vervoerd op ezels of kamelen. De kliniek biedt basisgezondheidszorg, kraamzorg en voedingszorg, met gemiddeld 150 tot 200 consultaties per dag. MSF runt een soortgelijk project in de plaats Omo in Jebel Marra (Centraal-Darfoer).²⁸¹ Een medewerker getuigt dat ongeveer 60 % van de bevolking in de regio geen toegang heeft tot basisgezondheidszorg.²⁸²

De veiligheidssituatie in Darfoer heeft een grote impact op de gezondheidszorg in 2021. Op 1 januari 2021 valt een gewapende groep het ziekenhuis in Zalingei in Centraal-Darfoer aan. Daarbij raken personeelsleden gewond. De apotheek brandt af. De aanleiding van het incident is een ruzie tussen een lid van de RSF en een politieagent verbonden aan de ziekenhuisbewaking. Getuigen zeggen dat de aanwezige reguliere strijdkrachten niet tussenkomen.²⁸³ In april 2021 leggen artsen van het ziekenhuis in Nyala, Zuid-Darfoer, het werk neer om te protesteren tegen de regelmatige aanvallen op artsen en verpleegsters.²⁸⁴ Diezelfde maand wordt een duidelijk gemerkte ambulance van MSF overvallen onderweg van Rockero naar El Fasher.²⁸⁵ Verschillende gezondheidsfaciliteiten worden in de nasleep van geweld in West-Darfoer in april-mei 2021 aangevallen en medisch personeel wordt gehinderd bij het vervoer van gewonden naar ziekenhuizen.²⁸⁶ Op 16 mei 2021 sluit het Academisch Ziekenhuis in El Geneina een volledige dag vanwege een staking van artsen op alle afdelingen in protest tegen herhaalde aanvallen op medisch personeel.²⁸⁷

Volgens de WHO registreren gezondheidsactoren in Soedan sinds eind november 2021 een sterke stijging van het aantal coronabesmettingen, waarbij ook de ziekenhuisopnames en sterfgevallen toenemen. Ziekenhuispersoneel meldt een tekort aan essentiële medische benodigheden. Naast de beperkte bedruimte in ziekenhuizen, identificeert de WHO financieringstekorten, tekorten aan zuurstof, essentiële medicijnen en opgeleid personeel als sleutelfactoren die gezondheidsactoren ervan weerhouden om de toenemende COVID-19-caseload te beheren.²⁸⁸

8.4. Onderwijs

De inschrijvingspercentages van kinderen van schoolgaande leeftijd in de conflictgebieden in Soedan bedragen 47 % in 2019.²⁸⁹ Zelfs als men alle hindernissen die de toegang tot onderwijs belemmeren overwint, is de kwaliteit van het onderwijs ondermaats. Het ministerie van Onderwijs identificeerde

---

²⁷⁹ UNOCHA, 13/05/2018, [url](#); IPI, 26/04/2019, p. 8, [url](#)

²⁸⁰ Radio Dabanga, 27/11/2020, [url](#)

²⁸¹ MSF, 26/05/2021, [url](#)

²⁸² MSF, 13/10/2020, [url](#)

²⁸³ Radio Dabanga, 02/01/2021, [url](#)

²⁸⁴ Radio Dabanga, 26/04/2021, [url](#)

²⁸⁵ MSF, 09/04/2021, [url](#)

²⁸⁶ Al Jazeera, 07/04/2021, [url](#)

²⁸⁷ Darfur24, 18/05/2021, [url](#)

²⁸⁸ USAID, 10/12/2021, [url](#)

²⁸⁹ UNICEF, 05/2019, [url](#)

3.692 ondergekwalificeerde leerkrachten in Zuid- en Oost-Darfoer op een totaal van 7.315 leerkrachten. Veel leerkrachten hebben geen opleiding genoten.²⁹⁰

Uit de analyse die DRC uitvoert tussen 20 juli tot 11 december 2020 in Centraal-Darfoer komt naar voor dat het niveau van scholing onder de bevolking laag is in deze deelstaat van Darfoer. Slechts 43 % van de huishoudens telt een lid dat de basisschool heeft afgemaakt. 67 % van de huishoudens heeft een leerplichtig kind dat niet naar school gaat. De belangrijkste belemmeringen voor onderwijs zijn het hoge schoolgeld en het gebrek aan scholen.²⁹¹

Daarnaast staat de continuïteit van het onderwijs in Darfoer onder druk. Scholen sluiten soms noodgedwongen de deuren tijdens periodes van geweld of demonstraties, en heropenen opnieuw nadat de situatie gekalmeerd is.²⁹² Scholen worden eveneens ingezet als onderkomens voor IDP's, ontheemd door geweld of rampen zoals overstromingen.²⁹³ De VN-Veiligheidsraad meldt in maart 2021 ook een incident van militair gebruik van een school.²⁹⁴

8.5. Bewegingsvrijheid

De VN-Veiligheidsraad stelt dat de beperkte aanwezigheid en capaciteit van politie en veiligheidstroepen alsook van instellingen voor wetshandhaving buiten de stedelijke centra een negatief effect heeft op de veiligheid en de mobiliteit van burgers. De Veiligheidsraad onderstreept daarbij de veiligheidsrisico's op de wegen in Darfoer.²⁹⁵ Lokale media berichten veelvuldig over gewapende overvallen in plattelandsdorpen en op (vracht)verkeer op de wegen in Darfoer doorheen 2021. Af en toe komen burgers daar ook bij om.²⁹⁶ Vooral de regio ten noorden van Kutum in Noord-Darfoer is zwaar getroffen. Gewapende mannen stoppen er het verkeer en bestelen de inzittenden van de aanwezige voertuigen van hun geld en eigendommen. De autoriteiten geven volgens Radio Dabanga niet thuis.²⁹⁷

Darfur24 bericht dat het hevige geweld in de stad El Geneina begin april 2021 heeft geleid tot een volledige stilstand van het leven en dat bewegingen van zowel voertuigen als voetgangers beperkt zijn.²⁹⁸ Veiligheidsautoriteiten in de deelstaat sluiten de vier grootste markten in El Geneina in mei 2021 tijdens de avond vanwege veiligheidsincidenten op de markten. Ook in december 2021 sluiten de markten en overheidsvoorzieningen in de nasleep van de aanval op het Kereinik.²⁹⁹

Begin december 2021 ontvoert een onbekende gewapende groep twee Turkse medewerkers van een bedrijf in El Fasher. Met hulp van de Soedanese autoriteiten zijn de twee mannen op 10 december 2021 bevrijd.³⁰⁰

---

²⁹⁰ UNICEF, s.d., [url](#)

²⁹¹ DRC, 04/2021, [url](#)

²⁹² Radio Dabanga, 13/02/2020, [url](#)

²⁹³ Sudan Education Sector, 28/09/2020, [url](#); Radio Dabanga, 16/09/2020, [url](#); UNOCHA, 09/12/2021, [url](#); BBC, 21/07/2021, [url](#); Al Jazeera, 06/07/2021, [url](#)

²⁹⁴ UNSC, 03/12/2021, p. 7, [url](#)

²⁹⁵ UNSC, 30/05/2019, p. 5, [url](#); UNSC, 14/01/2020, p. 13, [url](#); UNSC, 03/12/2021, pp. 6-7, [url](#)

²⁹⁶ Radio Dabanga, 24/01/2021, [url](#); Radio Dabanga, 08/02/2021, [url](#); Radio Dabanga, 03/05/2021, [url](#); Radio Dabanga, 07/05/2021, [url](#); Radio Dabanga, 18/12/2021, [url](#)

²⁹⁷ Radio Dabanga, 24/01/2021, [url](#); Radio Dabanga, 03/05/2021, [url](#); Radio Dabanga, 07/05/2021, [url](#); Radio Dabanga, 19/01/2022, [url](#)

²⁹⁸ Darfur24, 07/04/2021, [url](#)

²⁹⁹ Darfur24, 18/05/2021, [url](#); Radio Dabanga, 06/12/2021, [url](#)

³⁰⁰ Darfur24, 08/12/2021, [url](#); Darfur24, 10/12/2021, [url](#)

De mogelijkheid om zich vrij te bewegen in Darfoer wordt mogelijks gehinderd door infrastructurele beperkingen. Zo stellen verschillende bronnen dat de bereikbaarheid van bepaalde regio's in Jebel Marra een uitdaging is door de onveiligheid en occasionele hevige regens die de wegen onbegaanbaar maken.³⁰¹ Het gebrek aan brandstof in het hele land jaagt de transportkosten de hoogte in, wat een verdere negatieve impact heeft op de mobiliteit van de bevolking.³⁰²

---

³⁰¹ UNSC, 10/2018, [url](#); ACAPS, 22/08/2019, [url](#)

³⁰² Radio Dabanga, 26/03/2019, [url](#); USAID, 31/05/2018, [url](#)

Samenvatting

Twee rebellengroepen, de JEM en het SLA-M, komen in 2003 in opstand tegen de centrale regering in Khartoem. De regering beantwoordt de revolte met het inzetten van Arabische milities. Het geweld in Darfoer heeft al meer dan 400.000 levens gekost en meer dan 2.500.000 mensen zijn ontheemd.

De gewapende treffens tussen de regeringstroepen en de rebellen in Darfoer zijn afgangen sinds midden 2016. De veiligheidssituatie in Darfoer blijft volatiel omdat er naast het leger, de paramilitaire groepen en de rebellengroepen ook gewapende milities en criminale bendes aanwezig zijn.

Op 11 april 2019 wordt president al-Bashir afgezet. Op 17 augustus 2019 ondertekenen de TMC en de FFC een grondwettelijke verklaring die een overgangsperiode incluidt waarin een soevereine overgangsraad de rol van staatshoofd vervult. Abdalla Hamdok wordt premier.

De soevereine raad en de rebellengroepen tekenen het Juba-vredesakkoord op 3 oktober 2020. Het SLA-AW, de enige actieve rebellengroep in Darfoer, weigert deel te nemen aan de vredesbesprekkingen.

Het aantal strijders van het SLA-AW wordt anno 2019 op 2.000 man geschat en het grondgebied onder haar controle beperkt zich tot delen van het Jebel Marra-gebergte. Ondanks een staakt-het-vuren veroorzaken gevechten tussen het SLA-AW en veiligheidstroepen en milities doden en ontheemding.

Na 13 jaar ter plaatse gaat de terugtrekking van UNAMID eind 2020 gepaard met een golf van geweld in Darfoer. In de loop van 2021 vinden verschillende grootschalige geweldsincidenten plaats tussen gemeenschappen in Kereneik, El Geneina en Jebel Moon (West-Darfoer), Gereida (Zuid-Darfoer), Azum (Centraal-Darfoer) en El Fasher (Noord-Darfoer).

Op 25 oktober 2021 pleegt de legertop een coup. Sindsdien vinden in heel Soedan elke week meerdere prodemocratische betogingen plaats. De veiligheidsdiensten reageren met geweld en traangas en schieten in sommige gevallen met scherp op de betogers. Op 24 januari 2022 staat het totale aantal demonstranten dat is gedood na de staatsgreep op 76.

Eind 2021 noemt UNITAMS de veiligheidssituatie buiten Khartoem fragiel, met een heropflakkering van conflicten tussen gemeenschappen en gewapend banditisme in Darfoer.

Voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 registreert ACLED 318 incidenten en 1.036 dodelijke slachtoffers in Darfoer. De gewelddadige incidenten in die periode concentreren zich in Zuid-, West- en Noord-Darfoer. Burgers blijven het grootste slachtoffer van geweld in Darfoer.

Soedan telt 3 miljoen IDP's in augustus 2021, waarvan er 2,6 in Darfoer verblijven. De oorzaken van het conflict in Darfoer leiden nog steeds tot nieuwe ontheemdingen en verhinderen dat ontheemden kunnen terugkeren naar hun land.

Het aanslepende conflict heeft een negatieve impact op de reeds precaire levenssituatie van de mensen in Darfoer die verder onder druk staan door klimaatverandering, stijgende voedselprijzen, inflatie en devaluatie van de lokale munt, dalende koopkracht en infrastructurele beperkende maatregelen om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan. Humanitaire organisaties hebben te lijden onder de slechte veiligheidssituatie in Darfoer. De kwaliteit van de gezondheidszorg en het onderwijs is laag en deze diensten blijven voor velen in Darfoer ontoegankelijk. De beperkte aanwezigheid en capaciteit van orde- en veiligheidstroepen en de gebrekige wetshandhaving buiten de stedelijke centra heeft een negatief effect op de veiligheid en de mobiliteit van burgers in Darfoer.

Het besluit van donoren om de internationale ontwikkelingshulp stop te zetten heeft een aanzienlijke impact op het leven van het Soedaneese volk en dreigt de zwaarbevochten prestaties van de afgelopen twee jaar terug te draaien.

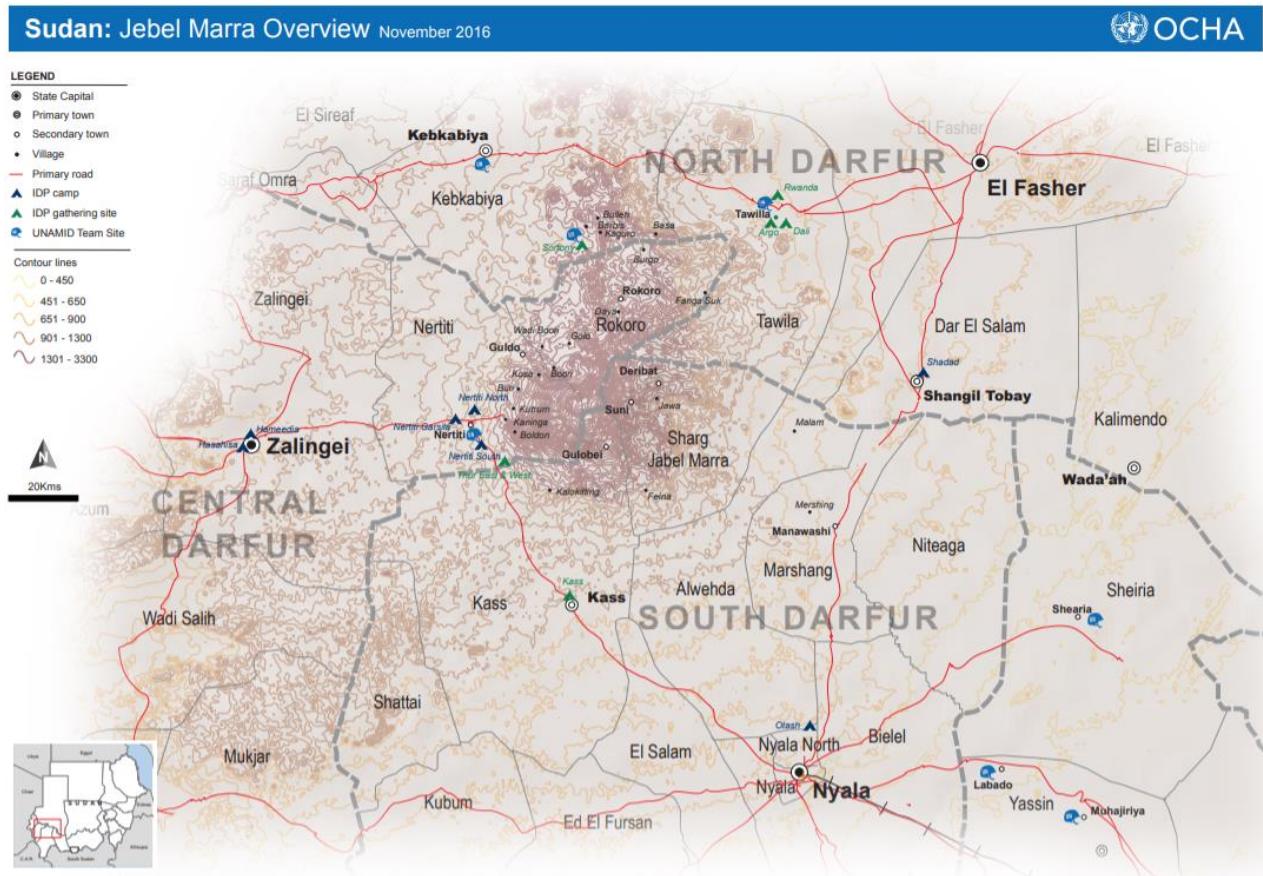
Bijlagen

Bijlage 1: Map of Darfur¹

© Jillian Beryl Luff

¹ FIDH, 11/2021, p. 8, [url](#)

Bijlage 2: Jebel Marra Overview, November 2016²

² UNOCHA, 11/2016, [url](#)

Bibliografie

African Center for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Attacks by Sudanese government forces on civilians in Jebel Marra in South Darfur*, 18/04/2018, <http://www.acjps.org/attacks-by-sudanese-government-forces-on-civilians-in-jebel-marra-in-south-darfur/> [geraadpleegd op 24/04/2019]

African Center for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Attacks by Sudanese government forces on civilians in Jebel Marra in South Darfur*, 18/04/2018, <http://www.acjps.org/attacks-by-sudanese-government-forces-on-civilians-in-jebel-marra-in-south-darfur/> [geraadpleegd op 24/04/2019]

Al Jazeera, 'We're not safe': *Darfur violence sparks new displacement crisis*, 29/05/2021, https://www.aljazeera.com/news/2021/5/29/were-not-safe-darfur-violence-sparks-new-displacement-crisis?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Al Jazeera, 'The revolution was hijacked': *Inside the conflict in Darfur*, 06/07/2021, <https://www.aljazeera.com/features/2021/7/6/the-revolution-was-hijacked-inside-the-conflict-in-darfur> [geraadpleegd op 18/01/2022]

Al Jazeera, *Dozens killed, thousands displaced in wave of Darfur violence*, 10/12/2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/12/10/dozens-killed-in-sudans-darfur-tribal-clashes> [geraadpleegd op 16/12/2021]

Al Jazeera, *In Darfur, civilians pay price in new wave of deadly violence*, 09/08/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/8/9/in-darfur-civilians-pay-price-in-new-wave-of-deadly-violence> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Al Jazeera, *New ruling body ushers in Sudan's complex shift to civilian rule*, 21/08/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/08/general-al-burhan-sworn-head-sudan-ruling-body-190821093838455.html> [geraadpleegd op 04/09/2019]

Al Jazeera, *Sudan declares 3-month state of emergency over deadly floods*, 07/09/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/9/7/sudan-declares-3-month-state-of-emergency-over-deadly-floods> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Al Jazeera, *Sudan police fire tear gas as thousands protest against military*, 06/12/2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/12/6/sudanese-protest-military-coup-deal-that-reinstated-pm> [geraadpleegd op 16/12/2021]

Al Jazeera, *Sudan security forces kill protester in Khartoum: Medics*, 24/01/2022, https://www.aljazeera.com/news/2022/1/24/sudan-security-forces-fire-on-anti-coup-protesters?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 24/01/2022]

Al Jazeera, *Sudan: Death toll in days of Darfur violence rises to 87*, 07/04/2021, https://www.aljazeera.com/news/2021/4/7/death-toll-in-darfur-tribal-violence-rises-to-87?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Al Jazeera, *Writing on the wall: Why Hamdok exit was only a 'matter of time'*, 03/01/2022, https://www.aljazeera.com/news/2022/1/3/writing-on-the-wall-why-hamdok-exit-was-only-matter-of-time?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 13/01/2022]

Al-Monitor, *Rebel groups take sides on Sudan coup*, 17/11/2021, <https://www.al-monitor.com/originals/2021/11/rebel-groups-take-sides-sudan-coup> [geraadpleegd op 24/12/2021]

Amnesty International (AI), *Human Rights in Africa: Review of 2019 – Sudan*, 08/04/2020, <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/sudan/report-sudan/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Amnesty International (AI), *Sudan: Fresh evidence of government-sponsored crimes in Darfur shows drawdown of peacekeepers premature and reckless*, 11/06/2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/06/sudan-fresh-evidence-of-government-sponsored-crimes-in-darfur-shows-drawdown-of-peacekeepers-premature-and-reckless/> [geraadpleegd op 13/12/2019]

Amnesty International (AI), *Sudan: Horrific attacks on displacement camps show UN peacekeepers still needed in Darfur*, 01/03/2021, https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2021/03/sudan-horrific-attacks-on-displacement-camps-show-in-darfur/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Amnesty International (AI), *Sudan: UN must extend Darfur peacekeepers mandate by at least six months*, 09/12/2020, https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/12/sudan-un-must-extend-darfur-peacekeepers-mandate-by-at-least-six-months/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 11/12/2020]

AP News, *Report: Tribal clashes in Sudan's Darfur kill at least 36*, 07/06/2021, https://apnews.com/article/middle-east-africa-sudan-456165e4b100419fa2308be478fa26ba?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

AP News, *UN food agency halts work in North Darfur, affects 2 million*, 31/12/2021, https://apnews.com/article/middle-east-africa-sudan-united-nations-david-beasley-d141c98f724c3080d7de6831d643a9c9?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 06/01/2022]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2827/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2820/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding review Process*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/3705/> [geraadpleegd op 21/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Africa*, via export tool geraadpleegde update: 12/12/2020, <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 05/01/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Africa*, via export tool geraadpleegde update: 14/01/2022, <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 21/01/2022]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Riders On The Storm: Rebels, Soldiers, And Paramilitaries In Sudan's Margins*, 27/08/2020, <https://acleddata.com/2020/08/27/riders-on-the-storm-rebels-soldiers-and-paramilitaries-in-sudans-margins/> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *humanitarian overview an analysis of key crises into 2018*, 12/2017, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Sudan_2018_Humanitarian_Needs_Overview.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Sudan: Floods*, 22/08/2019, https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/20190822_acaps_start_briefing_note_floods_sudan.pdf [geraadpleegd op 19/12/2019]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Sudan: Humanitarian impact of multiple protracted crises*, 24/11/2020, https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/20201124_acaps_briefing_note_sudan_impact_of_multiple_crises.pdf [geraadpleegd op 08/12/2020]

Associated Press (AP), *Sudanese rebel groups seek peace after years of fighting*, 13/10/2019, <https://apnews.com/4e1b740ea67c4f75bc473175344765ce> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Ayin Network, *Coup for cash: security forces' unwillingness to relinquish major assets*, 11/11/2021, https://3ayin.com/en/coupcash/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Ayin Network, *Coup for cash: security forces' unwillingness to relinquish major assets*, 11/11/2021, https://3ayin.com/en/coupcash/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 28/01/2022]

BBC, *Sudan's Darfur conflict: Why Abdullah has never seen his 'home'*, 16/12/2020, <https://www.bbc.com/news/world-africa-55317272> [geraadpleegd op 17/12/2020]

BBC, *Sudan's Darfur conflict's latest surge in violence displaces thousands*, 21/07/2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-57899843> [geraadpleegd op 18/01/2022]

BBC, *The ongoing struggle for peace in Darfur*, 12/02/2020, <https://www.bbc.com/news/av/world-africa-51468360/the-ongoing-struggle-for-peace-in-darfur> [geraadpleegd op 14/02/2020]

Central Intelligence Agency (CIA), *The World Factbook, Sudan*, 04/08/2020,
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/su.html> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Chr. Michelsen Institute (CMI), *Women try to bring peace to war-torn areas in Sudan*, s.d.,
<https://www.cmi.no/publications/7830-women-try-to-bring-peace-to-war-torn-areas-in-sudan> [geraadpleegd op 18/01/2022]

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS / CGRA) - Cedoca, *Nota. ACLED: methodologie*, 21/05/2019, https://www.cgvs.be/sites/default/files/content/download/files/nota_acled-methodologie_20190521.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

Danish Refugee Council (DRC), *Central Darfur 2020 Multi-Sector Needs Assessment*, 04/2021,
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Central%20Darfur%20MSNA%20%282020%29%20-%20DRC%20Sudan.pdf> [geraadpleegd op 28/01/2022]

Darfur 24, *East Darfur Govt Declares State of Emergency*, 10/02/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/02/10/east-darfur-govt-declares-state-of-emergency/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Darfur24, *El-Geneina Hospital Closed Due to Attacks on its Staff*, 18/05/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/05/18/el-geneina-hospital-closed-due-to-attacks-on-its-staff/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Darfur24, *Female Students of El Geneina University Face Harsh Conditions*, 07/04/2021,
<https://www.darfur24.com/en/2021/04/07/female-students-of-el-geneina-university-face-harsh-conditions/> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Darfur24, *RSF officer fires the first shot sparking a tribal conflict in North Darfur*, 03/04/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/04/03/rsf-officer-fires-the-first-shot-sparking-a-tribal-conflict-in-north-darfur/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Darfur24, *Skepticisms over credibility of the proposed joint security forces in Darfur*, 29/12/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/12/29/skeptisms-over-credibility-of-the-proposed-joint-security-forces-in-darfur/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 25/01/2022]

Darfur24, *Sudanese authorities help free two Turkish engineers abducted in Darfur*, 10/12/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/12/10/sudanese-authorities-help-free-two-turkish-engineers-abducted-in-darfur/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Darfur24, *Survivors of fighting in Jebel Marra face miserable life in otash IDP camp Darfur*, 11/04/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/04/11/survivors-of-fighting-in-jebel-marra-face-miserable-life-in-otash-idp-camp-darfur/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Darfur24, *Two Turkish engineers abducted in Darfur*, 08/12/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/12/08/two-turkish-engineers-abducted-in-darfur/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Darfur24, *UN: Fighting continues in Darfur*, 08/09/2021, https://www.darfur24.com/en/2021/09/08/un-fighting-continues-in-darfur/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Darfur24, *UN: Roadblocks impede delivery of humanitarian aid to IDPs in El-Geneina*, 31/01/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/01/31/un-roadblocks-impede-delivery-of-humanitarian-aid-to-idps-in-el-geneina/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Darfur24, *UN: Roadblocks impede delivery of humanitarian aid to IDPs in El-Geneina*, 31/01/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/01/31/un-roadblocks-impede-delivery-of-humanitarian-aid-to-idps-in-el-geneina/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Darfur24, *West Darfur government closes 4 markets over security concerns*, 18/05/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/05/18/west-darfur-government-closes-4-markets-over-security-concerns/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Darfur24, *West Darfur tribal violence leaves over 100 people dead*, 07/12/2021,
https://www.darfur24.com/en/2021/12/07/west-darfur-tribal-violence-leaves-over-100-people-dead/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Enough Project (Baldo S.), *Ominous Threats Descending On Darfur*, 11/2017, https://enoughproject.org/wp-content/uploads/2017/11/OminousThreatsDarfur_Nov2017_E enough1.pdf [geraadpleegd op 21/03/2019]

European Asylum Support Office (EASO), *IDPs in Darfur and the Two Areas. Q15-2020*, 01/07/2020,
<https://www.justice.gov/eoir/page/file/1290996/download> [geraadpleegd op 14/12/2020]

European Asylum Support Office (EASO), *Information update on the Internally Displaced People (IDPs) in Darfur and the Two Areas in the period June-August 2020. Q25-2020*, 13/10/2020,
https://www.ecoi.net/en/file/local/2039100/2020_10_Q25_EASO_COI_Query_Response_Q25_Sudan_Displacement_situation_in_Darfur_and_the_Two_Areas_update.pdf [geraadpleegd op 14/12/2020]

European Asylum Support Office (EASO), *Sudan: Armed groups, Security situation, Internal displacement situation. Q24.2020*, 13/10/2020, <https://www.justice.gov/eoir/page/file/1329021/download> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Famine Early Warning System Network (FEWS NET), *East Africa: Sudan*, 11/2019, <http://fews.net/east-africa/sudan> [geraadpleegd op 09/12/2019]

Famine Early Warning Systems Network (FEWS NET), *Sudan: Food Security Outlook December 2018 to May 2019*, 12/2018, http://fews.net/sites/default/files/documents/reports/Sudan%20Outlook_122018.pdf [geraadpleegd op 24/04/2019]

Food and Agriculture Organization (FAO), *Sudan*, s.d.,
<http://www.fao.org/emergencies/countries/detail/en/c/148725> [geraadpleegd op 08/01/2020]

Health Cluster Sudan, *Health Cluster Bulletin. January 2020*, 01/2020, <https://www.who.int/health-cluster/countries/sudan/Sudan-Health-Cluster-Bulletin-January-2020.pdf?ua=1> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Heidelberg Institute for International Conflict Research, *Conflict Barometer 2018*, 01/2019,
<https://hiik.de/conflict-barometer/current-version/?lang=en> [geraadpleegd op 18/03/2019]

Human Rights Watch (HRW), *"Men With No Mercy". Rapid Support Forces Attacks against Civilians in Darfur, Sudan*, 09/09/2015, <https://www.hrw.org/report/2015/09/09/men-no-mercy/rapid-support-forces-attacks-against-civilians-darfur-sudan#> [geraadpleegd op 11/03/2019]

Human Rights Watch (HRW), *Sudan: New Wave of Attacks in Darfur*, 14/12/2021,
https://www.hrw.org/news/2021/12/15/sudan-new-wave-attacks-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 16/12/2021]

Human Rights Watch (HRW), *Sudan: Stop Abuse of Peaceful Demonstrators*, 29/01/2018,
<https://www.hrw.org/news/2018/01/29/sudan-stop-abuse-peaceful-demonstrators> [geraadpleegd op 08/01/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Sudan: UN/AU Plan for Darfur Falls Short*, 16/03/2020,
<https://www.hrw.org/news/2020/03/16/sudan-un/au-plan-darfur-falls-short> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Sudan's Pardon of Militia Leader Sends Wrong Message*, 15/03/2021,
https://www.hrw.org/news/2021/03/15/sudans-pardon-militia-leader-sends-wrong-message?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Human Security Baseline Assessment (HSBA), *Border Intelligence Brigade (Al Istikhbarat al Hudud)(AKA Border Guards)*, 11/2010 (update), <http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/facts-figures/sudan/darfur/armed-groups/saf-and-allied-forces/HSBA-Armed-Groups-Border-Guards.pdf> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Human Security Baseline Assessment (HSBA), *Darfur Armed Opposition Groups*, 08/10/2012,
<http://www.smallarmssurveysudan.org/de/facts-figures/sudan/darfur/darfurs-armed-groups/darfurs-armed-opposition-groups.html> [geraadpleegd op 11/03/2019]

Human Security Baseline Assessment (HSBA), *Eastern Sudan*, 07/2013,
<http://www.smallarmssurveysudan.org/facts-figures/sudan/eastern-sudan.html> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Human Security Baseline Assessment (HSBA), *Justice and Equality Movement (JEM)*, 08/2013,
<http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/facts-figures/sudan/darfur/armed-groups/opposition/HSBA-Armed-Groups-JEM.pdf> [geraadpleegd op 11/03/2019]

Human Security Baseline Assessment (HSBA), *Sudan Liberation Army-Minni Minawi (SLA-MM)*, 06/09/2011,
<http://www.sudantribune.com/IMG/pdf/HSBA-Armed-Groups-SLA-MM.pdf> [geraadpleegd op 11/03/2019]

Human Security Baseline Assessment (HSBA), *Sudan Liberation Army-Abdul Wahid (SLA-AW)*, 02/2011,
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/423BE247C02BC0A6C125783F00493D21-Full_Report.pdf
[geraadpleegd op 11/03/2019]

Human Security Baseline Assessment (HSBA), *Sudan*, s.d., <http://www.smallarmssurveysudan.org/facts-figures/sudan.html> [geraadpleegd op 11/03/2019]

Institute for Security Studies (ISS), *Darfur's conflict could return to square one*, 22/07/2020,
<https://issafrica.org/iss-today/darfurs-conflict-could-return-to-square-one> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Institute for Security Studies (ISS), *Negotiations to end all wars in Sudan*, 19/11/2019,
<https://issafrica.org/pscreport/psc-insights/negotiations-to-end-all-wars-in-sudan> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Integrated Food Security Phase Classification (IPC), *IPC Acute Food Insecurity Analysis April 2021 - February 2022*, 05/2021,
https://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Sudan_AcuteFoodInsecurity_2021Apr2022Feb_report.pdf [geraadpleegd op 28/01/2022]

Integrated Food Security Phase Classification (IPC), *SUDAN: Integrated Food Security Phase Classification Snapshot June – September 2020*, 07/2020,
https://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Sudan_AcuteFoodInsecurity_2020JuneDec_Snapshot.pdf [geraadpleegd op 11/12/2020]

Internal Displacement Monitoring Center (IDMC), *Internal Displacement 2020: Mid Year Report*, 09/2020,
<https://www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/2020%20Mid-year%20update.pdf> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Internal Displacement Monitoring Center (IDMC), *10 internal displacement situations to watch in 2022*, 01/2022,
<https://story.internal-displacement.org/10-internal-displacement-situations-to-watch-in-2022/index.html>
[geraadpleegd op 25/01/2022]

Internal Displacement Monitoring Center (IDMC), *Burst Of Violence In Darfur Triggers Sudan's Highest Number Of Conflict Displacements In Six Years*, 18/02/2021, <https://www.internal-displacement.org/media-centres/burst-of-violence-in-darfur-triggers-sudans-highest-number-of-conflict-displacements> [geraadpleegd op 25/01/2022]

Internal Displacement Monitoring Center (IDMC), *Sudan*, s.d., <https://www.internal-displacement.org/countries/sudan> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Sudan: Country Information*, s.d., <http://www.internal-displacement.org/countries/sudan> [geraadpleegd op 09/12/2019]

International Crisis Group (ICG), *Crisis Group Africa Briefing n°110, The Chaos in Darfur*, 22/04/2015,
<http://www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/horn-of-africa/sudan/b110-the-chaos-in-darfur.pdf>
[geraadpleegd op 11/03/2019]

International Crisis Group (ICG), *The Horn : A Rare Glimpse into Darfur's Last Rebel Stronghold*, 22/09/2020, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/horn-rare-glimpse-darfurs-last-rebel-stronghold> [geraadpleegd op 05/01/2020]

International Donor Conference for Reconstruction and Development in Darfur, *General information*, 2013, <http://darfurconference.com/dinformation> [geraadpleegd op 28/03/2018]

International Federation for Human Rights (FIDH), African Center for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Will There Be Justice For Darfur? Persisting impunity in the face of political change. Fact-finding mission report*, 12/2019, https://www.fidh.org/IMG/pdf/sudan_darfur_.pdf.pdf [geraadpleegd op 29/06/2020]

International Federation for Human Rights (FIDH), *Delays and Dilemmas: New Violence in Darfur and Uncertain Justice Efforts within Sudan's Fragile Transition*, 11/2021, https://www.fidh.org/IMG/pdf/fidh_report_sudan2021.pdf_.pdf [geraadpleegd op 06/01/2022]

International Organization for Migration (IOM) Displacement Tracking Matrix (DTM), *Sudan Mobility Tracking, Round One, April 2020*, 07/07/2020, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/DTM%20Sudan_Mobility%20Tracking_Round%20001_0.pdf?file=1&type=node&id=9131 [geraadpleegd op 14/12/2020]

International Organization for Migration (IOM) Displacement Tracking Matrix (DTM), *Sudan — Registration Quarterly Overview (April - June 2020)*, 20/08/2020, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/DTM%20Sudan%20Registration%20Report%20Quarter%202_2020.pdf?file=1&type=node&id=9444 [geraadpleegd op 11/12/2020]

International Organization for Migration (IOM) Displacement Tracking Matrix (DTM), *Sudan — Registration and Flow Monitoring Quarterly Overview (July - September 2020)*, 10/11/2020, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/DTM%20Sudan%20Registration%20and%20Flow%20Monitoring%20Report%20Quarter%203_2020_0.pdf?file=1&type=node&id=10121 [geraadpleegd op 11/12/2020]

International Organization for Migration (IOM), *IOM Sudan - Displacement Tracking Matrix, Emergency Event Tracking: Conflict in Gereida, South Darfur Update 5: 25 March 2021*, 25/03/2021, <https://reliefweb.int/report/sudan/iom-sudan-displacement-tracking-matrix-emergency-event-tracking-conflict-gereida-3> [geraadpleegd op 17/01/2022]

International Organization for Migration (IOM), *IOM Sudan - Displacement Tracking Matrix, Emergency Event Tracking: Gereida, South Darfur Update 1: 28 July 2021*, 28/07/2021, <https://reliefweb.int/report/sudan/iom-sudan-displacement-tracking-matrix-emergency-event-tracking-gereida-south-darfur> [geraadpleegd op 17/01/2022]

International Organization for Migration Displacement Tracking Matrix (IOM DTM), *Mobility Tracking Sudan Round Three*, 01/2022, <https://displacement.iom.int/sites/default/files/public/reports/Mobility%20Tracking%20Round%20Three.pdf> [geraadpleegd op 25/01/2022]

International Organization on Migration (IOM), *Snapshot: Multi-Sectoral Location Assessment in South Kordofan*, 30/11/2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/DTM%20Sudan%20Multi-Sectoral%20Location%20Assessment_South%20Kordofan.pdf [geraadpleegd op 06/12/2019]

International Peace Institute (IPI), *Navigating Crisis and Opportunity: The Peacekeeping Transition in Darfur*, 12/2019, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Navigating%20crisis%20and%20opportunity%20-%20The%20peacekeeping%20transition%20in%20Darfur.pdf> [geraadpleegd op 16/12/2019]

International Peace Institute (IPI), *Stuck in Crisis: The Humanitarian Response to Sudan's Health Emergency*, 26/04/2019, <https://www.ipinst.org/2019/04/stuck-in-crisis-the-humanitarian-response-to-sudans-health-emergency> [geraadpleegd op 19/12/2019]

IPS News (Keppler E.), *Opinion: Sudan Took Important Step, But Now Should Send the ICC Suspects to The Hague*, 12/03/2021, <http://www.ipsnews.net/2021/03/sudan-took-important-step-now-send-icc-suspects-hague/> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Médecins Sans Frontières (MSF), *Healthcare on donkeys, Darfur, Sudan*, 13/10/2020,
<https://msf.or.ke/en/magazine/healthcare-donkeys-darfur-sudan> [geraadpleegd op 17/12/2020]

Médecins Sans Frontières (MSF), *Sudan: MSF condemns attack on ambulance taking pregnant woman to hospital*, 09/04/2021, https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-msf-condemns-attack-ambulance-taking-pregnant-woman-hospital?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Médecins Sans Frontières (MSF), *Sudan: MSF uses camels and donkeys to reach remote mountain villages in Darfur*, 26/05/2021, <https://www.msf.ie/article/sudan-msf-uses-camels-and-donkeys-reach-remote-mountain-villages-darfur> [geraadpleegd op 28/01/2022]

MENA Solidarity Network, *Powering the uprising: Sudan's Resistance Committees*, 05/11/2021,
<https://menasolidaritynetwork.com/2021/11/04/powering-the-uprising-sudans-resistance-committees/> [geraadpleegd op 08/11/2021]

Nederland - Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Sudan*, 20/06/2017,
https://www.ecoi.net/en/file/local/1406241/1226_1503650875_aab-sudan-2017.pdf [geraadpleegd op 11/03/2019]

Nederland - Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Sudan van oktober 2019*, 10/2019,
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2019/10/04/algemeen-ambtsbericht-sudan-van-oktober-2019> [geraadpleegd op 16/12/2019]

Norwegian Refugee Council (NRC), *Sudan: Continued conflict in Darfur causes massive displacements*, 08/12/2021, <https://www.nrc.no/news/2021/december/escalating-violence-in-darfur/> [geraadpleegd op 16/12/2021]

Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Briefing to the Security Council on Sudan by Andrew Gilmour, Assistant Secretary-General for Human Rights*, 14/06/2019,
<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24702&LangID=E> [geraadpleegd op 16/12/2019]

Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *UN Human Rights Chief designates Adama Dieng as expert on human rights in Sudan*, 12/11/2021,
<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=27808&LangID=E> [geraadpleegd op 16/12/2021]

Open Democracy, *In this new Sudan, will the elite protesters stand up for suffering Darfur?*, 15/08/2019,
<https://www.opendemocracy.net/en/new-sudan-will-elite-protesters-stand-suffering-darfur/> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Operational Portal United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Sudan*, s.d.,
<https://data2.unhcr.org/en/country/sdn> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Radio Dabanga, *83 people killed in West Darfur tribal attacks: medical group*, 17/01/2021,
<https://web.archive.org/web/2021022614926/https://sudantribune.com/spip.php?article70345> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Abdelfattah El Burhan sworn-in as interim president of Sudan as Ahmed Awad Ibn Auf stands down*, 13/04/2019, <https://www.RadioDabangaSudan.org/en/all-news/article/abdel-fattah-burhan-sworn-in-as-interim-president-of-sudan-as-ahmed-awad-ibn-auf-stands-down> [geraadpleegd op 04/09/2019]

Radio Dabanga, *Armed robberies in Darfur*, 08/02/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/violent-robberies-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Armed robberies in Darfur*, 23/12/2020, https://www.RadioDabangaSudan.org/en/all-news/article/armed-robberies-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 24/12/2020]

Radio Dabanga, *Attacks in Darfur and Chad leave three dead, more than 40 injured*, 19/01/2022,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/attacks-in-darfur-and-chad-leave-three-dead-more-than-40-injured?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 25/01/2022]

Radio Dabanga, *Beja Council to resume protests against eastern Sudan peace protocol*, 16/12/2021,
<https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/beja-council-to-resume-protests-against-eastern-sudan-peace-protocol> [geraadpleegd op 24/12/2021]

Radio Dabanga, *Bloody clashes erupt, peaceful sit-ins broken up in Darfur*, 02/04/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/bloody-clashes-erupt-peaceful-sit-ins-broken-up-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Camp burns in deadly West Darfur attack*, 06/12/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/camp-burns-in-deadly-west-darfur-attack?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Civil disobedience across Sudan, FFC 'will not negotiate with coup'*, 02/11/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/civil-disobedience-across-sudan-ffc-will-not-negotiate-with-coup?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 08/11/2021]

Radio Dabanga, *Committee works to 'end political stalemate' in Sudan*, 07/01/2022,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/committee-works-to-end-political-stalemate-in-sudan-by-unifying-different-political-visions?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 13/01/2022]

Radio Dabanga, *Darfur displaced suffer from severe food crisis*, 27/02/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/darfur-displaced-suffer-from-severe-food-crisis?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Darfur gunmen 'see coup as a license to resume attacks'*, 11/11/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/darfur-gunned-down-see-coup-as-a-license-to-resume-attacks?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Darfur refugees in Chad desperate and destitute*, 24/11/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/darfur-refugees-in-chad-desperate-and-destitute?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Darfur violence: New displaced living rough, farmer killed, robberies continue*, 16/12/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/darfur-violence-new-displaced-living-rough-farmer-killed-robberies-continue?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 16/12/2021]

Radio Dabanga, *Darfur: Civilians displaced by Jebel Marra attacks in dire need of aid*, 04/02/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/darfur-civilians-displaced-by-jebel-marra-attacks-in-dire-need-of-aid?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Darfur: More villages burn, children shot in armed robbery*, 18/12/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/darfur-more-villages-burn-children-shot-in-armed-robbery?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 24/12/2021]

Radio Dabanga, *Death toll of South Darfur attack rises to 56*, 20/01/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/56-killed-in-south-darfur-attack?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Death toll of West Darfur massacre now at least 129*, 19/01/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/death-toll-of-west-darfur-massacre-now-at-least-129?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Detentions continue in wake of Sudan coup*, 03/11/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/detentions-continue-in-wake-of-sudan-coup?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 08/11/2021]

Radio Dabanga, *Eastern Sudan peace protocol suspended*, 17/12/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/eastern-sudan-peace-protocol-suspended?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 24/12/2021]

Radio Dabanga, *El Fasher looting: 'Outraged' WFP suspends North Darfur operations*, 31/12/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/el-fasher-looting-outraged-wfp-suspends-north-darfur-operations?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 06/01/2022]

Radio Dabanga, *Five killed, two girls raped as insecurity continues in North Darfur*, 08/12/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/five-people-killed-two-girls-raped-as-insecurity-continues-in-north-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Hope for 'tangible results' as int'l community close ranks to mediate on Sudan political crisis*, 03/11/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/hope-for-tangible-results-as-int-l-community-close-ranks-to-mediate-on-sudan-political-crisis?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 08/11/2021]

Radio Dabanga, *Humanitarian tragedy deepens after West Darfur violence*, 29/11/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/humanitarian-tragedy-deepens-after-west-darfur-violence?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Insecurity in North Darfur and South Kordofan continues*, 24/01/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/insecurity-in-north-darfur-and-south-kordofan-continues?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Investigation: Satellite images show visible destruction in Darfur linked to RSF attacks*, 26/06/2020, <https://www.RadioDabangaSudan.org/en/all-news/article/analysis-satellite-images-show-visible-destruction-in-darfur-linked-to-rsf-attacks> [geraadpleegd op 21/12/2020]

Radio Dabanga, *Joint force launched for security in Darfur*, 15/09/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/joint-force-launched-for-security-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Joint Sudanese military force begins tasks in El Geneina following massacre*, 23/01/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/joint-sudanese-military-force-begins-tasks-in-el-geneina-following-massacre?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Khartoum hospital sit-in raided; medics injured*, 26/04/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/khartoum-hospital-sit-in-raided-medics-injured?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Lawlessness continues in North Darfur's Kutum*, 03/05/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/lawlessness-continues-in-north-darfur-s-kutum?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Lawyers: 'Govt fails to collect weapons in Darfur'*, 10/02/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/lawyers-govt-fails-to-collect-weapons-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Member of Sudan's Sovereignty Council Idris warns of 'proliferation of arms, militiamen in Darfur'*, 10/03/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/member-of-sudan-s-sovereignty-council-idris-warns-of-proliferation-of-arms-militiamen-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Minni Minawi to be inaugurated today as Governor of Darfur*, 10/08/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/minni-minawi-to-be-inaugurated-as-governor-of-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *More violent protests in Darfur*, 11/02/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/more-violent-protests-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *MSF office in East Darfur plundered*, 29/11/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/msf-office-in-east-darfur-plundered?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 06/01/2022]

Radio Dabanga, *New displaced in Darfur, Nuba Mountains still waiting for aid*, 24/12/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/new-displaced-in-darfur-nuba-mountains-still-waiting-for-aid?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 06/01/2022]

Radio Dabanga, *North Darfur violence continues, 'govt forces withdrawn'*, 11/08/2021, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/north-darfur-violence-continues-govt-forces-withdrawn> [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *North Darfur's Kutum still far from secure, Saraf Omra 'under control'*, 07/05/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/north-darfur-s-kutum-still-far-from-secure-saraf-omra-under-control?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *OCHA: 151.300 people around El Geneina remain displaced and do not feel safe to return*, 28/05/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/ocha-151-300-people-around-el-geneina-remain-displaced-and-do-not-feel-safe-to-return?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *One dead as newly transferred North Darfur UNAMID base looted*, 26/012/2021, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/one-dead-as-newly-transferred-north-darfur-unamid-base-looted> [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *One dead as newly transferred North Darfur UNAMID base looted*, 26/12/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/one-dead-as-newly-transferred-north-darfur-unamid-base-looted?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 06/01/2022]

Radio Dabanga, *People killed, hundreds of homes destroyed in North Darfur*, 12/11/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/people-killed-hundreds-of-homes-destroyed-in-north-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Protests after farmers are murdered in South Darfur*, 03/12/2021, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/protests-after-farmers-are-murdered-in-south-darfur> [geraadpleegd op 06/01/2022]

Radio Dabanga, *Rape and GBV a constant threat for displaced women as North Darfur violence persists*, 13/09/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/rape-and-gbv-a-constant-threat-for-displaced-women-as-north-darfur-violence-persists?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Renewed attacks on Darfur villages leave 25 dead, thousands displaced*, 09/12/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/renewed-attacks-on-villages-in-darfur-leave-25-dead-thousands-displaced?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Resistance Committees 'do not agree' with Darfur's El Geneina sit-in*, 29/01/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/resistance-committees-do-not-agree-with-darfur-s-el-geneina-sit-in?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *RSF seeks to protect Darfur people after UNAMID exit*, 09/12/2020, https://www.RadioDabangasudan.org/en/all-news/article/rsf-seeks-to-protect-darfur-people-after-unamid-exit?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 11/12/2020]

Radio Dabanga, *SPLM-N El Hilu, Sudan govt agree on peace talks roadmap*, 18/10/2019, <https://www.RadioDabangasudan.org/en/all-news/article/splm-n-el-hilu-sudan-govt-agree-on-peace-talks-itinerary> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Radio Dabanga, *Sudan doctors: Real Darfur violence toll hard to tally*, 22/12/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-doctors-real-darfur-violence-toll-hard-to-tally?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 18/01/2022]

Radio Dabanga, *Sudan joint force to be trained in El Fasher, West Darfuri fear new attacks*, 09/01/2022,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-joint-force-to-be-trained-in-el-fasher-west-darfuri-fear-new-attacks?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 10/01/2022]

Radio Dabanga, *Sudan warned about impending humanitarian disaster in El Geneina shelters*, 16/02/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-warned-about-impending-humanitarian-disaster-in-el-geneina-shelters?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Sudan's Deputy Chief of Staff: Joint security force for Darfur 'a first step'*, 11/01/2022,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-s-deputy-chief-of-staff-joint-security-force-for-darfur-a-first-step?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Surge of crime in Darfur amid UNAMID exit*, 29/12/2020, https://www.RadioDabangasudan.org/en/all-news/article/surge-of-crime-in-darfur-amid-unamid-exit?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/01/2021]

Radio Dabanga, *Tens of thousands of Sudanese again demonstrate against military rule*, 14/12/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/tens-of-thousands-of-sudanese-again-demonstrate-against-military-rule?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 16/12/2021]

Radio Dabanga, *Thousands flee attacks in Darfur's Jebel Marra*, 21/07/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/thousands-flee-attacks-in-darfur-s-jebel-marra?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Three aid workers killed during West Darfur tribal attacks: UN*, 20/01/2021,
<https://web.archive.org/web/2021022610837/https://sudantribune.com/spip.php?article70360> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Three Darfur civilians killed in armed attack on rebel-held Jebel Marra*, 05/02/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/three-darfur-civilians-killed-in-armed-attack-on-rebel-held-jebel-marra?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *Three Darfur rebel groups form 'Sudan Liberation Forces'*, 09/07/2017, <https://www.RadioDabangasudan.org/en/all-news/article/three-darfur-rebel-groups-form-sudan-liberation-force> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Radio Dabanga, *UN Security Council requests review of situation in Darfur*, 14/02/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/un-security-council-requests-review-of-situation-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *UNAMID site besieged by militia amid peaceful protests against exit from Darfur*, 02/01/2021,
https://www.RadioDabangasudan.org/en/all-news/article/unamid-hq-besieged-by-militia-amid-peaceful-protests-against-exit-from-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/01/2021]

Radio Dabanga, *Violent protests and looting in Darfur*, 10/02/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/violent-protests-and-looting-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *West Darfur gov: perpetrators of 'treacherous attacks' affiliated with former regime*, 09/04/2021, https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/west-darfur-gov-perpetrators-of-treacherous-attacks-affiliated-with-former-regime?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio Dabanga, *West Darfur governor to work from Kereinik camp*, 14/12/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/west-darfur-governor-to-work-from-kereinik-camp-for-the-displaced?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 16/12/2021]

Radio Dabanga, *West Darfur Masalit reject outcomes of mediation by El Burhan*, 16/04/2021,
https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/west-darfur-masalit-reject-outcomes-of-mediation-by-el-burhan?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio France Internationale (RFI), *Avec l'Armée de Libération du Soudan, le dernier groupe rebelle du Darfour*, 09/03/2021, <https://www.rfi.fr/fr/afrique/20210309-avec-l-arm%C3%A9e-de-lib%C3%A9ration-du-soudan-le-dernier-groupe-rebelle-du-darfour> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Radio France internationale (RFI), *Soudan: le Darfour ne veut pas du Conseil militaire*, 16/04/2019, <http://www.rfi.fr/afrique/20190416-soudan-le-darfour-ne-veut-pas-conseil-militaire> [geraadpleegd op 24/04/2019]

Radio France internationale (RFI), *Soudan: que change l'éviction d'Omar el-Béchir pour le Darfour?*, 18/04/2019, <http://www.rfi.fr/afrique/20190418-eviction-omar-el-bechir-darfur-soudan-onu> [geraadpleegd op 24/04/2019]

REDRESS, African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *A Way Forward: Anti-Torture Reforms in Sudan in the Post-Bashir Era*, 19/12/2019, <https://redress.org/publication/report-summary-a-way-forward-anti-torture-reforms-in-sudan-in-the-post-bashir-era/> [geraadpleegd op 14/02/2020]

REDRESS, *Q&A: Sudan's Pardon of Militia Leader Musa Hilal, and Future Accountability?*, 19/03/2021, <https://redress.org/news/qa-sudans-pardon-of-militia-leader-musa-hilal-and-future-accountability/> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Refugee Consultation Forum (RCF), *Sudan - Country Refugee Response Plan (CRP) - January - December 2021*, 30/03/2021, <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/85783> [geraadpleegd op 21/01/2022]

Relief International, *The Darfur Crisis: Then and Now*, 01/08/2019, <https://www.ri.org/the-darfur-crisis-then-and-now/> [geraadpleegd op 19/12/2019]

Reporters Without Borders (RSF), *Press freedom under siege after military coup in Sudan*, 05/11/2021, <https://rsf.org/en/news/press-freedom-under-siege-after-military-coup-sudan?> [geraadpleegd op 08/11/2021]

Reuters, *Factbox: Sudan's rebel groups*, 31/08/2020, <https://www.reuters.com/article/us-sudan-darfur-factbox-idUSKBN25R2H8> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Reuters, *Forty dead as violence escalates in Sudanese city of El Geneina*, 06/04/2021, <https://www.reuters.com/article/uk-sudan-darfur/eighteen-dead-as-violence-escalates-in-sudanese-city-of-el-geneina-medics-idUSKBN2BS0ZK> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Reuters, *Sudan declares three-month state of emergency over floods – SUNA*, 15/09/2020, <https://www.reuters.com/article/sudan-floods-emergency-int-idUSKBN25W01S> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Reuters, *Sudan inflation soars, raising spectre of hyperinflation*, 29/11/2020, <https://www.reuters.com/article/us-sudan-economy/sudan-inflation-soars-raising-spectre-of-hyperinflation-idUSKBN2890CH> [geraadpleegd op 17/12/2020]

Reuters, *Sudan to deploy troops to West Darfur after deadly unrest*, 30/12/2019, <https://af.reuters.com/article/sudanNews/idAFL8N2943KC?feedType=RSS&feedName=sudanNews> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Reuters, *Update 3-Sudan opposition to nominate economist Abdalla Hamdok as PM –sources*, 15/08/2019, <https://af.reuters.com/article/sudanNews/idAFL8N25B3GJ?feedType=RSS&feedName=sudanNews> [geraadpleegd op 04/09/2019]

Reuters, *Violence flares for third day in Sudan's Darfur*, 18/01/2021, <https://www.reuters.com/article/us-sudan-security-darfur/violence-flares-for-third-day-in-sudans-darfur-idUSKBN29N1H5> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Rift Valley Institute (RVI), *Sudan Rapid Response Update #1 : What next for the Juba peace agreement?*, 15/12/2021, <https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-rapid-response-update-1-what-next-juba-peace-agreement> [geraadpleegd op 18/01/2022]

Rift Valley Institute (RVI), *What next for the Juba Peace Agreement?*, 12/2021, https://riftvalley.net/sites/default/files/publication-documents/RVI%202021.12.15%20Sudan%20Rapid%20Response%201_Juba%20Peace%20Agreement.pdf [geraadpleegd op 24/12/2021]

Small Arms Survey (Flint J.), *The Other War: Inter-Arab Conflict in Darfur*, 10/2010,
<http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/working-papers/HSBA-WP-22-The-Other-War-Inter-Arab-Conflict-in-Darfur.pdf> [geraadpleegd op 26/04/2019]

Small Arms Survey (Tubiana J., Gramizzi C.), *Lost in Trans-Nation: Tubu and Other Armed Groups and Smugglers along Libya's Southern Border*, 11/2018, <http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/U-Reports/SAS-SANA-Report-Lost-in-Trans-nation.pdf> [geraadpleegd op 24/04/2019]

Small Arms Survey, Human Security Baseline Assessment for Sudan and South-Sudan, *Darfur Peace Process & Chronology*, 02/09/2014, <http://www.smallarmssurveysudan.org/facts-figures/sudan/darfur/darfur-peace-process-chronology.html> [geraadpleegd op 11/03/2019]

Small Arms Survey, *Lifting US Sanctions on Sudan: Rationale and reality*, 05/2018,
<http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/reports/HSBA-Report-Sudan-Sanctions.pdf> [geraadpleegd op 21/03/2019]

Sudan addressed to the President of the Security Council. S/2020/36, 14/01/2020,
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2020_36_E.pdf [geraadpleegd op 14/02/2020]

Sudan addressed to the President of the Security Council. S/2020/36, 14/01/2020,
https://www.ecoi.net/en/file/local/2023162/S_2020_36_E.pdf

Sudan Education Sector, *Sudan Education Sector: Impact Of The Floods On Education (Update As Of Sept 2020)*, 28/09/2020,
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/impact_of_the_floods_on_education_final_5_october_2020_1.pdf [geraadpleegd op 18/12/2020]

Sudan Reeves, *Sudan: Draft Constitutional Charter for the 2019 Transitional Period*, 06/08/2019,
<http://sudanreeves.org/2019/08/06/sudan-draft-constitutional-charter-for-the-2019-transitional-period/> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Sudan Tribune, *45 people killed in South Darfur during past two months: medical group*, 04/12/2021,
<https://sudantribune.com/article226535/> [geraadpleegd op 18/01/2022]

Sudan Tribune, *45 people killed in South Darfur during past two months: medical group*, 04/12/2021,
<https://sudantribune.com/article226535/> [geraadpleegd op 06/01/2022]

Sudan Tribune, *Darfur armed groups agree to unify peace negotiating position*, 31/08/2019,
<https://www.sudantribune.com/spip.php?article68031> [geraadpleegd op 04/09/2019]

Sudan Tribune, *Darfur holdout group repulses attacks by government forces: statement*, 13/12/2020,
https://sudantribune.com/spip.php?article70219&utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 14/12/2020]

Sudan Tribune, *Darfur holdout rebels attack Sudanese army in Jebel Marra: statement*, 28/09/2020,
<https://sudantribune.com/spip.php?article69876> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Sudan Tribune, *Drunken soldier kills woman in Khartoum street*, 30/05/2019,
<https://www.sudantribune.com/spip.php?article67582> [geraadpleegd op 04/09/2019]

Sudan Tribune, *Hamduk nominated Sudan's Prime Minister as his cabinet candidates unveiled*, 16/08/2019,
<https://www.sudantribune.com/spip.php?article67943> [geraadpleegd op 04/09/2019]

Sudan Tribune, *Hastened withdrawal of UNAMID from Darfur is grave mistake, former rebel says*, 12/12/2020,
https://sudantribune.com/spip.php?article70215&utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 14/12/2020]

Sudan Tribune, *IDPs accuse S. Darfur governor of arming militia to attack their camps*, 20/03/2021,
<https://web.archive.org/web/20210513144031/https://www.sudantribune.com/spip.php?article69330>
[geraadpleegd op 17/01/2022]

Sudan Tribune, *IDPs say security in Darfur remains unchanged*, 16/11/2019,
<https://www.sudantribune.com/spip.php?article68523> [geraadpleegd op 13/12/2019]

Sudan Tribune, *Infighting between SLA-AW factions displaces over 27,000 in Darfur*, 07/12/2020,
https://sudantribune.com/spip.php?article70194&utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 11/12/2020]

Sudan Tribune, *Infighting between SLA-AW factions displaces over 27,000 in Darfur*, 07/12/2020,
https://sudantribune.com/spip.php?article70194&utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 08/12/2020]

Sudan Tribune, *Liberation and Justice Movement (LJM) Splinter Factions*, s.d.,
<http://www.sudantribune.com/spip.php?mot1354> [geraadpleegd op 11/03/2019]

Sudan Tribune, *Minnawi appointed governor of Darfur region*, 03/05/2021,
<https://web.archive.org/web/20210503053449/https://www.sudantribune.com/spip.php?article69513>
[geraadpleegd op 17/01/2022]

Sudan Tribune, *Security remains source of concern in Darfur despite massive troop deployment*, 30/01/2021,
<https://web.archive.org/web/20210303074638/https://sudantribune.com/spip.php?article70408> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Sudan Tribune, *SLA-AW reports clashes with Sudanese army in western Jebel Marra*, 07/07/2020,
<https://sudantribune.com/spip.php?article69564> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Sudan Tribune, *SLM Abdel-Wahid group clashes with Sudanese forces in eastern Jebel Marra*, 31/01/2021,
<https://web.archive.org/web/20210226123404/https://sudantribune.com/spip.php?article70412> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Sudan Tribune, *SLM's al-Nur calls for referendum on Sudan's transitional authority before peace talks*,
31/08/2019, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article68030> [geraadpleegd op 04/09/2019]

Sudan Tribune, *SLM-AW repulsed fresh attack by Sudanese forces in Jebel Marra: spokesman*, 04/02/2021,
<https://web.archive.org/web/20210226124202/https://sudantribune.com/spip.php?article70436> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Sudan Tribune, *SLM-TC forces arrive in North Darfur cantonment sites*, 25/01/2021,
<https://web.archive.org/web/20210226123604/https://sudantribune.com/spip.php?article70380> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Sudan Tribune, *Sudan dispatches troops to end tribal violence in West Darfur*, 31/12/2019,
<https://www.sudantribune.com/spip.php?article68784> [geraadpleegd op 09/01/2020]

Sudan Tribune, *Sudan has begun to replace UNAMID by national troops: official*, 26/10/2020,
<https://sudantribune.com/spip.php?article69999> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Sudan Tribune, *Sudan increases Darfur joint security force to 20,000 troops*, 18/04/2021,
<https://web.archive.org/web/20210508072116/https://www.sudantribune.com/spip.php?article69451>

Sudan Tribune, *Sudan to deploy joint force in Darfur*, 11/04/2021,
<https://web.archive.org/web/20210508081620/https://www.sudantribune.com/spip.php?article69428>
[geraadpleegd op 17/01/2022]

Sudan Tribune, *Sudan's PM pledges to address Darfur IDPs plight*, 05/11/2019,
[https://sudantribune.com/spip.php?article68442#~:text=November%204%2C%202019%20\(EL%2D,in%20the%20war%2Dravaged%20region](https://sudantribune.com/spip.php?article68442#~:text=November%204%2C%202019%20(EL%2D,in%20the%20war%2Dravaged%20region) [geraadpleegd op 14/12/2020]

Sudan Tribune, *Sudanese Government, SRF extend peace talks to February*, 14/12/2019,
<https://www.sudantribune.com/spip.php?article68696> [geraadpleegd op 16/12/2019]

Sudan Tribune, *Sudanese refugees in Niger protest, demand relocation*, 17/12/2019,
<https://www.sudantribune.com/spip.php?article6872> [geraadpleegd op 19/12/2019]

Sudan Tribune, *UN Security Council terminates UNAMID Mandate*, 22/12/2020,
https://sudantribune.com/spip.php?article70259&utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 24/12/2020]

Sudan Tribune, *UNITAMS releases 7-point note to explain initiative to achieve transition in Sudan*, 13/01/2022,
<https://sudantribune.com/article254014/> [geraadpleegd op 28/01/2022]

The Africa Report, *Sudanese Pound Drops. Sudan Declares An Economic State Of Emergency*, 15/09/2020,
<https://www.theafricareport.com/41877/sudan-declares-an-economic-state-of-emergency/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

The Economist, *Why is Sudan so unstable?*, 04/01/2022, <https://www.economist.com/the-economist-explains/2022/01/04/why-is-sudan-so-unstable> [geraadpleegd op 28/01/2022]

The New Humanitarian (TNH), *Guardians of the revolution: The street activists defying Sudan's coup*, 14/12/2021, https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2021/12/14/guardians-of-the-revolution-street-activists-defying-Sudan-coup?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 16/12/2021]

The New Humanitarian (TNH), *Holdout rebels, sidelined victims, and other hurdles to peace in Darfur*, 06/04/2021, https://www.thenewhumanitarian.org/analysis/2021/4/6/sudans-peace-deal-finds-resistance-in-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

The New Humanitarian (TNH), *In Darfur's rebel-held mountains, the war is far from over*, 21/04/2021,
https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2021/4/21/inside-darfurs-rebel-held-mountains?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

The New Humanitarian (TNH), *Sudan's revolution runs aground in Darfur*, 08/01/2020,
<https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2020/1/8/Darfur-Sudan-Janjaweed-militia-revolution-conflict-IDPs-displacement> [geraadpleegd op 14/12/2020]

The New Humanitarian (TNH), *Syria torture verdict, Darfur clashes, and a massacre in Tigray: The Cheat Sheet*, 26/02/2021, https://www.thenewhumanitarian.org/news/2021/2/26/cheat-sheet-syria-war-crimes-darfur-clashes-massacre-in-tigray?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

The New Humanitarian (TNH), *What's behind the rising violence in Sudan's Darfur?*, 08/04/2021,
https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2021/4/8/whats-behind-the-rising-violence-in-sudans-darfur?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

The New Humanitarian, *From global cause to forgotten crisis: A reporter's diary from Darfur*, 15/06/2021,
https://www.thenewhumanitarian.org/opinion/2021/6/15/darfur-diary-from-global-cause-to-forgotten-crisis?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

The New York Times (NYT) (Rashwan N.), *Sudan Factions Sign Agreement Paving Way for Civilian Rule*, 04/08/2019, <https://www.nytimes.com/2019/08/04/world/africa/sudan-agreement.html> [geraadpleegd op 04/09/2019]

The New York Times (NYT) (Walsh D.), *Sudan Erupts in Celebration After Army and Civilians Agree to Share Power*, 17/08/2019, <https://www.nytimes.com/2019/08/17/world/africa/sudan-agreement-signed.html> [geraadpleegd op 04/09/2019]

United Human Rights Council (UHRC), *Genocide in Darfur*, s.d.,
<https://web.archive.org/web/20161117045719/http://www.unitedhumanrights.org/genocide/genocide-in-sudan.htm> [geraadpleegd op 08/01/2020]

United Kingdom Home Office, *Country Policy and Information Note Sudan: Non-Arab Darfuris*, 08/2017,
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/635559/Sudan - Non Arab Darfuris - CPIN - v1.0 August 2017 .pdf [geraadpleegd op 11/03/2019]

United Nations – African Union Hybrid Operation in Darfur (UNAMID), *Doha Document for Peace in Darfur*, s.d.,
<https://unamid.unmissions.org/doha-document-peace-darfur> [geraadpleegd op 11/03/2019]

United Nations – African Union Hybrid Operation in Darfur (UNAMID), *Facts and Figures*, 07/2020, <https://unamid.unmissions.org/unamid-facts-and-figures> [geraadpleegd op 08/12/2020]

United Nations (UN) News, *Clashes displace thousands in Darfur, where 6.2 million will need assistance next eastern year*, 07/12/2021, <https://news.un.org/en/story/2021/12/1107292> [geraadpleegd op 16/12/2021]

United Nations Children's Fund (UNICEF), *Sudan Fast Facts*, 05/2019, <https://www.unicef.org/sudan/reports/sudan-fast-facts> [geraadpleegd op 19/12/2019]

United Nations Children's Fund (UNICEF), *Sudan: Education*, s.d., <https://www.unicef.org/sudan/education> [geraadpleegd op 19/12/2019]

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Report of the Independent Expert on the situation of human rights in the Sudan (A/HRC/39/71)*, 13/08/2018, <https://reliefweb.int/report/sudan/report-independent-expert-situation-human-rights-sudan-ahrc3971-enar> [geraadpleegd op 09/01/2020]

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Situation of human rights in the Sudan: Report of the Independent Expert on the situation of human rights in the Sudan. A/HRC/45/53*, 30/07/2020, <https://undocs.org/en/A/HRC/45/53> [geraadpleegd op 14/12/2020]

United Nations Integrated Transition Assistance Mission in Sudan (UNITAMS), *Security Council Briefing On The Un Integrated Transition Assistance Mission In Sudan (Unitams)*, 11/12/2021, <https://unitams.unmissions.org/en/security-council-briefing-un-integrated-transition-assistance-mission-sudan-unitams-2> [geraadpleegd op 16/12/2021]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), United Nations Commissioner for Refugees (UNHCR), United Nations Children's Fund (UNICEF) & World Food Programme (WFP), *UN Agencies Denounce Attacks on UN Operations During Darfur Visit*, 18/01/2022, https://reliefweb.int/report/sudan/un-agencies-denounce-attacks-un-operations-during-darfur-visit-enar?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 25/01/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Sudan: West Darfur Emergency Situation Report No. 01 As of 27 April 2021 [EN/AR]*, 27/04/2021, <https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-west-darfur-emergency-situation-report-no-01-27-april-2021-enar> [geraadpleegd op 18/01/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Sudan: Humanitarian Snapshot - July 2021 (as of 8 August 2021)*, 09/08/2021, <https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-humanitarian-snapshot-july-2021-8-august-2021> [geraadpleegd op 18/01/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *SUDAN: West Darfur Emergency Situation Report No. 4*, 27/05/2021, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SDN_West%20Darfur%20Emergency%20Situation%20Report%20%2304_27%20May%202021-2.pdf [geraadpleegd op 17/01/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Sudan: Conflict – Flash Update #12 West Darfur As of 8 April 2021*, 09/04/2021, https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-conflict-flash-update-12-west-darfur-8-april-2021?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/01/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Inter-communal violence increased in Darfur during the second half of 2020*, 17/01/2021, <https://reports.unocha.org/en/country/sudan/card/1R5yoqxpr/> [geraadpleegd op 17/01/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Sudan Situation Report, 23 December 2021*, 23/12/2021, <https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-situation-report-23-december-2021-enar> [geraadpleegd op 06/01/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Sudan: Jebel Marra Overview November 2016*, 11/2016, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/jebel_marra_overview_a4_nov_2016.pdf

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Sudan: Health Workforce Density per State (June 2020)*, 15/06/2020, <https://reliefweb.int/map/sudan/sudan-health-workforce-density-state-june-2020> [geraadpleegd op 18/12/2020]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Sudan: Escalation of Violence in Darfur - Flash Update No. 1*, 14/07/2020, <https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-escalation-violence-darfur-flash-update-no-1>

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Sudan: Humanitarian Bulletin | Issue 09 | 30 April – 13 May 2018*, 13/05/2018, <https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-humanitarian-bulletin-issue-09-30-april-13-may-2018-enar> [geraadpleegd op 09/01/2020]

United Nations Secretary Council (UNSC), *Report on the African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur (UNAMID) covering the period from 11 June until 3 October 2018*, 12/10/2018, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N1830691.pdf> [geraadpleegd op 28/03/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur - Report of the Secretary-General (S/2019/44)*, 14/01/2019, <https://reliefweb.int/report/sudan/african-union-united-nations-hybrid-operation-darfur-report-secretary-general-s201944> [geraadpleegd op 18/03/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *Children and armed conflict in the Sudan. S/2020/614*, 29/06/2020, https://www.ecoi.net/en/file/local/2034821/S_2020_614_E.pdf [geraadpleegd op 17/12/2020]

United Nations Security Council (UNSC), *Letter dated 13 January 2021 from the Panel of Experts on the Sudan addressed to the President of the Security Council. S/2021/40*, 13/01/2021, p. 3, <https://digitallibrary.un.org/record/3899184> [geraadpleegd op 28/01/2022]

United Nations Security Council (UNSC), *Letter dated 14 January 2020 from the Panel of Experts on the United Nations Security Council (UNSC), Letter dated 21 May 2020 from the Permanent Representative of the Sudan to the United Nations addressed to the President of the Security Council. S/2020/429*, 01/06/2020, <https://digitallibrary.un.org/record/3864630> [geraadpleegd op 25/01/2022]

United Nations Security Council (UNSC), *Letter dated 28 December 2017 from the Panel of Experts on the Sudan established pursuant to resolution 1591 (2005) addressed to the President of the Security Council. S/2017/1125*, 28/12/2017, <https://reliefweb.int/report/sudan/final-report-panel-experts-sudan-established-pursuant-resolution-1591-2005-s20171125> [geraadpleegd 21/03/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *Letter dated 9 January 2017 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1591 (2005) concerning the Sudan addressed to the President of the Security Council. S/2017/22*, 09/01/2017, https://digitallibrary.un.org/record/855142/files/S_2017_22-EN.pdf [geraadpleegd op 21/03/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *Report of the Secretary-General on the situation in the Sudan and the activities of the United Nations Integrated Transition Assistance Mission in the Sudan. S/2020/912*, 17/09/2020, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2020_912.pdf [geraadpleegd op 03/12/2020]

United Nations Security Council (UNSC), *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in the Sudan. S/2017/191*, 06/03/2017, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2017_191.pdf [geraadpleegd op 21/03/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *Review of the situation in Darfur and benchmarks to assess the measures on Darfur. S/2021/696*, 31/07/2021, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2021_696.pdf [geraadpleegd op 16/12/2021]

United Nations Security Council (UNSC), *Situation in Darfur Volatile as Attacks on Civilians Increase, Chair of 1591 Committee Tells Security Council*, 15/09/2020, <https://www.un.org/press/en/2020/sc14304.doc.htm> [geraadpleegd op 04/12/2020]

United Nations Security Council (UNSC), *Situation in the Sudan and the activities of the United Nations Integrated Transition Assistance Mission in the Sudan. S/2021/766*, 01/09/2021,
https://unitams.unmissions.org/sites/default/files/s_2021_766_e-sept_21.pdf [geraadpleegd op 16/12/2021]

United Nations Security Council (UNSC), *Situation in the Sudan and the activities of the United Nations Integrated Transition Assistance Mission in the Sudan. S/2021/1008*, 03/12/2021,
https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2021_1008_E.pdf [geraadpleegd op 16/12/2021]

United Nations Security Council (UNSC), *Special report of the Chairperson of the African Union Commission and the Secretary-General of the United Nations on the African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur and a follow-on presence. S/2020/202*, 12/03/2020, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2020_202.pdf [geraadpleegd op 04/12/2020]

United Nations Security Council (UNSC), *Special Report of the Chairperson of the African Union Commission and the Secretary-General of the United Nations on the African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur and a follow-on presence. S/2020/1115*, 13/11/2020, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2020_1115.pdf [geraadpleegd op 03/12/2020]

United Nations Security Council (UNSC), *Special report of the Chairperson of the African Union Commission and the Secretary-General of the United Nations on the strategic assessment of the African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur. S/2019/445*, 30/05/2019,
https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2019_445.pdf [geraadpleegd op 13/12/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *Special report of the Chairperson of the African Union Commission and the Secretary-General of the United Nations on the African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur. S/2019/816*, 15/10/2019, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2019_816.pdf [geraadpleegd op 13/12/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *Special report of the Chairperson of the African Union Commission and the Secretary-General of the United Nations on the strategic assessment of the African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur. S/2019/445*, 30/05/2019,
https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2019_445.pdf [geraadpleegd op 13/12/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *Special report of the Chairperson of the African Union Commission and the Secretary-General of the United Nations on the African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur. S/2019/816*, 15/10/2019, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2019_816.pdf [geraadpleegd op 13/12/2019]

United Nations Security Council (UNSC), *Statement by the President of the Security Council. S/PRS/2021/14*, 02/08/2021, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_prst_2021_14.pdf [geraadpleegd op 16/12/2021]

United States Agency for International Development (USAID), *Sudan – Complex Emergency*, 31/05/2018,
https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1866/sudan_ce_fs04_05-31-2018.pdf [geraadpleegd op 09/01/2020]

United States Department Of State (USDOS), *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Sudan*, 11/03/2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/sudan/>
[geraadpleegd op 04/12/2020]

UNOCHA, *SUDAN: Conflict in Darfur—Flash Update No. 01 (9 December 2021)*, 09/12/2021,
<https://reports.unocha.org/en/country/sudan/flash-update/CXYBbDzWHVSZzbqvHH51/> [geraadpleegd op 16/12/2021]

USAID, *Sudan – Complex Emergency*, 10/12/2021,
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2021_12_10%20USG%20Sudan%20Complex%20Emergency%20Fact%20Sheet%20%231.pdf [geraadpleegd op 28/01/2022]

Voice of America (VOA), *La collecte des armes au Soudan, un dossier potentiellement explosif*, 07/10/2020,
<https://www.voaafrique.com/a/la-collecte-des-armes-au-soudan-un-dossier-potentiellement-explosif-5612048.html> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Wikipedia, *Darfur*, 19/11/2021 (update), <https://en.wikipedia.org/wiki/Darfur> [geraadpleegd op 25/01/2022]

World Bank, *Population. Sudan*, s.d., <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=SD>
[geraadpleegd op 25/01/2022]

World Food Programme (WFP), *Attacks on warehouses force UN World Food Programme to suspend operations in El Fasher, North Darfur*, 30/12/2021, https://reliefweb.int/report/sudan/attacks-warehouses-force-un-world-food-programme-suspend-operations-el-fasher-north?utm_source=dldr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 06/01/2022]

World Health Organization (WHO), Ministry of Health, *Health Facilities locations – Darfur*, 09/04/2020,
<https://data.humdata.org/dataset/health-facilities-locations-darfur> [geraadpleegd op 18/12/2020]